

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra statistiky

Diplomová práce

Statistická analýza příjmů a vydání domácností

Bc. Monika Hájková

© 2022 ČZU v Praze

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Monika Hájková

Hospodářská politika a správa
Podnikání a administrativa

Název práce

Statistická analýza příjmů a vydání domácností

Název anglicky

Statistical analysis of household incomes and expenditure

Cíle práce

Cílem diplomové práce je za použití statistických metod provést analýzu příjmů a vydání domácností a vývojových tendencí za sledované období. Bude zkoumána jejich struktura, výše a následně rozdílnost mezi vybranými typy domácností.

Metodika

Pro zjištění závěrů charakterizujících vývoj příjmů a vydání budou použity metody explorační analýzy. Podkladová data budou čerpána z Českého statistického úřadu, ze statistiky rodinných účtů. Následně budou zvoleny vhodné statistické metody z induktivní statistiky či analýzy časových řad, které umožní kvalifikované vyvození závěrů ohledně sledovaných ukazatelů.

Doporučený rozsah práce

40 – 60 str.

Klíčová slova

domácnost, statistika rodinných účtů, příjmy, výdaje, statistická analýza

Doporučené zdroje informací

BRČÁK, J. – SEKERKA, B. – STARÁ, D. *Makroekonomie – teorie a praxe*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014. ISBN 978-80-7380-492-3.

HINDLS, R. *Statistika pro ekonomy*. Praha: Professional Publishing, 2007. ISBN 978-80-86946-43-6.

JUREČKA, V. *Makroekonomie*. Praha: Grada Publishing, 2017. ISBN 978-80-271-0251-8.

SVATOŠOVÁ, L. – KÁBA, B. – ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE. KATEDRA STATISTIKY. *Statistické metody I*. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2007. ISBN 978-80-213-1672-0.

SVATOŠOVÁ, L. – KÁBA, B. – ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE. PROVOZNĚ EKONOMICKÁ FAKULTA, – ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE. KATEDRA STATISTIKY. *Statistické metody II*. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2008. ISBN 978-80-213-1736-9.

Předběžný termín obhajoby

2021/22 LS – PEF

Vedoucí práce

prof. Ing. Libuše Svatošová, CSc.

Garantující pracoviště

Katedra statistiky

Elektronicky schváleno dne 28. 8. 2021

prof. Ing. Libuše Svatošová, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 19. 10. 2021

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 30. 03. 2022

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Statistická analýza příjmů a vydání domácností" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucí diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 31.03.2022

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala prof. Ing. Libuši Svatošové, CSc. za její vřelý přístup, odborné vedení a cenné rady při zpracování mé diplomové práce. Dále bych ráda vyjádřila obdiv své rodině za podporu, kterou mi poskytovala po celou dobu mého studia.

Statistická analýza příjmů a vydání domácností

Abstrakt

Diplomová práce se zabývá analýzou příjmů a vydání domácností v České republice v letech 2006 – 2020 a předpovědí jejich vývojových tendencí pro následující dva roky.

Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. Teoretická část se zabývá vymezením pojmů domácnost, typy domácností, příjmy a jejich členění, včetně faktorů, které je ovlivňují a spotřebními výdaji.

Praktická část práce vychází z analýzy časových řad sledovaných ukazatelů pomocí elementárních charakteristik, domácnosti jsou rozděleny podle postavení osoby v čele domácnosti, v této části jsou u hrubých příjmů domácností zkoumány jednotlivé složky příjmů, u spotřebních vydání charakteristiky jejich struktury u jednotlivých kategorií domácností. Prognózy vývoje daných ukazatelů pro roky 2021 a 2022 byly vypočítány pomocí trendových funkcí. Na konci praktické části práce je provedena komparace jednotlivých domácností z výsledků v předchozí části.

Zdrojová data této diplomové práce pocházejí z šetření Statistiky rodinných účtů a Příjmy a životní podmínky, které jsou prováděny Českým statistickým úřadem.

Klíčová slova: příjmy, výdaje, domácnosti, Česká republika, časové řady, statistická analýza, Český statistický úřad, spotřební koš.

Statistical analysis of household incomes and expenditure

Abstract

The diploma thesis analyses incomes and expenditure of households in the Czech Republic in 2006 - 2020 and focuses on forecast of their development tendencies for the next two years.

The work is divided into theoretical and practical part. The theoretical part describes terms households, types of households, income and their breakdown, including the factors that affect them and consumer spending.

The practical part of the work is based on the analysis of time series of monitored indicators using elementary characteristics, households are divided according to the position of the head of the household, in this part individual income components are examined, gross expenditure characteristics of their structure for individual categories of households. Forecasts of the development of the given indicators for the years 2021 and 2022 were calculated using trend functions. At the end of the practical part of the work, a comparison of individual households from the results in the previous part is made.

Source data of this diploma thesis comes from the Household budget survey and European Union – Statistics on Income and Living Conditions, which are carried out by the Czech Statistical Office.

Keywords: incomes, expenditures, households, Czech Republic, time series, statistical analysis, Czech Statistical Office, consumer basket.

Obsah

1 Úvod.....	11
2 Cíl práce a metodika	12
2.1 Cíl práce	12
2.2 Metodika	12
2.2.1 Analýza časových řad	12
2.2.2 Vyrovnání neperiodických časových řad.....	13
2.2.3 Volba vhodného modelu trendu.....	14
2.2.4 Konstrukce předpovědi časových řad	15
3 Teoretická východiska	17
3.1 Domácnost.....	17
3.1.1 Kategorie domácností	17
3.1.2 Typy domácností.....	18
3.2 Příjmy domácností	19
3.2.1 Druhy peněžních příjmů	19
3.2.2 Faktory ovlivňující velikost příjmů	21
3.3 Vydání a spotřeba domácností	22
3.3.1 Index spotřebitelských cen.....	23
3.3.2 Klasifikace CZ-COICOP	24
3.3.3 Spotřeba obyvatelstva	25
3.3.4 Významnost výdajů domácností.....	26
3.4 Typy šetření pro zjišťování spotřeby, příjmů a výdajů domácností.....	27
3.4.1 Statistika rodinných účtů	27
3.4.2 Výběrové šetření příjmů a životních podmínek domácností	28
3.4.3 Výběrové šetření o finanční situaci domácnosti	29
3.5 Životní úroveň ČR.....	29
3.5.1 Náklady na bydlení	29
3.5.2 Příjmová chudoba	30
3.5.3 Materiální deprivace	30
3.5.4 Kvalita života	30
3.5.5 Životní minimum	31
4 Vlastní práce	32
4.1 Analýza příjmů a vydání českých domácností celkem	32
4.1.1 Příjmy českých domácností celkem.....	32
4.1.2 Spotřební vydání českých domácností celkem	35
4.2 Analýza příjmů a vydání domácností zaměstnanců s nižším vzděláním	37

4.2.1	Příjmy domácností zaměstnanců s nižším vzděláním.....	38
4.2.2	Spotřební vydání domácností zaměstnanců s nižším vzděláním	41
4.3	Analýza příjmů a vydání domácností zaměstnanců s vyšším vzděláním	43
4.3.1	Příjmy domácností zaměstnanců s vyšším vzděláním.....	44
4.3.2	Spotřební vydání domácností zaměstnanců s vyšším vzděláním	47
4.4	Analýza příjmů a vydání domácností osob samostatně činných.....	49
4.4.1	Příjmy domácností osob samostatně činných	50
4.4.2	Spotřební vydání domácností osob samostatně činných.....	53
4.5	Analýza příjmů a vydání domácností důchodců bez EA členů.....	55
4.5.1	Příjmy domácností důchodců bez EA členů	56
4.5.2	Spotřební vydání domácností důchodců bez EA členů	58
4.6	Komparace hrubých příjmů vybraných kategorií domácností	61
4.7	Komparace spotřebních vydání vybraných kategorií domácností	62
5	Výsledky a diskuse	66
6	Závěr.....	70
7	Seznam použitých zdrojů	73
8	Přílohy	76

Seznam tabulek

Tabulka č. 1	Vývoj hrubých peněžních příjmů českých domácností celkem na osobu/rok v Kč.....	33
Tabulka č. 2	Predikce vývoje hrubých příjmů českých domácností celkem na osobu/rok v Kč.....	34
Tabulka č. 3	Vývoj spotřebních vydání českých domácností celkem na osobu/rok v Kč... 36	36
Tabulka č. 4	Predikce vývoje spotřebních vydání českých domácností celkem na osobu/rok v Kč.....	37
Tabulka č. 5	Vývoj hrubých příjmů domácností zaměstnanců s nižším vzděláním na osobu/rok v Kč.....	39
Tabulka č. 6	Predikce vývoje hrubých příjmů domácností zaměstnanců s niž. vzděláním na osobu/rok v Kč.....	40
Tabulka č. 7	Vývoj spotřebních vydání domácností zaměstnanců s nižším vzděláním na osobu/rok v Kč.....	42
Tabulka č. 8	Predikce vývoje spotřebních vydání domácností zaměstnanců s niž. vzděláním na osobu/rok v Kč	43
Tabulka č. 9	Vývoj hrubých příjmů domácností zaměstnanců s vyšším vzděláním na osobu/rok v Kč.....	45
Tabulka č. 10	Predikce vývoje hrubých příjmů domácností zaměstnanců s vyšším vzděláním na osobu/rok v Kč	46
Tabulka č. 11	Vývoj spotřebních vydání domácností zaměstnanců s vyšším vzděláním na osobu/rok v Kč.....	48

Tabulka č. 12 Predikce vývoje spotřebních vydání domácností zaměstnanců s vyšším vzděláním na osobu/rok v Kč	49
Tabulka č. 13 Vývoj hrubých příjmů domácností osob samostatně činných na osobu/rok v Kč.....	51
Tabulka č. 14 Predikce vývoje hrubých příjmů domácností osob samostatně činných na osobu/rok v Kč.....	52
Tabulka č. 15 Vývoj spotřebních vydání domácností osob samostatně činných na osobu/rok v Kč.....	54
Tabulka č. 16 Predikce vývoje spotřebních vydání domácností osob samostatně činných na osobu/rok v Kč.....	55
Tabulka č. 17 Vývoj hrubých příjmů domácností důchodců bez EA členů na osobu/rok v Kč.....	57
Tabulka č. 18 Predikce vývoje hrubých příjmů důchodců bez EA členů na osobu/rok v Kč	58
Tabulka č. 19 Vývoj spotřebních vydání domácností důchodců bez EA členů na osobu/rok v Kč.....	59
Tabulka č. 20 Predikce vývoje spotřebních vydání důchodců bez EA členů na osobu/rok v Kč.....	60
Tabulka č. 21 Porovnání podílu jednotlivých skupin spotřebních vydání na celkových výdajích vybraných kategorií domácností v roce 2006 a 2020 (v %)	64

Seznam grafů

Graf č. 1 Hrubé peněžní příjmy českých domácností podle postavení osoby v čele na osobu/rok v Kč.....	32
Graf č. 2 Spotřební vydání českých domácností podle postavení osoby v čele na osobu/rok v Kč.....	35
Graf č. 3 Hrubé peněžní příjmy domácností zaměstnanců s nižším vzděláním na osobu/rok v Kč.....	38
Graf č. 4 Struktura spotřebních vydání domácností zaměstnanců s niž. vzděláním na osobu/rok v Kč.....	41
Graf č. 5 Hrubé peněžní příjmy domácností zaměstnanců s vyšším vzděláním na osobu/rok v Kč.....	44
Graf č. 6 Struktura spotřebních vydání domácností zaměstnanců s vyšším vzděláním na osobu/rok v Kč.....	47
Graf č. 7 Hrubé peněžní příjmy domácností osob samostatně činných na osobu/rok v Kč ..	50
Graf č. 8 Struktura spotřebních vydání domácností osob samostatně činných na osobu/rok v Kč.....	53
Graf č. 9 Hrubé peněžní příjmy domácností důchodců bez EA členů na osobu/rok v Kč ..	56
Graf č. 10 Struktura spotřebních vydání domácností důchodců bez EA členů na osobu/rok v Kč.....	58
Graf č. 11 Vývoj hrubých peněžních příjmů vybraných kategorií domácností v Kč na osobu za rok.....	61
Graf č. 12 Vývoj spotřebních vydání vybraných kategorií domácností v Kč na osobu za rok	62

1 Úvod

Domácnost je jedním ze základních ekonomických subjektů, jejíž členové jsou mezi sebou odlišní a mají rozdílné potřeby i vnímání jejich uspokojení. České domácnosti prošly od dob vzniku České republiky výraznou evolucí, která vytvořila nové podmínky pro jejich fungování. Vývoj ekonomiky státu, potažmo celého světa se odráží na životní úrovni a společenském blahobytu domácností i jednotlivců. Společně s hospodářským vývojem se mění i životní úroveň domácností, které se přizpůsobují společnosti jako celku, svými zvyklostmi, fungováním i změnou priorit. Chod domácnosti se odvíjí i podle velikosti příjmů, které udávají směr a možnosti následným výdajům.

Velikost příjmů domácností ovlivňuje hned několik determinantů jako je vzdělání a počet členů domácnosti, ekonomická vyspělost země, legislativní změny a jiné. Výše příjmů má vliv nejen na výši výdajů, ale i formování postojů jednotlivých členů domácností, jejich jednání a činy, které v konečném důsledku ovlivňují vývoj celé společnosti.

Výdaje domácností se odvíjí nejen od jejich příjmů, ale i možnostech a celkové nabídky statků a služeb, které mají domácnosti k dispozici. Spotřeba domácností je tvořena vzájemně působícími kulturními, sociálními i ekonomickými zvyky, které na domácnosti působí. Změny ve výši a struktuře spotřebních vydání domácností jsou v průběhu let vyvolány širokou škálou stimulů, ambicí a vlastních potřeb jejích členů.

Data v diplomové práci týkající se příjmů a spotřebních vydání domácností jsou využita z databáze Českého statistického úřadu. Příjmy a výdaje jsou zásadní proměnné vyjadřující aktuální situaci v domácnostech a sledování vývoje těchto ukazatelů je důležité nejen pro rozhodování domácností o snaze usměrnit svůj budoucí vývoj, ale i pro mezinárodní srovnání. V průběhu sledovaného období na jednotlivé ukazatele působí nejen faktor času a technologické změny, které se promítnou ve vývoji jednotlivých statků a služeb výdajů, ale i změny metodiky zjišťování úrovně příjmů a výdajů ke kterým dochází.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem diplomové práce je statistická analýza příjmů a vydání českých domácností v letech 2006 – 2020. Analýza se zaměří na popis vývoje a struktury příjmů a spotřebních vydání domácností, dle osoby stojící v čele domácností, za pomoci elementárních charakteristik časových řad a komparace jednotlivých kategorií domácností v čase. Na základě minulého vývoje budou u zkoumaných ukazatelů konstruovány předpovědi budoucího vývoje pro dva následující roky.

2.2 Metodika

Pro tvorbu diplomové práce budou využita data z databáze Českého statistického úřadu, získaná data budou transformována do přehledných grafů pomocí MS Excel, rovněž budou podrobena metodám analýzy časových řad a dále bude sestaven model časové řady sloužící k predikci budoucích období v programu Statistica 14. Dále v metodické části budou popsány jednotlivé charakteristiky časových řad, které budou využity pro hodnocení příjmů a spotřebních vydání v praktické části, obsahem práce budou též prezentace trendů a jejich vývojových tendencí.

2.2.1 Analýza časových řad

Časová řada je posloupnost pozorování, která je poskládána chronologicky v čase, od minulosti do přítomnosti. Samostatná analýza je soubor metod, které slouží k popisu těchto řad.

Složky časové řady

Existence všech složek souběžně není nutná, odvíjí se od věcného charakteru zkoumaného ukazatele:

- Trendová složka – tendence dlouhodobého vývoje ukazatele v čase,
- Sezónní složka – opakující se kolísání okolo trendu v délce do 1 roku,
- Cyklická složka – kolísání okolo trendu v délce více než 1 rok,
- Náhodná složka – veličina, kterou nelze popsat žádnou funkcí času (Hindls a kol. 2007, s. 246-255).

Elementární charakteristiky časové řady

První absolutní diference – rozdíl mezi sousedními pozorováními řady, diference udává absolutní přírůstek nebo úbytek sledovaného ukazatele v určitém okamžiku oproti bezprostředně předcházejícímu okamžiku.

$$dy_1 = y_t - y_{t-1} \quad (2.1)$$

Druhá absolutní diference – rozdíl mezi sousedními hodnotami prvních absolutních diferencí, charakterizují absolutní zrychlení či zpomalení, udávají, o kolik je následující přírůstek větší nebo menší než předcházející.

$$d^{(2)}y_t = dy_t - dy_{t-1} \quad (2.2)$$

Koeficient růstu – postoupnost rychlosti změn hodnot v časové řadě, pokud je vyjádřen v procentech, jedná se o tempo růstu.

$$k_t = \frac{y_t}{y_{t-1}} \quad (2.3)$$

Průměrný koeficient růstu – geometrický průměr jednotlivých koeficientů, vhodný k užití u monotónních řad, které nevykazují kolísání (Svatošová a Kába, 2016, s. 38,39).

$$\bar{k} = \sqrt[n-1]{\frac{y_n}{y_1}} \quad (2.4)$$

Indexní analýza

Bazický koeficient – změna hodnoty ukazatele ve zkoumaném období oproti období výchozímu (Svatošová a Kába, 2016, s. 63).

$$I_{i/o} = \frac{q_i}{q_0} \quad (2.5)$$

2.2.2 Vyrovnání neperiodických časových řad

Pro popsání průběhu časové řady je nutné stanovení trendu. Dynamiku vývoje těchto řad je možné popsat následujícími funkcemi (Svatošová a Kába, 2016, s. 42-45):

- Lineární $T_t = a + bt$ (2.6)

- Kvadratická $T_t = a + bt + ct^2$ (2.7)

- Logaritmická $T_t = a + b \log t$ (2.8)

- Exponenciální $T_t = a b^t$ (2.9)

- Mocniná $T_t = a t^b$ (2.10)

- Odmocniná $T_t = a + b\sqrt{t}$ (2.11)

- Kombinovaná $T_t = a + bt + c\sqrt{t}$ (2.12)

- Logistická $T_t = \frac{k}{1+e^{a+bt}}$ (2.13)

2.2.3 Volba vhodného modelu trendu

Základním krokem k rekonstrukci modelu časové řady je provést správný odhad strukturálních parametrů trendové funkce, a podrobně se zabývat parametry stochastické struktury modelu. Parametry stochastické struktury mají významné využití při jeho verifikaci.

Pro popis stupně shody modelu s empirickými daty slouží koeficient determinace (u nelineárních modelů index determinace), který je označován symbolem I^2 , jedná se o bezrozměrné číslo, které se nachází v intervalu $0 \leq I^2 \leq 1$. Pro popis dynamiky časové řady je nejvhodnější taková funkce, která vede k nejvyšším hodnotám blízko 1. Čím více je hodnota indexu determinace blíže 0, tím je menší soulad modelu s časovou řadou.

$$I^2 = 1 - \frac{\sum_{t=1}^n (y_t - y'_t)^2}{\sum_{t=1}^n (y_t - \bar{y})^2} \quad (2.14)$$

Pro zjištění shody modelu s empirickými daty je využíván i koeficient korelace (u nelineárních modelů index korelace), který je odmocninou koeficientu determinace (Svatošová, Kába, 2016, s. 46,47).

$$I = \sqrt{I^2} \quad (2.15)$$

Dále jsou k posouzení vhodnosti modelu trendu využívány i tyto ukazatele (Hindls a kol. 2007, s. 288, 289):

- Střední chyba odhadu ME (Mean Error)

$$\text{M.E.} = \frac{\sum (y_t - {}^{(o)}T_t)}{n} \quad (2.16)$$

- Střední čtvercová chyba odhadu MSE (Mean Squared Error)

$$\text{M.S.E.} = \frac{\sum (y_t - {}^{(o)}T_t)^2}{n} \quad (2.17)$$

- Střední absolutní chyba MAE (Mean Absolute Error)

$$\text{M.A.E.} = \frac{\sum |y_t - {}^{(o)}T_t|}{n} \quad (2.18)$$

- Střední absolutní procentní chyba MAPE (Mean Absolute Percentage Error)

$$\text{M.A.P.E.} = \sum \left[\frac{|y_t - {}^{(o)}T_t|}{y_t} \right] \cdot \frac{100}{n} \quad (2.19)$$

- Střední procentní chyba dohadu MPE (Mean Percentage Error)

$$\text{M.P.E.} = \sum \left[\frac{y_t - {}^{(o)}T_t}{y_t} \right] \cdot \frac{100}{n} \quad (2.20)$$

Upřednostňován je model, u něhož výše uvedené ukazatele dosahují nejnižších hodnot. Tyto ukazatelé podávají pouze dílčí informace o kvalitě hodnoceného modelu, žádný z nich nemá univerzální charakter. Posouzení vhodnosti jednotlivých modelů musí být založena na relativních mírách jako jsou M.P.E. a M.A.P.E. V praxi se za kvalitní modely pokládají takové, jejichž hodnoty M.A.P.E. nepřekračují 10 % (Svatošová a Kába, 2016, s. 48,51).

2.2.4 Konstrukce předpovědi časových řad

Mezi významné statistické prognostické metody patří zejména techniky extrapolace jednorozměrných a vícerozměrných časových řad. Klasické extrapoláčnické metody spočívají ve studii historie prognózovaného objektu a zákonitosti jeho vývoje v minulosti a přítomnosti se přenesou do budoucnosti. Metody extrapolace vycházejí z deterministického principu a předpokládají neměnnost či alespoň relativní stabilitu tendencí vývoje daného jevu. V klasických modelech vývojových tendencí je prognózovaná proměnná závislá na čase, který vystupuje v pozici nezávisle proměnné, k prognóze se vychází z informací o vývoji analyzovaného jevu v minulosti. Extrapoláčnické prognózy mají největší význam při konstrukci krátkodobých prognóz, tj. na budoucí 1-3 období (roky, čtvrtletí, měsíce apod.). (Hindls, 2007, s. 330)

Při modelování reálných časových řad, však často dochází ke změnám hodnot strukturálních parametrů v čase, či změnám analytického tvaru modelu. Z tohoto důvodu vznikly adaptivní modely, které na rozdíl od klasických trendových modelů nepředpokládají stabilitu tvaru trendové funkce, spojitost trendové funkce ani stabilitu strukturálních parametrů v čase. Jednou z nejdůležitějších adaptivních metod je metoda exponenciálního vyrovnání.

Brownovy modely exponenciálního vyrovnání berou v úvahu stárnutí informací, a tak jsou novějším hodnotám časové řady přiřazeny větší váhy ve srovnání s dříve sledovanými hodnotami. Brownovo exponenciální vyrovnání rozlišuje tři základní varianty:

- Jednoduché exponenciální vyrovnání – když lze předpokládat, že trend je v krátkých úsecích časové řady konstantní.
- Dvojitě exponenciální vyrovnání – pokud lze předpokládat, že v krátkých úsecích řady je její trendová složka považována za lineární.
- Trojitě exponenciální vyrovnání – v němž je trend v krátkých úsecích řady modelován kvadratickou funkcí (Svatošová a Kába, 2016, s. 52,53),

3 Teoretická východiska

3.1 Domácnost

Domácnost tvoří osoby, které spolu trvale žijí a společně uhrazují náklady za své potřeby. Jedná se o trvalé soužití dvou a více osob, které obývají vymezený prostor a společně v něm hospodaří, tedy podílejí se na chodu domácnosti, společně hospodaří se svými příjmy a přispívají k úhradě poplatků. Domácnost je možné definovat, jako spotřební společenství trvalé povahy (epravo.cz, k pojmu společné domácnosti, 2016).

Brčák et al. (2014, s. 11) vnímá domácnost jako makroekonomický subjekt národního hospodářství, který sdružuje všechny jednotky jejichž funkcí je spotřeba. Domácnosti jsou vlastníky výrobních faktorů (práce, půda, kapitál), které nabízejí a firmy je využívají při výrobě statků a služeb, za to domácnostem plynou od firem důchody (mzdy, zisky, dividendy apod.). Dále domácnosti získávají transferové platby od státu, mezi ně patří starobní důchod, invalidní důchod, podpory v nezaměstnanosti a jiné. Domácnosti využívají důchody k zaplacení daní, k nákupu statků a služeb (spotřebě) a k tvorbě úspor.

Z hlediska ekonomické psychologie je možné na domácnost nahlížet jako subjekt hospodařící s řadou vzácných zdrojů jako jsou peníze, čas, energie, láska, zdraví nebo postoje. Jedná se o relativně uzavřený systém, kde převážná většina operací neprobíhá na tržních principech. Domácnosti mají nelehký úkol, musí přijmout závažná investiční rozhodnutí a k tomu zajistit vhodnou formu financování (Riegel, 2007, s. 151-154).

3.1.1 Kategorie domácností

Kategorie domácností jsou odvozovány dle postavení osoby v čele domácnosti. Je možné je rozdělit na:

- Domácnosti celkem – jsou zde zahrnuty všechny typy domácností, které jsou běžně v populaci zastoupeny.
- Domácnosti zaměstnanců – jsou takové domácnosti, v jejichž čele je osoba v pracovním či služebním poměru, která pracuje na základě pracovní dohody (o pracovní činnosti či o provedení práce). Jsou zde zahrnuti i pracující členové produkčních družstev, společníci s.r.o. a komanditisté komanditních společností, kteří vykonávají práci na základě pracovní smlouvy a pobírají za ní odměnu. Dále se

tato skupina člení podle vzdělání osoby v čele domácnosti, na zaměstnance s nižším vzděláním a zaměstnance s vyšším vzděláním.

- Domácnosti samostatně činných osob – jsou domácnosti s osobou v čele vykonávající samostatnou výdělečnou činnost. Jedná se o osoby podnikající na základě živnostenského oprávnění nebo na základě zvláštních předpisů, účastníci se společného podnikání na základě smlouvy, osoby vykonávající nezávislé povolání a osoby pracující za honoráře.
- Domácnosti nezaměstnaných – v čele této domácnosti stojí osoba, které nemá žádnou placenou práci, ale práci aktivně hledá nebo se chystá hledat, či má v plánu podnikat.
- Domácnosti důchodců – v čele této domácnosti stojí důchodce, dělí se na domácnosti s pracujícími členy a nepracujícími členy.
- Ostatní domácnosti – osoba stojící v čele této domácnosti není ekonomicky aktivní ani nepobírá důchod (ČSÚ, příjmy a životní podmínky domácností, 2020).

3.1.2 Typy domácností

Cenzová domácnost

Je nejmenší společenství osob bydlících v jednom bytě, na základě příbuzenského vztahu mezi jednotlivými osobami. Základní druhy cenzových domácností jsou:

- úplné rodiny (manželský pár nebo dvojice ve vztahu druh a družka, bez dětí nebo i s dětmi),
- neúplné rodiny (jeden z rodičů alespoň s jedním dítětem),
- vícečlenné nerodinné domácnosti (osoby příbuzné i nepříbuzné, které společně vedou domácnost),
- domácnosti jednotlivce (ČSÚ, cenzová domácnost, 2014).

Společně hospodařící domácnost

Je definována jako skupina osob, případně rodin, které žijí pohromadě a hradí společně hlavní výdaje domácnosti. Takováto domácnost může být tvořena jednou i více cenzovými domácnostmi.

Bytová domácnost

Je soubor osob, které společně žijí v jednom bytě a může zahrnovat několik rodin nebo domácností. Počet bytových domácností odpovídá počtu trvale obydlených bytů (Jílek a Moravová, 2007, s. 87).

3.2 Příjmy domácností

Příjem označuje tok mezd, úrokových plateb, dividend a ostatních hodnotných věcí, kterých příjemce v průběhu časového období nabývá. Je to tedy skutečné množství peněz, které mají domácnosti k dispozici (Samuelson a Nordhaus, 2013, s. 226).

Dle Svatošové a Káby (2016, s. 101) příjmy obyvatelstva zahrnují:

- čisté mzdy a platy zaměstnanců,
- čistý příjem z vlastního podniku,
- příjmy od družstev,
- prodej zemědělských výrobků,
- vlastnické důchody (nájem, úrok, dividendy),
- autorské honoráře,
- provize,
- důchody,
- stipendia,
- sociální podpory,
- podpory v nezaměstnanosti,
- příjmy ze zdravotního pojištění,
- příjmy z půjček peněžních ústavů,
- příjmy a peněžní dary ze zahraničí.

3.2.1 Druhy peněžních příjmů

Aktivní příjem

Jak vychází ze samotného názvu, aby bylo možné dosahovat aktivního příjmu, je potřeba neustále vykonávat jistou aktivitu. V podstatě jde o výměnu času, energie nebo materiální účasti za peníze, člověk u nich musí být fyzicky přítomen. Výhodou je jeho poměrně rychle dosažení a jeho předvídatelnost oproti pasivnímu a portfoliovému příjmu. Jakmile osoby přestanou pracovat i příjem se zastaví. Aktivní příjem zahrnuje platy, spropitné, mzdu, provize a jiné.

Pasivní příjem

Pasivní příjem generuje finanční prostředky, i když zrovna žádná pracovní činnost není vykonávána, nevyžaduje ze strany příjemce příjmu žádnou aktivitu. Největší výhodou je, že není nutné obětovat žádný čas, aby jej bylo dosaženo. Nevýhodou je většinou dlouhé

časové období, než je pasivního příjmu dosaženo a z počátku je k němu potřeba hodně aktivní práce.

Portfoliový příjem

Neboli příjem z investic, dividend, úroků a jiných. Jedná se o příjem, který je možné získat prodejem investic, za vyšší hodnotu, než za jakou za ní bylo zapláceno v době pořízení. Pasivní a portfoliový příjem podléhá rozdílnému zdanění (indees.com, types of incomes, 2021).

Další možné rozdělení příjmů je dle zákona o dani z příjmů fyzických osob, a to následující:

„Příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky

- *příjmy ze současného nebo dřívějšího pracovněprávního poměru,*
- *příjmy za práci členů družstev, společníků s ručením omezeným a komandistů v komanditních společnostech,*
- *odměny členů orgánů právnických osob, likvidátorů.*

Příjmy ze samostatné činnosti

- *příjmy ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství,*
- *příjmy ze živnostenského podnikání,*
- *příjmy z jiného podnikání, ke kterému je potřeba podnikatelské oprávnění,*
- *podíly společníku veřejné obchodní společnosti a komplementářů komanditní společnosti.*

Dále příjmy ze samostatné činnosti, pokud nepatří do příjmů dle příjmů ze závislé činnosti,

- *příjem z užití nebo poskytnutí práv z průmyslového vlastnictví, autorských práv včetně práv příbuzných právu autorskému, a to včetně příjmů z vydávání, rozmnožování a rozšiřování literárních a jiných děl vlastním nákladem,*
- *příjem z nájmu majetku zařazeného v obchodním majetku,*
- *příjem z výkonu nezávislého povolání.*

Příjmy z kapitálového majetku jako jsou

- *podíly na zisku z obchodní korporace, úroky výhry a jiné výnosy z vkladů na vkladních knížkách, dávky penzijního připojištění se státním příspěvkem, doplňkové penzijní spoření a penzijní připojištění, plnění ze soukromého životního pojištění,*

úroky a jiné výnosy z poskytnutých úvěrů a zápůjček, úrokové a jiné výnosy z držby směnec.

Příjmy z nájmu

- *příjmy z nájmu nemovitých věcí nebo bytů a příjmy z nájmu movitých věcí*

Ostatní příjmy

- *příjmy z příležitostných činností nebo z příležitostného nájmu movitých věcí, příjmy z úplatného převodu movité či nemovité věci, přijaté výživné a důchody, výhry z hazardních her, ceny z veřejných reklamních, sportovních soutěží či bezúplatný příjem.“ (Finance.cz, DPFO, 2021)*

3.2.2 Faktory ovlivňující velikost příjmů

Stejně jako u jiných ekonomických veličin, ani mezi příjmy neexistuje přímá rovnost a panuje zde diferenciace. Výše příjmů, kterých mohou domácnosti dosahovat je ovlivněna mnoha faktory, mezi něž lze zařadit dosažené vzdělání členů domácnosti, počet členů domácnosti, odvětví, ve kterém její členové pracují nebo věk či jejich pohlaví.

Vzdělání

Vzdělání je hlavní determinantem růstu, sebezvoje a ovlivňuje i velikost příjmů. Dosažení vysoké školy oproti základnímu vzdělání zvyšuje u průměrného Čecha pravděpodobnost, že dosáhne vyšších příjmů, sociálních kontaktů a lidského kapitálu. Vyšší úroveň vzdělání může být spojována s vyššími příjmy nejen pro domácnost, ale jiné referenční skupiny, kterých je osoba členem (paqresearch.cz, nerovnosti ve vzdělání, 2021).

Počet členů domácnosti

Počet členů domácnosti ovlivňuje výši jejich příjmů, rozhodující faktor je složení domácnosti, zda se jedná o osoby ekonomicky aktivní či neaktivní. Nezaměstnaná osoba bude mít nižší příjem (podporu v nezaměstnanosti) než důchodce, a ten bude dosahovat nižších příjmů než osoba pracující. Ke srovnání různorodých domácností je vhodné využít přepočet příjmu na osobu nebo na spotřební jednotky (statistikaamy, příjem domácností, 2015).

Věk

Věk hraje významnou roli při výši příjmů, s ohledem na skupinu osob v produktivním věku, jimiž jsou osoby mezi 15-64 lety. Na počátku kariéry chybí většině

osob praxe a zkušenosti, ty mají významný vliv na výši příjmů, naopak ke konci produktivního věku a v post produktivním věku se produktivita práce a příjmy mohou snižovat. Dle struktury mezd zaměstnanců za rok 2020, byl medián mezd nejvyšší u věkových kategorií mezi 30–44 lety (ČSÚ, Struktura mezd zaměstnanců, 2021).

Pohlaví

Platová nerovnost mezi příjmy mužů a žen v České republice se od přelomu tisíciletí snížila. Rozdílné odměňování žen a mužů je jevem komplexním, protože se v něm projevuje množství faktorů, které souvisí nejen s genderovou strukturou, ale i s nedostatečným řešením sladování pracovních a rodinných povinností a genderovými stereotypy, které jsou spojovány s rolemi žen a mužů. Genderové rozdíly jsou výsledkem kulturního nastavení celé společnosti, které způsobují podhodnocení ženské práce (Křížková et al., 2017, s. 124).

Odvětví

Napříč odvětvími existují výrazné rozdíly mezi příjmy jednotlivých pracovníků, v průběhu času některá odvětví expandují a jiná krachují. V posledních letech rostou příjmy zejména v IT oblasti, činnosti v oblasti nemovitostí, peněžnictví a pojišťovnictví, naopak odvětví kulturní, zábavní a rekreační činnosti zejména v posledních dvou letech nejvíce utrpělo (IPSV, odměňování, 2021).

3.3 Vydání a spotřeba domácností

Výdaje domácností tvoří podstatnou část hrubého domácího produktu, spotřeba tak hraje klíčovou roli v ekonomice země, je ovlivněna mnoha faktory, z nichž jako hlavní determinant je vnímán reálný důchod, kterým domácnosti disponují (Jurečka, 2017, s. 46).

Svatošová a Kába (2016, s. 103) do spotřeby obyvatelstva zahrnují veškeré spotřební produkty a služby, které může obyvatelstvo využívat ke své osobní spotřebě. Podle druhu spotřeby je možné je rozdělit na:

- potravinářské výrobky,
- nepotravinářské výrobky,
- služby věcné,
- služby osobní.

3.3.1 Index spotřebitelských cen

Pro index spotřebitelských cen se využívá spotřební koš, který je poskládán z vybraných druhů statků. Vybrané statky zaujímají většinu výdajů domácností a jsou vybrány ze všech oblastí. Spotřební koš obsahuje cca 700 položek, které jsou agregovány do 12 skupin, dle klasifikace CZ – COICOP. Jednotlivým položkám je přidělena fixní váha podle jejich významnosti, která platí pro celé období (obvykle pětileté) (Soukup et al., 2007, s. 304).

Brčák et al., (2014, s. 130) nevýhodu CPI vidí v neproměnnosti spotřebního koše, kdy se nově zaváděné výrobky neodráží ve spotřebě (např. nově zaváděné počítače, auta). Kvalita výrobků se v průběhu času zvyšuje, to se odráží na ceně a může vést k snížení jejich spotřeby. Jestliže spotřebitelé více nakupují zboží s relativně nižší cenou, index spotřebitelských cen není schopen zachytit změny spotřebovávaného množství. Podle Soukupa et al. (2007, s. 304) postupem času také dochází ke změnám položek, které domácnosti nakupují, to se však neodráží do spotřebního koše CPI, který se nemění. Dochází tak k nepřesnému zachycení výdajů domácností.

Dle Soukupa et al., (2007, s. 307) se pro výpočet indexu spotřebitelských cen po určité období využívá stálých vah výchozího období, jedná se tedy o Laspyersův index, který se vypočte pomocí vzorce:

$$CPI_t = \frac{\sum \frac{p_t}{p_0} \cdot p_0 q_0}{\sum p_0 q_0} \cdot 100 \quad (3.21)$$

p_tcena výrobku nebo služby ve sledovaném (běžném období)

p_0ceny výrobku či služby v daném období

$p_0 \cdot q_0$fixní váha, výdaje domácností na statky v základním období

V současné době dochází častěji k obměně položek neboli cenových reprezentantů, kvůli požadavkům Evropské unie a zkvalitnění statistik. Váhy přiřazované podle významnosti cenových reprezentantů se mění každé dva roky a výběr cenových reprezentantů každý rok. Pokud se objeví nový produkt, který osloví velkou škálu uživatelů, může být ihned zařazen do spotřebního koše (statistikaamy, inflace, 2021).

3.3.2 Klasifikace CZ-COICOP

„Klasifikace CZ-COICOP je závazná pro statistická zjišťování prováděná podle zákona č.89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů, a dále v případech, kde tak stanoví zvláštní právní předpis. CZ-COICOP je nedílnou součástí soustavy národních účtů, je také určen pro užití ve třech dalších statistických oblastech: přehledy rozpočtu domácností, indexy spotřebitelských cen a mezinárodní srovnání hrubého domácího produktu (HDP) a součást jeho výdajů.“

Klasifikace CZ-COICOP se používá k identifikaci výdajů individuální spotřeby tří institucionálních sektorů, těmi jsou domácnosti, vládní instituce a neziskové organizace. Klasifikace je navržena tak, aby postihla rozdíly v důchodové pružnosti, např. domácnosti s nízkými příjmy vydají relativně více ze svých příjmů na potraviny, oblečení a bydlení, zatímco bohatší domácnosti utratí mnohem více za dopravu, zdraví, vzdělávání a rekreaci.

Klasifikace CZ-COICOP se využívá v soustavě národních účtů, statistice rodinných účtů, indexu spotřebitelských cen a mezinárodního srovnání hrubého domácího produktu a součástí jeho výdajů.

Využívá se pro třídění spotřebních vydání, v České republice se používá od roku 1999. Je to klasifikace veškeré individuální spotřeby dle účelu použití, má 3 stupně, 14 oddílů, 58 skupin a 157 tříd, ve kterých jsou zahrnuty výdaje ze všech oblastí. Pro sledování výdajů domácností je určeno prvních 12 oddílů klasifikace. Klasifikace obsahuje i indexy spotřebitelských cen.

- 01 Potraviny a nealkoholické nápoje
- 02 Alkoholické nápoje, tabák a narkotika
- 03 Odívání a obuv
- 04 Bydlení, voda, energie, paliva
- 05 Bytové vybavení, zařízení domácností, opravy
- 06 Zdraví
- 07 Doprava
- 08 Pošty a telekomunikace
- 09 Rekreace a kultura
- 10 Vzdělávání
- 11 Stravování a ubytování
- 12 Ostatní zboží a služby.

U určitých položek je determinující jejich zařazení do příslušné skupiny, ale některé zboží a služby lze přiřadit k více než jednomu účelu. Příkladem může být motorové palivo, jež lze použít k pohonu vozidel klasifikovaných jako doprava stejně tak jako k pohonu vozidel klasifikovaných jako rekreace. Víceúčelové položky jsou tak přiřazeny do oddílu, který reprezentuje hlavní účel, kde je daná položka obzvlášť důležitá.

Do položky vymezené 09 „Rekreace a kultura“ spadají audiovizuální a fotografická zařízení a vybavení, ostatní výrobky dlouhodobé spotřeby pro rekreaci a kulturu, ostatní rekreace včetně vybavení; květiny, zahrady a domácí zvířata, rekreační a kulturní služby, noviny, knihy a papírenské zboží a dovolená s komplexními službami.

Obecněji vymezená položka „Ostatní zboží a služby“ 12 obsahuje zejména výrobky a služby osobní péče, osobní doplňky, všechny druhy pojištění a správní a jiné poplatky (ČSÚ, Metodická část CZ-COICOP, 2014).

3.3.3 Spotřeba obyvatelstva

Spotřeba obyvatelstva zahrnuje veškeré statky a služby, kterých může obyvatelstvo nabývat a využívat je ke své vlastní spotřebě. V soustavě rodinných účtů se spotřeba měří pomocí ukazatelů výdaje na konečnou spotřebu a skutečná konečná spotřeba. Tyto ukazatele se liší podle toho, kdo výdaje skutečně financoval nebo kdo je užil. Výdaje na konečnou spotřebu se dále člení na výdaje na individuální spotřebu a výdaje na kolektivní spotřebu. Konečná spotřeba domácností je souhrn hodnot veškerých výdajů domácností na jejich individuální spotřebu a výdajů vládních institucí na transfery a výdajů neziskových organizací, které poskytují služby domácnostem. Do výdajů je zahrnováno veškeré zboží, aniž by u něho byla podstatná délka životnosti s výjimkou budov, pozemků a bytů.

Skutečná konečná spotřeba sektoru domácností se rovná výdajům sektoru na individuální spotřebu a výdajům neziskových organizací poskytujících služby domácnostem neboli sociálním naturálním transferům. Součástí konečné spotřeby domácností je také imputované nájemné tzn. nájemné, které vlastníci bytů inkasují, pokud je pronajímají.

Z hlediska obsahové vymezení má termín skutečná spotřeba i další význam, a to ve srovnání s potenciální spotřebou. Skutečná spotřeba označuje přímo objem spotřebovaných statků a služeb obyvatelstva, zatímco potenciální spotřeba označuje výši

zdrojů (důchod, příjmů) pro pokrytí této spotřeby. Zjišťování skutečné spotřeby je náročnější než zjišťování zdrojů na spotřebu (Jílek a Moravová, 2007, s. 76-77).

3.3.4 Významnost výdajů domácností

Významnost výdajů je velmi podstatná a jejich výši lze ovlivnit na rozdíl od příjmů, které mnohdy ovlivnit nelze. Je nutné k nim přistupovat kriticky, aby byly pod kontrolou a umožňovaly i možnost vytváření rezerv. Výdaje domácností lze členit na výdaje zbytné, nezbytné, investiční a nepravidelné (Smrčka, 2010, s. 99).

Nezbytné výdaje

Nezbytné výdaje jsou výdaje, které musejí být užity k zajištění základního chodu domácnosti. I nezbytné výdaje mají svou hierarchii. Mezi nezbytné výdaje patří výdaje na jídlo, energie, vodu a nájem, výdaje na léky a zdravotní pomůcky. Dále se jedná se o výdaje, které domácnosti musí platit, neboť vycházejí ze smluv či jiných závazků a jejichž nesplnění vystavuje domácnosti rizikům. Jedná se o splátky úvěrů, platby daní, výživného. Čím více domácnosti mají nezbytných výdajů, tím obtížnější je pro ně šetřit.

Zbytné výdaje

Jsou takové výdaje, jež domácnosti vydat nemusí a mohou se jich odřeknout, aniž by to narušilo základní fungování domácnosti. Je velmi obtížné identifikovat, kde končí výdaje nezbytné a začínají ty zbytné. Nejen každá domácnost, ale i její členové mají jiné priority a postavení jednotlivých statků a služeb se u každého může lišit. Právě u zbytných výdajů jsou možnosti, kde domácnosti mohou ušetřit část svých aktiv (Smrčka, 2010, s. 99-101).

Investiční výdaje

Domácnosti, které disponují s uspořenémi finančními prostředky, je využijí za účelem budoucího zhodnocení, z kterého poplynou finanční prostředky zpět k domácnostem. Patří sem termínované spořicí účty, státem podporované stavební spoření či pořízení dlouhodobého hmotného majetku za účelem pronájmu.

Nepravidelné výdaje

Nezatěžují rozpočet domácností v určitých časových periodách, ale vyskytují se zcela nahodile. Mohou být plánované, pokud se jedná o dovolenou či nákup vánočních dárků, ale i zcela neplánované, jako jsou poruchy, opravy a nutné koupě nových spotřebičů (Smrčka, 2010, s. 105-110).

3.4 Typy šetření pro zjišťování spotřeby, příjmů a výdajů domácností

Český statistický úřad provádí výběrová šetření týkající se ekonomického, sociálního či demografického vývoje u domácností. Nasbírané údaje umožňují vznik klíčových ukazatelů ohledně výše příjmů a výdajů domácností a dalších informací o životě jejich členů. Výběrová šetření domácností probíhají ve všech zemích Evropské unie, jejich výstupem jsou shodná data, která poskytují srovnatelné údaje ohledně domácností mezi jednotlivými státy (ČSÚ, výběrová šetření u domácností, 2022).

3.4.1 Statistika rodinných účtů

Statistika rodinných účtů (SRÚ) se zabývá hospodařením konkrétních kategorií domácností, primárně poskytuje informace o výši jejich vydání, struktuře spotřeby, a dále údaje o složení domácností. Z výsledků SRÚ lze vyhodnocovat změny ve výdajích, ke kterým došlo v rámci sledovaného období a slouží jako podklad pro hodnocení socioekonomické situace obyvatel České republiky. Domácnost je možné označit jako soubor osob společně žijících, které se společně podílí na úhradě základních výdajů domácnosti (ČSÚ, SRÚ, 2022). Obsahem statistiky rodinných účtů jsou veškeré peněžní a naturální příjmy a výdaje, které domácnost projdou za období jednoho roku (Svatošová a Kába, 2016, s. 101)

Metodika do roku 2016

Domácnosti SRÚ byly dle metodiky do roku 2016 vybírány tzv. záměrným kvótním výběrem ze základních sociálních skupin domácností. Vybírány byly do základního souboru, který obsahoval 3 000 domácností a doplňkového souboru, který obsahoval 400 domácností s nízkopříjmovými rodinami (ten byl roku 2011 zrušen, výsledky šetření za tyto domácnosti se od roku 2011 nepublikují). Kvótními znaky kromě níže uvedeného určily, kolik musí být např. v souboru domácností zaměstnanců s nižším vzděláním, měsíčním příjmem na osobu v intervalu 8 001 - 11 000 Kč nebo počet nezaopatřených dětí u domácností ekonomicky aktivních (Jílek a Moravová, 2007, s. 103-105).

Základní výběrové znaky:

- Ekonomická aktivita a postavení v zaměstnání osoby v čele domácnosti (v úplných rodinách vždy muž, v neúplných rodinách většinou rodič),
- velikost obce a druh domu,

- čistý peněžní příjem na 1 člena domácnosti a počet vyživovaných dětí pro domácnosti zaměstnanců a domácnosti osob samostatně výdělečně činných,
- důchod na 1 člena domácnosti a počet členů (u jednočlenných domácností pohlaví osoby) pro domácnosti důchodců bez ekonomicky aktivních členů (ČSÚ, Metodika do roku 2016, 2019).

Metodika od roku 2017

Od roku 2017 statistika rodinných účtů navazuje na výběrové šetření Životní podmínky (SILC). Pro účast v šetření SRÚ mohou být osloveny pouze domácnosti, které byly náhodně vybrány v rámci šetření životní podmínky, jež umožní zpracování reprezentativních výstupů v širším rozsahu a podrobnostech. Účast ve výběrových šetření je pro domácnosti dobrovolná. Údaje o výdajích jsou zapisovány po dobu 8 týdnů, v případě, že domácnost nemá uschované účtenky (ČSÚ, Statistika rodinných účtů, 2019).

Publikované údaje ze SRÚ jsou od roku 2017 s ohledem na možnosti redukovaného vzorku pozměněny a podrobnost publikovaných položek byla významně redukována. Výdajové položky zahrnují výhradně údaje o spotřebních vydáních. Vydání neklasifikovaná jako spotřební (např. investiční výdaje na výstavbu, resp. rekonstrukci domu nebo bytu, výdaje spojené s péčí o užitkovou zahradu a užitková zvířata apod.) od roku 2016 dále publikována nejsou, stejně jako součtové položky hrubých a čistých peněžních vydání celkem. Výdaje, respektive spotřební vydání, jsou rozdělena do 12 základních oddílů klasifikace CZ – COICOP, jak již bylo zmíněno výše (MPSV, vývoj vybraných ukazatelů, 2021).

3.4.2 Výběrové šetření příjmů a životních podmínek domácností

Výběrové šetření příjmů a životních podmínek domácností (SILC) začal Český statistický úřad provádět od roku 2005, po vstupu České republiky do Evropské unie. Jedná se o hlavní zdroj srovnávacích statistik v Evropské unii. Hlavní cílem je poskytnout informace o aktuální životní situaci v České republice, zmapování kvality a finanční náročnosti bydlení, zjištění výše a skladby příjmů domácností, včetně poskytnutí informací o podílu populace žijící v určitém materiálním nedostatku. Výsledky šetření odrážejí sociálně ekonomickou situaci země a tvoří zázemí pro hodnocení hospodářského vývoje České republiky.

Zjišťování údajů probíhá každoročně pomocí speciálně vyškolených tazatelů. Do výběru jsou zahrnuty všechny kraje a výběr respondentů do šetření probíhá ve dvou stupních. Šetření probíhá v čtyřletém rotačním panelu, ve kterém domácnosti setrvávají právě tuto dobu, dlouhodobé sledování domácností umožňuje sledovat změny a vývoj jejich životní situace (ČSÚ, SILC, 2022).

3.4.3 Výběrové šetření o finanční situaci domácnosti

Výběrové šetření o finanční situaci označované zkratkou FSD. Jedná se o nové šetření, které probíhá od roku 2020, podobně jako SRÚ je i toto šetření navázáno na šetření Životní podmínky SILC. Český statistický úřad ve spolupráci s Českou národní bankou po dobu 3 let kontinuálně po celé České republice zkoumá nejen příjmy a výdaje, ale i majetkové poměry a zadluženost domácností (ČSÚ, FSD, 2022).

3.5 Životní úroveň ČR

Je definována jako souhrn všech užitečných hodnot materiálních kulturních, sociálních a morálních, které má obyvatelstvo k dispozici. Prvky životní úrovně jsou:

- Příjmy obyvatelstva,
- Spotřeba obyvatelstva,
- Standart bydlení,
- Množství volného času a možnosti jeho využívání,
- Stav sociálního zabezpečení a sociální péče (Svatošová a Kába, 2016, s. 100).

Dále je možné zahrnout životní prostředí, jakožto čistotu vzduchu a vod, kvalitu půdy a lesů nebo pracovní podmínky, u kterých se jedná zejména o výši mezd, kvalitu pracovního prostředí a produktivitu práce (Kowalská, 2014, s. 14).

„Životní úroveň může být nazývána společenským blahobytem.“ (Koreleski, 2007, s. 66).

3.5.1 Náklady na bydlení

Náklady na bydlení činí významnou část výdajů jednotlivých občanů. Bydlení představuje podstatnou složku životní úrovně a životní bezpečnosti, mnoho domácností nedosahuje takových příjmů, aby mohly zaplatit své bydlení. Do nákladů na bydlení se započítává nájemné, služby, energie, ale i úklid společných prostor či náklady za pevná paliva. Nárok na příspěvek na bydlení mají osoby, které mají trvalý pobyt v bytě, na který

chtějí pobírat příspěvek na bydlení a jejich náklady na bydlení přesahují 30 % nebo v Praze 35 % jejich příjmů. Do výpočtu nároku se započítávají příjmy všech osob, které v domácnosti žijí. Osoby, které mají hypotéku, nemají nárok na příspěvek na bydlení (ÚP, příspěvek na bydlení, 2021)

3.5.2 Příjmová chudoba

Hranice pro stanovení příjmové chudoby je stanovena z příjmového rozdělení v České republice a je ve výši 60 % mediánu (prostřední hodnoty) čistého peněžního příjmu dle metodiky Eurostatu, v potaz je vzata i velikost a různé složení domácností. Její význam je pro rozdělování sociální pomoci a slouží k posouzení kvality života. Osoby s příjmy nižšími, než je 60% hranice jsou ohroženi příjmovou chudobou. Nejčastěji bývají ohroženy osoby nezaměstnané a důchodci nebo osoby žijící v neúplných rodinách (ČSÚ, 2021).

3.5.3 Materiální deprivace

Životní úroveň domácností se hodnotí i podle statků dlouhodobé spotřeby, které si domácnost může dovolit. Materiální deprivaci trpí domácnosti, které mají nedostatek nebo mohou obtížně zajistit čtyři a více položek z následujících: týdenní dovolená, pračka, telefon, televize, auto, pravidelně si dopřávat maso, schopnost hradit pravidelné platby - nájemné, hypotéka, úvěry, schopnost hradit neočekávané výdaje, vytápět dostatečně byt. Takováto domácnost si nemůže dovolit položky, které většina lidí považuje za nutné k zajištění životního standardu (Čeledová, Kalvach, Čevela, 2016, s. 92).

3.5.4 Kvalita života

Může být chápána i jako širší pojem než je životní úroveň. Měří se pomocí ukazatelů materiální úrovně společnosti, použitím indexu lidského rozvoje. Index se snaží komplexně postihnout skutečnou kvalitu života, a nejen kvalitu života přisuzovat hospodářskému růstu. Je měřítkem vzdělanosti, zdraví a bohatství. Zahrnuje HDP na osobu, úroveň dosaženého vzdělání a očekávanou délku života (Čeledová a Čevela, 2010, s. 51).

Kvalita života je subjektivním měřítkem štěstí, faktory, které ovlivňují kvalitu života se liší podle osobních preferencí jednotlivců. Nejčastěji však zahrnují finanční jistotu, pracovní spokojenost, rodinný život, zdraví a bezpečnost (Investopedia, quality of life, 2021).

Koreleski (2007, s. 69) vidí smysl kvality života v růstu lidského blaha a pohody, lze jej také vnímat jako schopnost realizovat své vlastní cíle a ideální fungování na sociální, emocionální a intelektuální úrovni. Indikuje míru uspokojení konkrétních sfér života vyjádřenou pomocí různých indikátorů. Kvalita života je v určitém smyslu důsledkem životní úrovně, neboť to, jak a v čem žijeme, nás v mnoha ohledech ovlivňuje.

3.5.5 Životní minimum

Je považováno za hranici chudoby, slouží k uspokojení pouze takových potřeb, které jsou v dané míře uznané společností jako nezbytně nutné. Lze jej chápat jako zabezpečení základní spotřeby jedince a je kritériem posouzení příjmové nedostatečnosti. Slouží jako ochrana proti sociálnímu strádání občanů nouzí. Jedná se o osoby či domácnosti, které disponují tak malým objemem prostředků, že jsou vyloučeni z důstojného způsobu života. Životní minimum nezahrnuje nezbytné náklady na bydlení, dělí se na existenční a sociální minimum (Arnoldová, 2012, s. 46).

Existenční minimum

Určuje minimální hranici peněžních příjmů k zajištění nejzákladnějších životních podmínek. Stačí jen na úhradu stravy a nejnужnějších osobních potřeb. V případě nezajištění souhrnu těchto statků a služeb by mohlo dojít k ohrožení života a zdraví jedince (Jílek a Moravová, 2007, s. 101). Existenční minimum je zavedeno jako stimul větší motivace pro dospělé osoby v hmotné nouzi, aby si zajistily i jiné příjmy ke zlepšení životní úrovně. Částka existenčního minima je v roce 2021 stanovena ve výši 2 490 Kč za měsíc, k jejímu zvyšování dochází podle skutečného vývoje spotřebitelských cen (MPSV, životní a existenční minimum, 2020).

Sociální minimum

Sociální minimum je chápáno jako spodní hranice pásma obecně přijatelného životního standardu a horní hranice životního minima, které poskytuje alespoň minimální společenskou úroveň důstojného žití (Jílek a Moravová, 2007, s. 101).

4 Vlastní práce

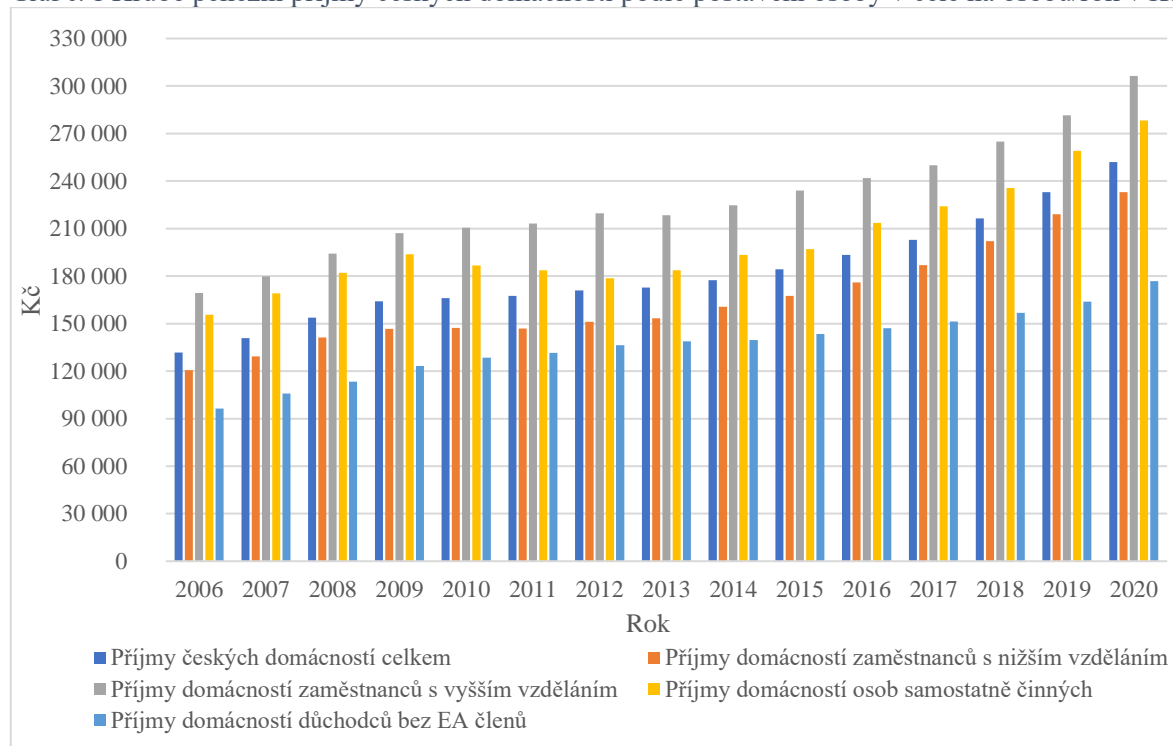
Praktická část diplomové práce je zaměřena na analýzu spotřebních vydání a hrubých příjmů vybraných kategorií domácností v České republice v letech 2006 - 2020. Spotřební vydání a hrubé příjmy patří mezi základní ukazatele vypovídající o situaci domácností, v této části je zkoumán jejich vývoj, elementární charakteristiky, struktura a odlišnosti.

4.1 Analýza příjmů a vydání českých domácností celkem

4.1.1 Příjmy českých domácností celkem

Hlavním ukazatelem při zjišťování příjmů domácností je hrubý příjem. Hrubý příjem není ponížen o odvody na zdravotní a sociální pojištění a o daň z příjmů, jež se u jednotlivých domácností liší a jejich výše je ovlivněna výší hrubých příjmů, daňovými slevami a bonusy. Struktura hrubých peněžních příjmů domácností se skládá z jednotlivých složek, mezi které se řadí příjmy ze závislé činnosti, příjmy z podnikání, sociální příjmy a ostatní příjmy.

Graf č. 1 Hrubé peněžní příjmy českých domácností podle postavení osoby v čele na osobu/rok v Kč

Zdroj: Český statistický úřad, příloha č. 1, vlastní zpracování

Z grafu č. 1 vyplývá, že objem příjmů českých domácností celkem v průběhu let rostl, v žádném roce nedošlo k jejich poklesu. V průběhu sledovaného období příjmy vzrostly o 91,2 %, konkrétně o 120 229 Kč.

Příjmy domácností zaměstnanců s nižším vzděláním byly v průběhu sledovaného období vždy o něco nižší než příjmy domácností celkem, a to v rozmezí 6,4 až 13,9 %. Skupina domácností zaměstnanců s nižším vzděláním byla po většinu sledovaného období nejvíce srovnatelná s domácnostmi celkem.

Příjmy domácností zaměstnanců s vyšším vzděláním byly po celou dobu sledovaného období nejvyšší napříč všemi kategoriemi domácností. V roce 2020 byly příjmy domácností zaměstnanců s vyšším vzděláním nejvýše a dosahovaly hodnoty 306 289 Kč na osobu za rok.

Příjmy domácností osob samostatně činných byly ve sledovaném období vyšší než příjmy domácností celkem, svou výší následovaly po domácnostech zaměstnanců s vyšším vzděláním. V průběhu sledovaného období rostly jejich příjmy kontinuálně, až na období v letech 2010–2012.

Příjmy domácností důchodců bez ekonomicky aktivních členů vykazovaly ze všech kategorií nejnižší hodnoty, rozdíl příjmů se od domácností celkem v průběhu let zvýšil, i přesto, že vývoj příjmů těchto domácností měl rostoucí tendenci, bez jediného poklesu.

Tabulka č. 1 Vývoj hrubých peněžních příjmů českých domácností celkem na osobu/rok v Kč

Elementární charakteristiky hrubých peněžních příjmů českých domácností celkem						
Rok	Příjmy českých domácností celkem	První absolutní diference	Druhá absolutní diference	Koeficient růstu	Tempo přírůstku (%)	Bazický index
2006	131 812	x	x	x	x	1
2007	140 823	9 011	x	1,068	6,836	1,068
2008	153 826	13 003	3 992	1,092	9,234	1,167
2009	164 105	10 279	-2 724	1,067	6,682	1,245
2010	166 087	1 982	-8 297	1,012	1,208	1,260
2011	167 429	1 342	-640	1,008	0,808	1,270
2012	170 872	3 444	2 102	1,021	2,057	1,296
2013	172 802	1 930	-1 514	1,011	1,129	1,311
2014	177 430	4 627	2 697	1,027	2,678	1,346
2015	184 337	6 908	2 280	1,039	3,893	1,398
2016	193 303	8 966	2 058	1,049	4,864	1,467
2017	202 861	9 557	591	1,049	4,944	1,539
2018	216 510	13 649	4 092	1,067	6,728	1,643
2019	232 941	16 431	2 782	1,076	7,589	1,767
2020	252 041	19 101	2 670	1,082	8,200	1,912
Průměr	181 812	8 588	776	1,048	x	x

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní výpočty

Jak je z tabulky č. 1 patrné, peněžní příjmy českých domácností celkem měly ve sledovaném období rostoucí tendenci. První absolutní diference ukazuje, že k nejvyššímu absolutnímu nárůstu příjmů docházelo zejména v posledních letech sledovaného období, nejvíce tomu tak bylo v roce 2020 o 19 101 Kč oproti roku 2019, naopak nejnižší nárůst byl zaznamenán v roce 2011 o pouhých 1 342 Kč oproti roku předcházejícímu. Dle druhé absolutní diference nastalo v roce 2018 největší zrychlení o 4 092 Kč, naopak nejvíce klesl přírůstek příjmů v roce 2010, a to o 8 297 Kč oproti předchozímu roku. Tempo přírůstku vyjadřuje, že nejvyšší nárůst příjmů nastal v roce 2008 o 9,2 % a poté v posledních dvou letech sledovaného období, tomu odpovídá i koeficient růstu. Hodnota bazického indexu značí v roce 2020 91,2% nárůst příjmů oproti roku 2006, jedná se tak téměř o dvojnásobek. Z tabulky č. 1 je zřejmé, že v žádném roce nedošlo k poklesu celkových příjmů domácností a dle průměrného absolutního přírůstku rostl domácnostem každý rok příjem o 8 588 Kč.

V programu Statistica 14 bylo zjištěno, že vývoj hrubých příjmů českých domácností celkem nejlépe popisuje kvadratický trend (viz příloha č. 2), tento vývoj tak byl popsán kvadratickou trendovou funkcí (příloha č. 3) ve tvaru $y' = 141\,331,4 + 1\,361,2t_i + 358t_i^2$. Index determinace $I^2 = 0,9552$ udává, že kvadratická trendová funkce vystihuje vývoj časové řady z 95,52 %.

Tabulka č. 2 Predikce vývoje hrubých příjmů českých domácností celkem na osobu/rok v Kč

Rok	Bodový odhad	Intervalový odhad ($\alpha = 0,05$)	
		Dolní mez	Horní mez
2021	254 747,1	240 082,8	269 411,5
2022	267 920,9	249 165,8	286 675,9

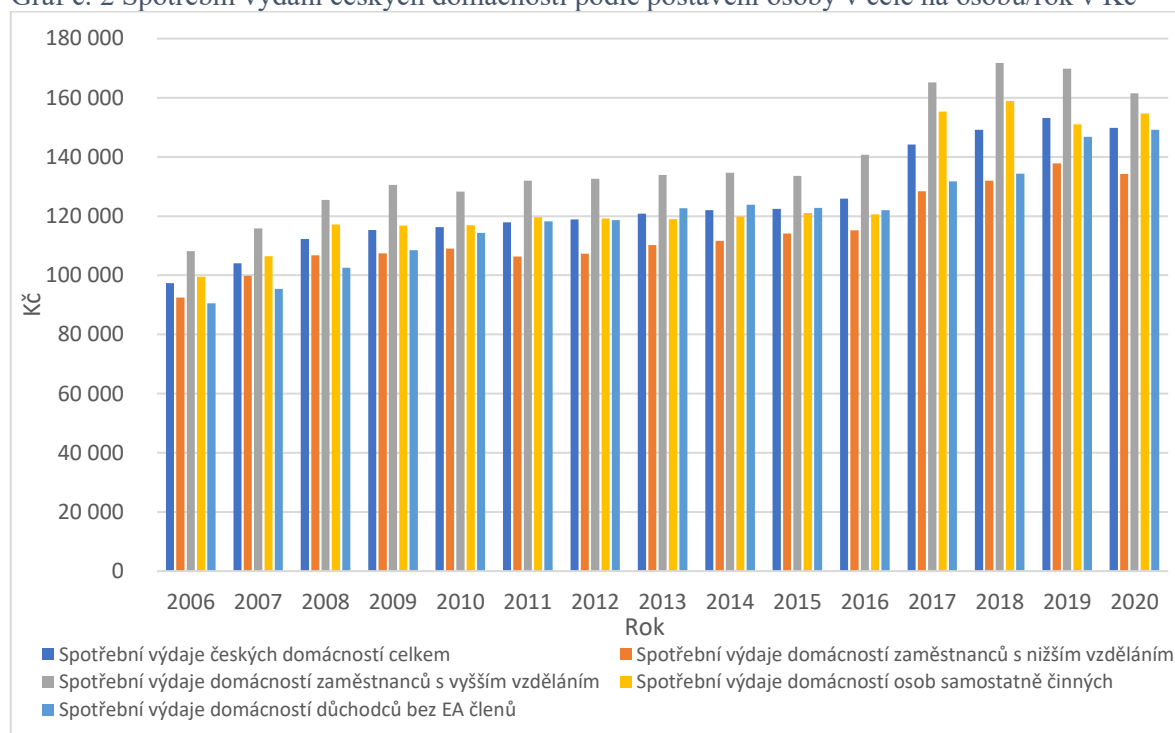
Zdroj: příloha č. 3, vlastní zpracování

Za pomoci trendové funkce byl vypočten odhad budoucího vývoje celkových příjmů českých domácností pro roky 2021 a 2022. V roce 2021 by dle predikce měly příjmy být ve výši 254 747 Kč na osobu za rok. S 95%-ní spolehlivostí se v roce 2021 budou příjmy této kategorie nacházet v intervalu od 240 083 do 269 412 Kč. Pro rok 2022 by celkové hrubé příjmy českých domácností měly dosahovat výše 267 921 Kč, s 95%-ní spolehlivostí se budou pohybovat v intervalu od 249 166 do 286 676 Kč. Pomocí průměrného koeficientu růstu byl taktéž odhadnut budoucí vývoj této kategorie, příjmy v roce 2021 by měly činit 264 139 Kč a v roce 2022 hodnotu 276 818 Kč, obě tyto hodnoty spadají do vypočteného intervalu.

4.1.2 Spotřební vydání českých domácností celkem

Hlavním ukazatelem při zjišťování výdajů domácností jsou spotřební vydání. Spotřební vydání jsou klasifikována do 12 základních skupin klasifikace CZ-COICOP, která je v souladu s metodikou Eurostatu. Pro vybrané kategorie domácností je rozdělení jednotlivých skupin klasifikace shodné, avšak struktura těchto skupin se u různých domácností liší.

Graf č. 2 Spotřební vydání českých domácností podle postavení osoby v čele na osobu/rok v Kč

Zdroj: Český statistický úřad, příloha č. 4, vlastní zpracování

Z grafu č. 2 vyplývá, že spotřební výdaje českých domácností celkem v průběhu let rostly, jedinou výjimkou je rok 2020, ve kterém došlo k poklesu výdajů. Celkové spotřební výdaje dosahovaly nejvyšší absolutní hodnoty v roce 2019, a to 153 193 Kč, nejnižší pak na počátku sledovaného období v roce 2006 ve výši 97 471 Kč.

Spotřební vydání domácností zaměstnanců s nižším vzděláním byly v průběhu sledovaného období vždy nižší než spotřební výdaje českých domácností celkem. Spotřební výdaje u této kategorie v průběhu let rostly, až na rok 2011 a 2020, v těchto letech byl zaznamenán jejich pokles.

Nejvyšší spotřební výdaje měly domácnosti zaměstnanců s vyšším vzděláním, byly tak vyšší než spotřební výdaje domácností celkem, i celkově. V průběhu sledovaného období

měla spotřební vydání nestálý trend, docházelo jak k nárůstu výdajů, tak i několika poklesům.

Spotřební výdaje domácností osob samostatně činných měly rostoucí trend, ač zde došlo k několika poklesům. V porovnání se spotřebními výdaji domácností celkem byly výdaje této kategorie v některých letech vyšší a v jiných nižší. Mezi roky 2010 až 2014 se držely téměř ve stejné výši.

Spotřební výdaje domácností důchodců bez ekonomicky aktivních členů byly v průběhu let nižší než hodnoty spotřebních výdajů domácností celkem, vyjma let 2011, 2013, 2014 a 2015, ve kterých došlo k jejich přesažení. Ve sledovaném období měly spotřební vydání rostoucí trend, k poklesu došlo pouze v letech 2015 a 2016.

Tabulka č. 3 Vývoj spotřebních vydání českých domácností celkem na osobu/rok v Kč

Elementární charakteristiky spotřebních výdajů českých domácností celkem						
Rok	Spotřební výdaje českých domácností celkem	První absolutní diference	Druhá absolutní diference	Koeficient růstu	Tempo přírůstku (%)	Bazický index
2006	97 342	x	x	x	x	1
2007	104 017	6 675	x	1,069	6,857	1,069
2008	112 256	8 239	1 564	1,079	7,921	1,153
2009	115 309	3 053	-5 186	1,027	2,720	1,185
2010	116 244	935	-2 118	1,008	0,811	1,194
2011	117 882	1 638	703	1,014	1,409	1,211
2012	118 819	937	-701	1,008	0,795	1,221
2013	120 827	2 008	1 071	1,017	1,690	1,241
2014	122 049	1 222	-786	1,010	1,011	1,254
2015	122 467	418	-804	1,003	0,342	1,258
2016	125 947	3 480	3 062	1,028	2,842	1,294
2017	144 196	18 249	14 769	1,145	14,489	1,481
2018	149 162	4 966	-13 283	1,034	3,444	1,532
2019	153 193	4 031	-935	1,027	2,702	1,574
2020	149 810	-3 383	-7 414	0,978	-2,208	1,539
Průměr	124 635	3 748	-774	1,032	x	x

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní výpočty

Tabulka č. 3 ukazuje, že spotřební výdaje českých domácností celkem měly ve sledovaném období rostoucí tendenci, mimo roku 2020 nedošlo k jejich poklesu. Dle první absolutní diference došlo k nejvyšším nárůstům celkových spotřebních výdajů v roce 2017 a v roce 2008, první a jediný pokles nastal v roce 2020 o 3 383 Kč. Podle druhé absolutní diference nastala v roce 2017 příznivější změna v nárůstu spotřebních výdajů

o 14 769 Kč než v roce předchozím, v roce následujícím byla tato změna nižší o 13 283 Kč než v roce 2017, v roce 2020 došlo ke 2. nejvyššímu zpomalení, a to o 7 414 Kč méně než v roce 2019. Koeficient růstu značí nejvyšší nárůst výdajů v roce 2017 na 1,145, dle tempa přírůstku došlo k nejvyššímu poklesu v roce 2020, a to o 2,2 % oproti roku 2019. Hodnota bazického indexu značí v roce 2020 53,9% nárůst spotřebních vydání oproti roku 2006, spotřební vydání českých domácností celkem vzrostly o více než polovinu. V průběhu sledovaného období celkové výdaje českých domácností rostly v průměru o 3 748 Kč ročně.

Trend spotřebních vydání českých domácností v letech 2006-2020 byl popsán lineární trendovou funkcí, vývoj této časové řady je zobrazen v příloze č. 5. Lineární funkce je ve tvaru $y' = 95\,951,27 + 3\,585,42t_i$, výsledky z programu Statistica 14 jsou součástí přílohy č. 6. Zjištěná hodnota koeficientu determinace $I^2 = 0,8951$ vyjadřuje, že zvolená trendová funkce popisuje vývoj časové řady z 89,5 %. Hodnota regresního koeficientu vyjadřuje, že celková spotřební vydání se v průměru zvyšovala o 3 585 Kč.

Tabulka č. 4 Predikce vývoje spotřebních vydání českých domácností celkem na osobu/rok v Kč

Rok	Bodový odhad	Intervalový odhad ($\alpha = 0,05$)	
		Dolní mez	Horní mez
2021	153 318,1	146 632,1	160 004,1
2022	156 903,5	149 562,2	164 244,8

Zdroj: příloha č. 5, vlastní zpracování

Na základě lineární trendové funkce byl vypočten bodový a intervalový odhad budoucího vývoje spotřebních vydání českých domácností celkem. V roce 2021 by dle vypočtené predikce měly výdaje dosahovat hodnoty 153 318 Kč na osobu za rok, s 95%-ní spolehlivostí se hodnota výdajů bude nacházet v pásmu od 146 632 do 160 004 Kč. V roce 2022 by měly výdaje, dle bodového odhadu, dosahovat hodnoty 156 904 Kč, podle intervalového odhadu se s 95%-ní spolehlivostí budou výdaje pohybovat mezi 149 562 až 164 245 Kč. Odhad budoucího vývoje této kategorie byl dále proveden pomocí průměrného koeficientu růstu, dle tohoto koeficientu by spotřební výdaje v roce 2021 dosahovaly hodnot 150 604 Kč a v roce 2022 159 551 Kč. Oby tyto výsledky se nacházejí v intervalovém pásmu předpovědi.

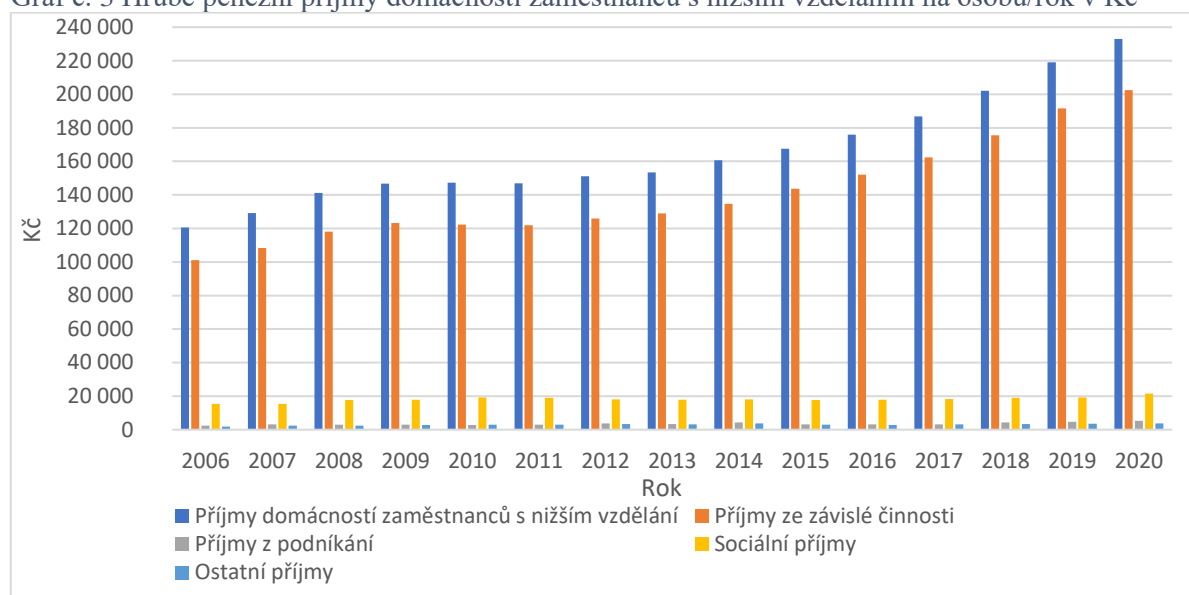
4.2 Analýza příjmů a vydání domácností zaměstnanců s nižším vzděláním

Spotřební vydání domácností zaměstnanců s nižším vzděláním činila v průběhu sledovaného období 58 až 77 % jejich hrubých příjmů. V roce 2007 tyto domácnosti vydaly

77 % svých příjmů na spotřební vydání, nejméně vydaly v roce 2020, to jejich spotřební vydání činila 58 % jejich hrubých příjmů. Z absolutního hlediska byly spotřební výdaje této kategorie domácností nejvyšší v roce 2019, při hodnotě 137 841 Kč na osobu za rok, hrubé příjmy dosáhly svého absolutního maxima v roce 2020 v hodnotě 232 939 Kč na osobu za rok.

4.2.1 Příjmy domácností zaměstnanců s nižším vzděláním

Graf č. 3 Hrubé peněžní příjmy domácností zaměstnanců s nižším vzděláním na osobu/rok v Kč

Zdroj: Český statistický úřad, příloha č. 7, vlastní zpracování

V grafu č. 3 je zachycen vývoj hrubých peněžních příjmů domácností zaměstnanců s nižším vzděláním v letech 2006–2020. V příloze č. 7 jsou uvedené kromě výše zmíněných příjmů ještě příjmy naturální, které se nezapočítávají do souhrnného součtu. Příjmy domácností zaměstnanců s nižším vzděláním měly v průběhu sledovaného období rostoucí charakter, jedinou výjimkou je rok 2011, kdy příjmy poklesly o 259 Kč oproti roku 2010. V období od roku 2009 do roku 2012 došlo k nárůstu příjmů o pouhých 2,9 %, to bylo ovlivněno dopady světové hospodářské krize, které se v České republice projevil se zpožděním.

Příjmy ze závislé činnosti tvoří většinu příjmů u domácností zaměstnanců, tyto příjmy měly taktéž rostoucí tendenci, mimo roky 2010 a 2011. Struktura příjmů této kategorie se v průběhu sledovaného období nijak významně nezměnila, příjmy ze závislé činnosti tvořily 83 až 88 % veškerých jejich příjmů. V roce 2006 tvořily tyto příjmy 83,9 % příjmů domácností zaměstnanců s nižším vzděláním, v roce 2020 to bylo 86,9 %.

Příjmy z podnikání netvoří u domácností zaměstnanců významnou část finančních aktiv. Od roku 2006 sice tyto příjmy vzrostly dvojnásobně, na celkových příjmech domácností zaměstnanců s nižším vzděláním se ale podílely pouze v rozmezí 1,8 až 2,7 %, tento podíl tak v celkovém objemu nebyl příliš významný.

Sociální příjmy od počátku sledovaného období do roku 2010 rostly, poté došlo k jejich pozvolnému poklesu až do roku 2013, v roce 2014 došlo opět k nárůstu a následující rok byl zaznamenán znovu pokles, od roku 2016 sociální příjmy opět rostly. Podíl sociálních příjmů na celkových příjmech této kategorie se v průběhu sledovaného období snížil a pohyboval se mezi 13,0 až 8,8 %, v roce 2010 činil tento podíl 13,0 % ve výši 19 134 Kč a v roce 2019 8,8 % ve výši 19 249 Kč na osobu za rok

Ostatní příjmy tvoří nejmenší část příjmu u domácností zaměstnanců, v roce 2014 dosáhly svého maxima 2,3 % celkových příjmů ve výši 3 700 Kč na osobu za rok.

Tabulka č. 5 Vývoj hrubých příjmů domácností zaměstnanců s nižším vzděláním na osobu/rok v Kč

Elementární charakteristiky hrubých peněžních příjmů domácností						
Rok	Příjmy domácností zaměstnanců s nižším vzděláním	První absolutní diference	Druhá absolutní diference	Koeficient růstu	Tempo přírůstku (%)	Bazický index
2006	120 614	x	x	x	x	1
2007	129 243	8 629	x	1,072	7,154	1,072
2008	141 209	11 965	3 336	1,093	9,258	1,171
2009	146 751	5 543	-6 423	1,039	3,925	1,217
2010	147 241	490	-5 053	1,003	0,334	1,221
2011	146 982	-259	-749	0,998	-0,176	1,219
2012	151 045	4 062	4 321	1,028	2,764	1,252
2013	153 387	2 342	-1 720	1,016	1,550	1,272
2014	160 689	7 302	4 960	1,048	4,761	1,332
2015	167 580	6 891	-411	1,043	4,289	1,389
2016	175 958	8 378	1 487	1,050	4,999	1,459
2017	186 854	10 896	2 518	1,062	6,192	1,549
2018	202 035	15 181	4 286	1,081	8,125	1,675
2019	218 976	16 940	1 759	1,084	8,385	1,816
2020	232 939	13 963	-2 977	1,064	6,377	1,931
Průměr	165 434	8 023	410	1,049	x	x

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní výpočty

Z tabulky č. 5 je patrné, že vývoj hrubých příjmů domácností zaměstnanců s nižším vzděláním měl rostoucí tendenci. Dle první absolutní diference došlo k nejvyššímu nárůstu

příjmů v roce 2019 o 16 940 Kč, dynamika růstu příjmů se v posledních letech sledovaného období výrazným způsobem zrychlila, jediný propad příjmů byl zaznamenán v roce 2011. Dle druhé absolutní diference nastalo v roce 2014 největší zrychlení růstu příjmů o 4 960 Kč než v roce předchozím, naopak v roce 2009 nastala o 6 423 Kč nižší změna než v roce 2008. Koeficient růstu značí nejvyšší nárůst příjmů v roce 2008 na 1,093, dle tempa přírůstku došlo k nejvyššímu poklesu v roce 2011, a to o 0,2 % oproti roku 2010. Hodnota bazického indexu značí v roce 2020 93,1% nárůst příjmů oproti roku 2006, příjmy domácností zaměstnanců s nižším vzděláním vzrostly téměř dvojnásobně. V průběhu sledovaného období příjmy domácností zaměstnanců s nižším vzděláním rostly v průměru o 8 023 Kč na osobu za rok.

Jak vyplývá z přílohy č. 8, pro popis vývoje hrubých příjmů u domácností zaměstnanců s nižším vzděláním je vhodné použít lineární trendovou funkci. Lineární trendová funkce je ve tvaru $y' = 110\,399,3 + 6\,879,3t_i$. Hodnota koeficientu determinace (viz příloha č. 9) $I^2 = 0,9052$, na základě této hodnoty lze konstatovat, že zvolená lineární funkce vystihuje vývoj časové řady z 90,52 %.

Tabulka č. 6 Predikce vývoje hrubých příjmů domácností zaměstnanců s niž. vzděláním na osobu/rok v Kč

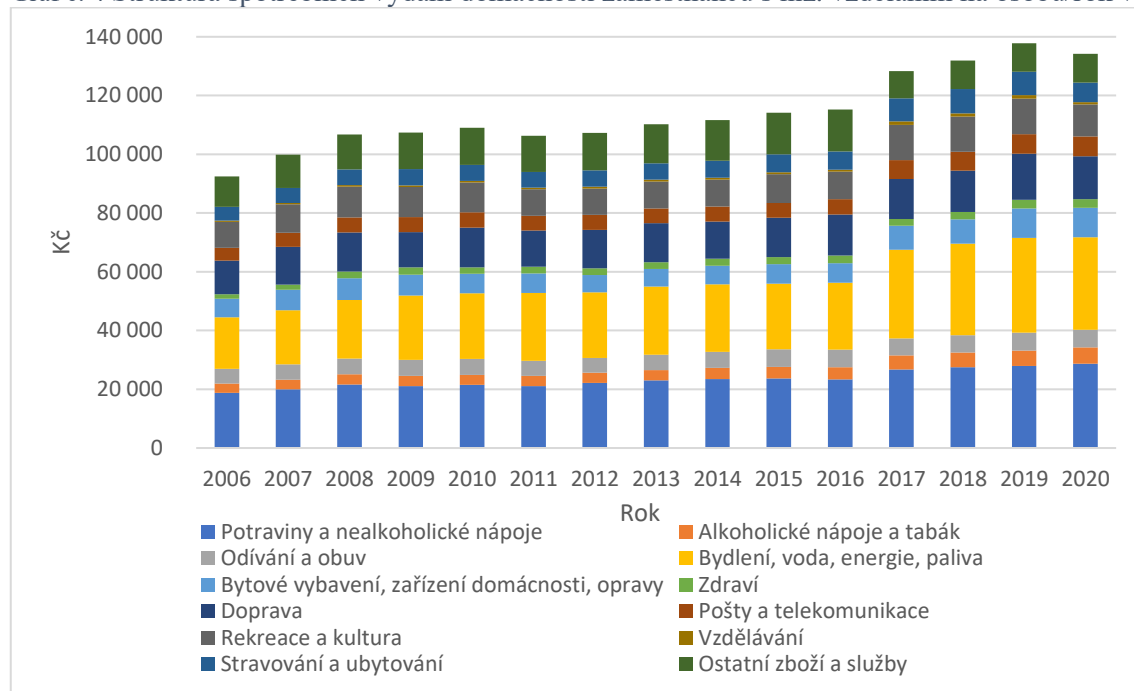
Rok	Bodový odhad	Intervalový odhad ($\alpha = 0,05$)	
		Dolní mez	Horní mez
2021	220 467,9	208 342,2	232 593,6
2022	227 347,2	214 033,0	240 661,4

Zdroj: příloha č. 9, vlastní zpracování

Pro dvě následující období byla vypočtena bodová a intervalová předpověď u hrubých příjmů domácností zaměstnanců s nižším vzděláním. Predikované hodnoty této kategorie značí mírný pokles příjmů, ty by se v roce 2021 měly s 95%-ní spolehlivostí nacházet v intervalu od 208 342 do 232 594 Kč, bodový odhad činí 220 468 Kč. V roce 2022 by měly příjmy dosahovat 227 347 Kč na osobu za rok, z intervalového odhadu vyplývá, že se s 95%-ní spolehlivostí budou pohybovat v intervalu 214 033 až 240 661 Kč. Odhad budoucího vývoje této kategorie byl dále proveden pomocí průměrného koeficientu růstu, dle tohoto koeficientu by hrubé příjmy v roce 2021 dosahovaly hodnoty 244 353 Kč a v roce 2022 částky 256 326 Kč.

4.2.2 Spotřební vydání domácností zaměstnanců s nižším vzděláním

Graf č. 4 Struktura spotřebních vydání domácností zaměstnanců s niž. vzděláním na osobu/rok v Kč

Zdroj: Český statistický úřad, příloha č. 10, vlastní zpracování

Spotřební vydání domácností zaměstnanců s nižším vzděláním vzrostly od počátku sledovaného období do roku 2020 o 41 729 Kč.

Podíl výdajů na potraviny a alkoholické nápoje tvořil 19,7 až 21,4 % všech spotřebních vydání těchto domácností, byl tak druhou nejpočetnější skupinou, co se do objemu spotřeby týče. Podíl výdajů na potraviny byl nejnižší v roce 2009, tedy 19,7 % při hodnotě 21 118 Kč a nejvyšší v roce 2020, tedy 21,4 % při hodnotě 28 728 Kč na osobu za rok.

Bydlení, voda, energie a paliva jsou skupinou, která má nejvyšší podíl na celkových spotřebních vydání domácností zaměstnanců s nižším vzděláním, tato skupina v posledních letech překročila hranici 23 %, a tyto domácnosti dají téměř čtvrtinu všech spotřebních výdajů za bydlení a služby s ním spojené. Nejméně činily náklady na bydlení vůči celkovým spotřebním výdajům v roce 2007, kdy tvořily 18,4 % všech spotřebních výdajů, nejvíce to bylo v roce 2018, to tyto náklady tvořily přes 23,6 % všech spotřebních výdajů. Náklady za bydlení této kategorie domácností se v průběhu sledovaného období zvýšily o téměř 80 %, zatímco celkové výdaje se zvýšily pouze o 45 %.

Doprava se podílela na celkových spotřebních výdajích z 10,6 až 12,9 %, z relativního hlediska to bylo nejvíce v roce 2007, právě výše zmíněných 12,9 % s hodnotou

12 831 Kč, z hlediska absolutního, výdaje za dopravu činily nejvíce v roce 2019 ve výši 15 699 Kč na osobu za rok, což odpovídalo 11,4 % celkových spotřebních vydání v roce 2019.

Podíl výdajů na skupinu odívání a obuv, doprava, rekreace a kultura, stravování a ubytování a ostatní zboží a služby se od počátku sledovaného období do roku 2020 snížil. Skupinou, která zaznamenala nejnižší nárůst je skupina odívání a obuv, ta v průběhu sledovaného období vzrostla o 19 %.

Skupina rekreace a kultura se na celkových vydání podílela z 8,1 až 9,7 %, tento podíl byl v průběhu sledovaného období konstantní. Jedná se o skupinu vydání, na kterou domácnosti vydávají své zbytné výdaje.

Tabulka č. 7 Vývoj spotřebních vydání domácností zaměstnanců s nižším vzděláním na osobu/rok v Kč

Elementární charakteristiky spotřebních vydání domácností						
Rok	Spotřební výdaje domácností zaměstnanců s nižším vzděláním	První absolutní diference	Druhá absolutní diference	Koeficient růstu	Tempo přírůstku (%)	Bazický index
2006	92 471	x	x	x	x	1
2007	99 821	7 350	x	1,079	7,948	1,079
2008	106 708	6 887	-463	1,069	6,899	1,154
2009	107 441	733	-6 154	1,007	0,687	1,162
2010	109 061	1 620	887	1,015	1,508	1,179
2011	106 317	-2 744	-4 364	0,975	-2,516	1,150
2012	107 272	955	3 699	1,009	0,898	1,160
2013	110 261	2 989	2 034	1,028	2,786	1,192
2014	111 637	1 376	-1 613	1,012	1,248	1,207
2015	114 139	2 502	1 126	1,022	2,241	1,234
2016	115 232	1 093	-1 409	1,010	0,958	1,246
2017	128 358	13 126	12 033	1,114	11,391	1,388
2018	131 910	3 552	-9 574	1,028	2,767	1,427
2019	137 841	5 931	2 379	1,045	4,496	1,491
2020	134 200	-3 641	-9 572	0,974	-2,641	1,451
Průměr	114 178	2 981	-845	1,028	x	x

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní výpočty

Z tabulky č. 7 vyplývá, že spotřební výdaje domácností zaměstnanců s nižším vzděláním měly rostoucí tendenci, až na rok 2011 výdaje rostly a domácnosti zvyšovaly svoji spotřebu. Jak vyjadřuje první absolutní diference, k nejvyššímu nárůstu spotřebních

výdajů došlo v roce 2017 o 13 126 Kč oproti předcházejícímu roku, naopak nejvyšší pokles byl zaznamenán v roce 2020, a to o 3 641 Kč. Dle druhé absolutní diference v roce 2018 a 2020 nastalo největší zpomalení přírůstku výdajů, v roce 2018 o 9 574 Kč než v předchozím roce a v roce 2020 o 9 572 Kč oproti roku 2019. Koeficient růstu byl na svém maximu v roce 2017 s hodnotou 1,114, v roce 2020 nastal nejvyšší pokles a tempo přírůstku se snížilo o 2,6 %. Bazický index vyjadřuje porovnání se základním obdobím, které bylo v roce 2006, spotřební výdaje se dostaly nejvýše v roce 2019 na hodnotu 1,49. Každým rokem se spotřební výdaje těchto domácností zvyšovaly v průměru o 2 981 Kč.

Trend vývoje spotřebních vydání domácností zaměstnanců s nižším vzděláním v letech 2006-2020 byl popsán lineární trendovou funkcí, vývoj této časové řady je zobrazen v příloze č. 11. Lineární funkce je ve tvaru $y' = 92\,222,99 + 2\,744,37t_i$, výsledky výpočtu z programu Statistica 14 jsou součástí přílohy č. 12. Zjištěná hodnota koeficientu determinace $I^2 = 0,8738$ značí, že zvolená trendová funkce popisuje vývoj časové řady z 87,4 %. Hodnota regresního koeficientu vyjadřuje, že celková spotřební vydání se v průměru zvyšovala o 2 774 Kč.

Tabulka č. 8 Predikce vývoje spotřebních vydání domácností zaměstnanců s niž. vzděláním na osobu/rok v Kč

Rok	Bodový odhad	Intervalový odhad ($\alpha = 0,05$)	
		Dolní mez	Horní mez
2021	136 132,9	130 451,1	141 814,7
2022	138 877,2	132 638,5	145 115,9

Zdroj: příloha č. 12, vlastní zpracování

Na rok 2021 a 2022 byla provedena bodová a intervalová předpověď u spotřebních vydání domácností zaměstnanců s nižším vzděláním. Predikované hodnoty této kategorie značí mírný pokles spotřebních vydání, stejně tomu bylo i u jejich příjmů. Bodový odhad pro rok 2021 dosahuje hodnoty 136 133 Kč, s 95%-ní spolehlivostí se hodnoty budou pohybovat v intervalu od 130 451 do 141 815 Kč. Pro rok 2022 se bodový odhad nachází na hodnotě 138 877 Kč a s 95%-ní spolehlivostí se spotřební výdaje této kategorie budou pohybovat v intervalu od 132 639 do 145 116 Kč.

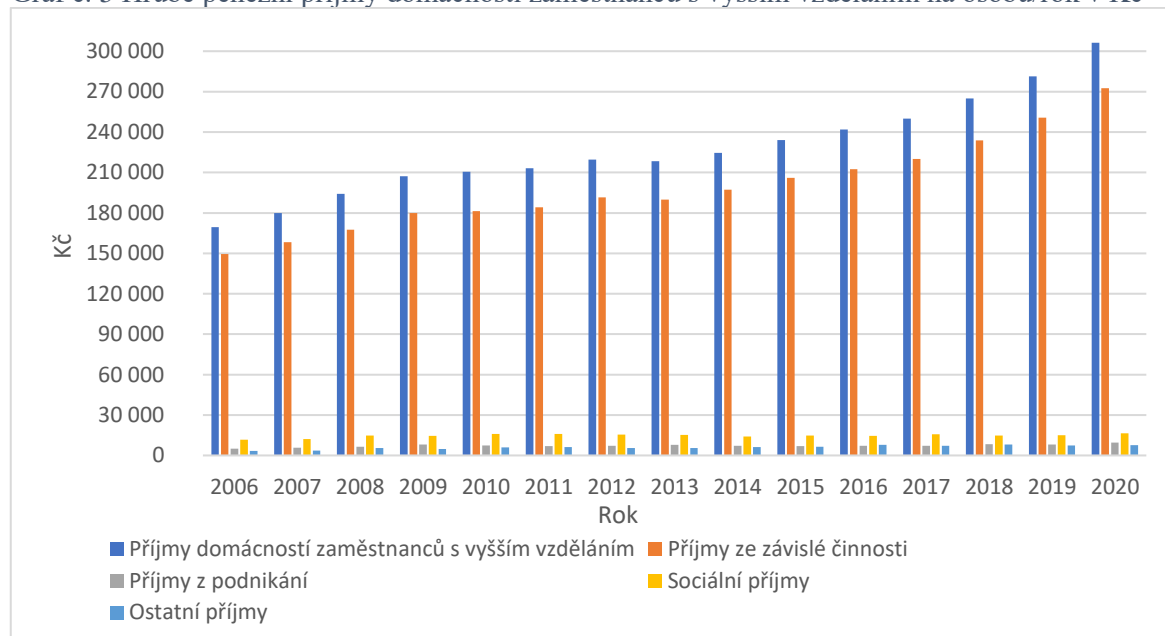
4.3 Analýza příjmů a vydání domácností zaměstnanců s vyšším vzděláním

Mezi lety 2006 - 2020 dosahovala spotřební vydání kategorie domácností zaměstnanců s vyšším vzděláním 53 až 66 % jejich hrubých příjmů. V roce 2020 vydaly tyto domácnosti 53 % svých hrubých příjmů na spotřební vydání, v tomto roce se poprvé, jako první a jediná

kategorie ze všech domácností, přehoupla se svými hrubými příjmy přes hranici 300 000 Kč na osobu za rok, konkrétně se jednalo o 306 289 Kč.

4.3.1 Příjmy domácností zaměstnanců s vyšším vzděláním

Graf č. 5 Hrubé peněžní příjmy domácností zaměstnanců s vyšším vzděláním na osobu/rok v Kč

Zdroj: Český statistický úřad, příloha č. 13, vlastní zpracování

Příjmy domácností zaměstnanců s vyšším vzděláním v průběhu sledovaného období rostly, jak je patrné z grafu č. 5, k jedinému poklesu došlo v roce 2013. V průběhu patnácti let vzrostly o 81 % čili 136 949 Kč, dynamika tohoto růstu se koncem sledovaného období značně zrychlila, jen v posledních čtyřech letech vzrostly příjmy této kategorie o 22,5 %.

Příjmy ze závislé činnosti tvořily 86 až 89 % veškerých příjmů těchto domácností. Příjmy ze závislé činnosti v průběhu let rostly a kopírovaly vývoj celkových příjmů domácností zaměstnanců s vyšším vzděláním, jediný pokles byl zaznamenán taktéž v roce 2013. V roce 2006 činily příjmy ze závislé činnosti 149 376 Kč na osobu za rok, v roce 2020 to bylo 272 531 Kč, tyto příjmy od počátku sledovaného období vzrostly o 83 %.

Příjmy z podnikání této kategorie vzrostly od roku 2006 o 93 %. Podíl příjmů z podnikání na celkových příjmech byl po celou dobu sledovaného období konstantní a pohyboval se mezi 3 až 4 %.

Sociální příjmy od roku 2006 do roku 2010 rostly, poté až do roku 2014 docházelo k jejich snižování, v posledních třech letech mají tyto příjmy opět rostoucí charakter. V roce

2006 činil podíl sociálních příjmů na celkových příjmech 7 %, do roku 2020 tento podíl klesl o 2 p. b. na hodnotu 5 %.

Ostatní příjmy u této kategorie ve sledovaném období vzrostly více než dvojnásobně, na celkových příjmech této kategorie se však podílely nejméně, a to 1,9 až 3,2 %.

Tabulka č. 9 Vývoj hrubých příjmů domácností zaměstnanců s vyšším vzděláním na osobu/rok v Kč

Elementární charakteristiky hrubých peněžních příjmů domácností						
Rok	Příjmy domácností zaměstnanců s vyšším vzděláním	První absolutní diference	Druhá absolutní diference	Koeficient růstu	Tempo přírůstku (%)	Bazický index
2006	169 340	x	x	x	x	1
2007	179 891	10 550	x	1,062	6,230	1,062
2008	194 181	14 290	3 740	1,079	7,944	1,147
2009	207 095	12 914	-1 376	1,067	6,651	1,223
2010	210 594	3 499	-9 415	1,017	1,690	1,244
2011	213 220	2 626	-873	1,012	1,247	1,259
2012	219 613	6 392	3 766	1,030	2,998	1,297
2013	218 479	-1 133	-7 526	0,995	-0,516	1,290
2014	224 623	6 144	7 277	1,028	2,812	1,326
2015	233 964	9 341	3 197	1,042	4,158	1,382
2016	241 867	7 903	-1 438	1,034	3,378	1,428
2017	250 044	8 177	274	1,034	3,381	1,477
2018	265 024	14 980	6 803	1,060	5,991	1,565
2019	281 432	16 408	1 428	1,062	6,191	1,662
2020	306 289	24 857	8 449	1,088	8,832	1,809
Průměr	227 710	9 782	1 100	1,044	x	x

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní výpočty

Jak je z tabulky č. 9 patrné, příjmy domácností zaměstnanců s vyšším vzděláním vykazovaly ve sledovaném období rostoucí tendenci. Podle první absolutní diference došlo k nejvyššímu nárůstu příjmů v roce 2020, a to o celých 24 857 Kč, rok předtím příjmy narostly o 16 408 Kč, jediný pokles příjmů nastal v roce 2013, příjmy se propadly o 1 133 Kč. Hodnota průměrné absolutní diference ve výši 9 782 taktéž potvrzuje dlouhodobý rostoucí trend, to znamená, že se příjmy v období od roku 2006 do roku 2020 zvyšovaly každým rokem v průměru o 9 782 Kč. Dle druhé absolutní diference nastalo v roce 2020 největší zrychlení nárůstu příjmů, a to o 8 449 Kč, naopak nejvíce negativní změna nastala v roce 2010, došlo k poklesu, a to o 9 415 Kč oproti předchozímu roku. Tempo přírůstku vyjadřuje, že nejvyšší nárůst příjmů nastal v roce 2020 o 8,8 %, tomu odpovídá

i koeficient růstu, který byl ten rok na své nejvyšší hodnotě od počátku sledovaného období. Hodnota bazického indexu v roce 2020 značí 81% nárůst příjmů oproti roku 2006. Při zaměření na konec sledovaného období, přesněji poslední čtyři roky, se příjem od roku 2017 meziročně zvyšoval v průměru o 14 061 Kč na osobu za rok.

V programu Statistica 14 bylo zjištěno, že vývoj hrubých příjmů domácností zaměstnanců s vyšším vzděláním lze nejlépe popsat kvadratickou funkcí (viz příloha č. 14), ta je ve tvaru $y' = 177\,655,9 + 3\,115,7t_i + 304t_i^2$. Index determinace $I^2 = 0,9535$ udává, že kvadratická trendová funkce vystihuje vývoj časové řady z 95,35 %. Výpočty jsou uvedeny v příloze č. 15.

Tabulka č. 10 Predikce vývoje hrubých příjmů domácností zaměstnanců s vyšším vzděláním na osobu/rok v Kč

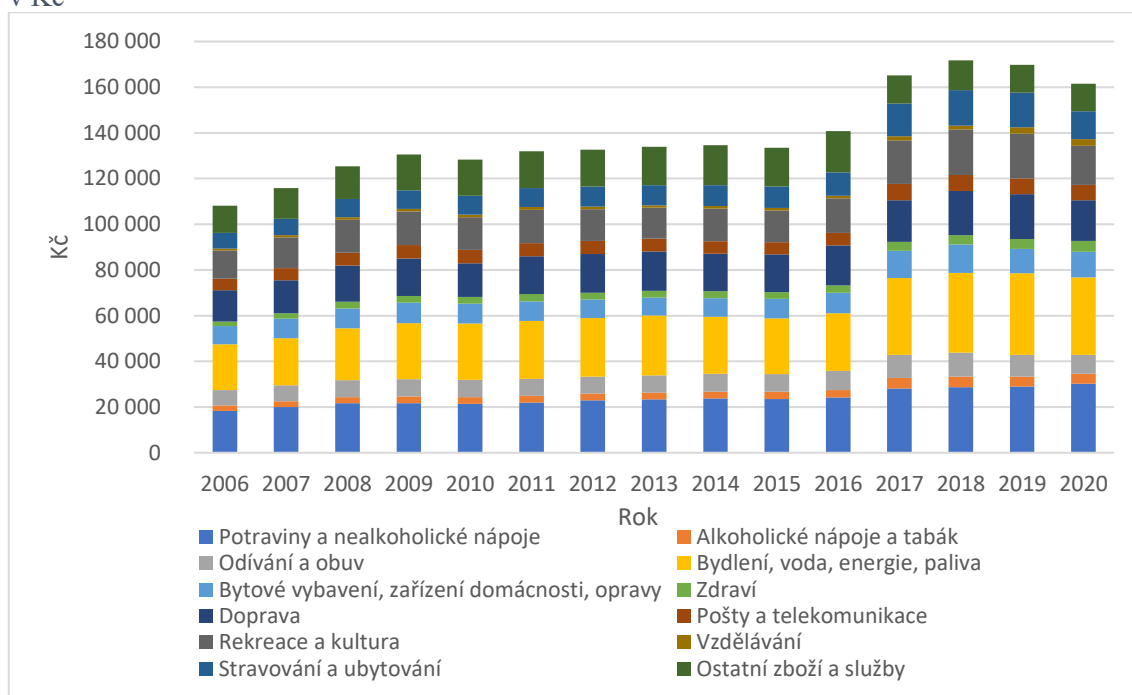
Rok	Bodový odhad	Intervalový odhad ($\alpha = 0,05$)	
		Dolní mez	Horní mez
2021	305 325,1	288 623,4	322 026,9
2022	318 472,0	297 111,2	339 832,8

Zdroj: příloha č. 15, vlastní zpracování

Za pomoci trendové funkce byl vypočten odhad budoucího vývoje příjmů domácností zaměstnanců s vyšším vzděláním pro roky 2021 a 2022. V roce 2021 by měly příjmy dosáhnout výše 305 325 Kč na osobu za rok, to je o 964 Kč méně, než tomu bylo v roce 2020. S 95%-ní spolehlivostí se v roce 2021 budou příjmy této kategorie nacházet v intervalu od 288 623 do 322 027 Kč. Pro rok 2022 by hrubé příjmy této kategorie měly dosahovat výše 318 472 Kč, s 95%-ní spolehlivostí se budou pohybovat v intervalu od 297 111 do 339 833 Kč. Pomocí průměrného koeficientu růstu byl taktéž odhadnut budoucí vývoj příjmů této kategorie, příjmy v roce 2021 by měly činit 319 766 Kč a v roce 2022 dokonce hodnotu 333 835 Kč, obě tyto hodnoty spadají do vypočteného intervalu, a blíží se horní mezi intervalu spolehlivosti.

4.3.2 Spotřební vydání domácností zaměstnanců s vyšším vzděláním

Graf č. 6 Struktura spotřebních vydání domácností zaměstnanců s vyšším vzděláním na osobu/rok v Kč

Zdroj: Český statistický úřad, příloha č. 16, vlastní zpracování

Z grafu č. 6 je patrné, že výdaje za potraviny zaujímaly mezi roky 2006 až 2020 16,6 až 18,7 % celkových spotřebních vydání této kategorie, nejméně to bylo v roce 2011, nejvíce pak v roce 2020. Stejně jako u domácností zaměstnanců s nižším vzděláním se jednalo o druhou nejpočetnější skupinu spotřebních vydání. Od roku 2006 do roku 2020 tato skupina vzrostla o 11 887 Kč na osobu.

Bydlení, voda, energie a paliva jsou skupinou, která má nejvyšší podíl na celkových spotřebních vydání kategorie domácností zaměstnanců s vyšším vzděláním. Tento podíl činil 18 až 21 % celkových spotřebních vydání, nejvíce v roce 2019 a v roce 2020. Od roku 2006 tato skupina vzrostla o 68 %, celková spotřební vydání této kategorie vzrostla o 49 %. Většina výdajů této skupiny jsou nezbytné výdaje, které domácnosti musí zaplatit pro zajištění svých základních potřeb.

Mezi další početné skupiny u této kategorie domácností se řadí doprava, výdaje za dopravu zahrnují jak nákup dopravního prostředku, tak i výdaje na jeho užívání. Podíl výdajů na dopravu byl nejvyšší v roce 2006 a 2012 ve výši 12,6 %, nejnižší byl tento podíl v roce 2020, kdy tvořil 11,1 % celkových výdajů.

Nejnižší podíl na celkových spotřebních vydání měla skupina vzdělávání, zahrnující všechny stupně vzdělávání, včetně výuky jazyků, ta zaujímala od 0,7 do 1,8 %. I přes takto malý podíl na celkových vydání, tato skupina od roku 2006 vzrostla téměř 3,5násobně.

Výdaje na skupinu pošty a telekomunikace, zahrnující poštovní služby, telefonní přístroje (mobilní telefony) a telefonní služby vzrostly od roku 2006 do roku 2020 o 32 %.

Tabulka č. 11 Vývoj spotřebních vydání domácností zaměstnanců s vyšším vzděláním na osobu/rok v Kč

Elementární charakteristiky spotřebních vydání domácností						
Rok	Spotřební výdaje domácností zaměstnanců s vyšším vzděláním	První absolutní diference	Druhá absolutní diference	Koeficient růstu	Tempo přírůstku (%)	Bazický index
2006	108 197	x	x	x	x	1
2007	115 804	7 607	x	1,070	7,031	1,070
2008	125 435	9 631	2 024	1,083	8,317	1,159
2009	130 529	5 094	-4 537	1,041	4,061	1,206
2010	128 331	-2 198	-7 292	0,983	-1,684	1,186
2011	132 006	3 675	5 873	1,029	2,864	1,220
2012	132 598	592	-3 083	1,004	0,448	1,226
2013	133 871	1 273	681	1,010	0,960	1,237
2014	134 691	820	-453	1,006	0,613	1,245
2015	133 555	-1 136	-1 956	0,992	-0,843	1,234
2016	140 756	7 201	8 337	1,054	5,392	1,301
2017	165 159	24 403	17 202	1,173	17,337	1,526
2018	171 748	6 589	-17 814	1,040	3,989	1,587
2019	169 843	-1 905	-8 494	0,989	-1,109	1,570
2020	161 511	-8 332	-6 427	0,951	-4,906	1,493
Průměr	138 936	3 808	-1 226	1,030	x	x

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní výpočty

Z tabulky č. 11 je patrné, že spotřební vydání domácností zaměstnanců s vyšším vzděláním se mezi rokem 2006 a 2020 zvýšily o 53 314 Kč, s výjimkou roku 2010 a 2015 do roku 2018 rostly, v posledních dvou letech sledovaného období docházelo k jejich snižování. Nejvyšší byla tato vydání v roce 2018, to dosahovala hodnoty 171 748 Kč, nejnižší na počátku sledovaného období ve výši 108 197 Kč. Dle první absolutní diference došlo k nejvyššímu nárůstu spotřebních výdajů této kategorie v roce 2017 o 24 403 Kč, k největšímu poklesu došlo v roce 2020, a to o 8 332 Kč. Podle druhé absolutní diference nastala v roce 2017 příznivější změna v rychlosti nárůstu spotřebních výdajů o 17 202 Kč.

Koeficient růstu značí nejvyšší nárůst výdajů v roce 2017 na 1,173, dle tempa přírůstku došlo k nejvyššímu poklesu vydání v roce 2020, a to o 4,9 % oproti roku 2019. Hodnota bazického indexu značí nejvyšší hodnotu výdajů v roce 2018, oproti roku 2006 se jednalo o nárůst o 58,7 %. V průběhu sledovaného období spotřební vydání domácností zaměstnanců s vyšším vzděláním rostly v průměru o 3 808 Kč.

Jak vyplývá z přílohy č. 17, vývoj spotřebních výdajů domácností zaměstnanců s vyšší vzděláním byl popsán lineární trendovou funkcí ve tvaru $y' = 107\,221,8 + 3\,964,2t_i$. Koeficient determinace $I^2 = 0,8399$ (výpočet viz příloha č. 18) udává, že vývoj časové řady je z 83,99 % vystihnout lineární trendovou funkcí.

Tabulka č. 12 Predikce vývoje spotřebních vydání domácností zaměstnanců s vyšším vzděláním na osobu/rok v Kč

Rok	Bodový odhad	Intervalový odhad ($\alpha = 0,05$)	
		Dolní mez	Horní mez
2021	170 649,4	161 222,2	180 076,6
2022	174 613,6	164 262,4	184 964,9

Zdroj: příloha č. 18, vlastní zpracování

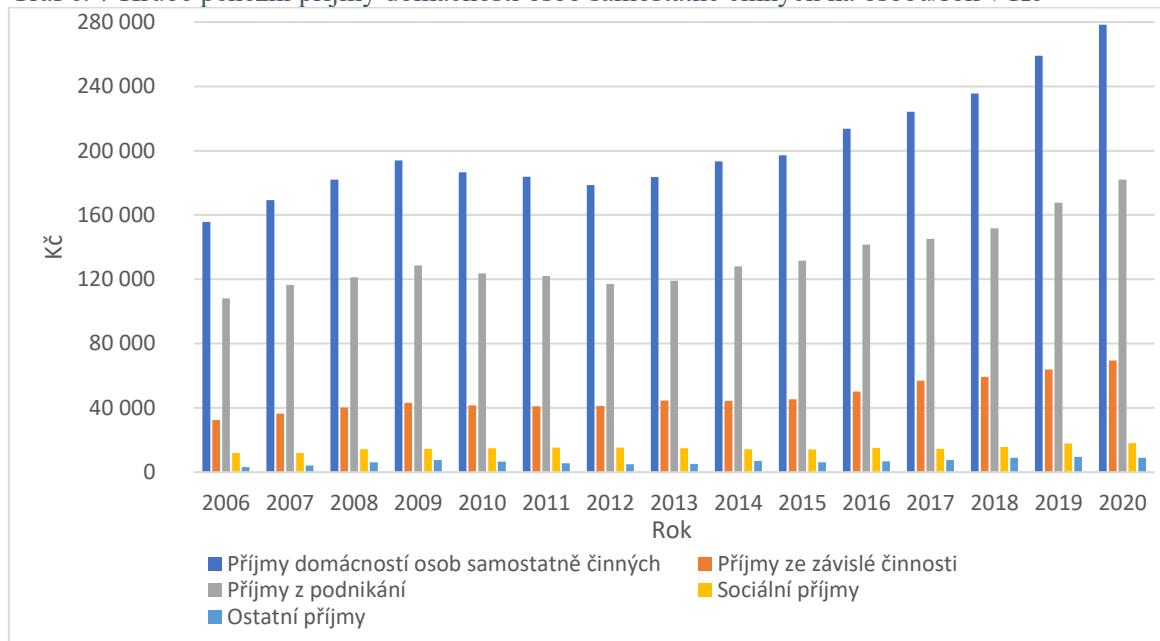
Na základě lineární trendové funkce byl vypočten bodový a intervalový odhad budoucího vývoje spotřebních vydání domácností zaměstnanců s vyšším vzděláním. Dle vypočtené predikce by měly spotřební výdaje opět narůstat. V roce 2021 by měly výdaje dosahovat hodnoty 170 649 Kč na osobu za rok, s 95%-ní spolehlivostí se hodnota výdajů bude nacházet v pásmu od 161 222 do 180 077 Kč. V roce 2022 činí bodový odhad výdajů hodnotu 174 614 Kč, podle intervalového odhadu se s 95%-ní spolehlivostí budou výdaje pohybovat mezi 164 262 až 184 965 Kč. Odhad budoucího vývoje této kategorie byl dále proveden pomocí průměrného koeficientu růstu, dle tohoto koeficientu by spotřební výdaje v roce 2021 dosahovaly hodnot 166 356 Kč a v roce 2022 celkem 171 347 Kč. Oba tyto výsledky se nacházejí v intervalovém pásmu předpovědi.

4.4 Analýza příjmů a vydání domácností osob samostatně činných

Podíl spotřebních vydání domácností osob samostatně činných na jejich hrubých příjmech činil ve sledovaném období 56 až 69 %. V roce 2017 tato kategorie domácností vydala za spotřební výdaje 155 378 Kč, při hrubých příjmech 224 133 Kč, to znamenalo výše zmíněný 69% podíl. V roce 2020 naopak domácnosti vydaly procentuálně nejméně svých hrubých příjmů na spotřební vydání, při příjmech 278 313 Kč na osobu za rok, vydaly 154 720 Kč na osobu za rok, tedy 56 % hrubých příjmů.

4.4.1 Příjmy domácností osob samostatně činných

Graf č. 7 Hrubé peněžní příjmy domácností osob samostatně činných na osobu/rok v Kč

Zdroj: Český statistický úřad, příloha č. 19, vlastní zpracování

V grafu č. 7 jsou zobrazeny hrubé příjmy domácností osob samostatně činných, struktura příjmů u této kategorie domácností je odlišná od domácností zaměstnanců i důchodců. Těmto domácnostem plynou nejvyšší příjmy z podnikání, které je jejich primárním zdrojem. V průběhu let měly příjmy rostoucí tendenci, mimo období let 2010 až 2013.

Příjmy ze závislé činnosti od počátku do konce sledovaného období vzrostly více než dvojnásobně. V roce 2006 tyto příjmy dosahovaly hodnoty 32 470 Kč, v roce 2020 to bylo 69 432 Kč na osobu za rok. V průběhu let se na celkových hrubých příjmech této kategorie podílely z 20,8 až 25,3 %, v roce 2017, kdy to bylo právě 25,3 %, tak příjmy ze závislé činnosti tvořily více než čtvrtinu všech příjmů této kategorie na osobu za rok. To vypovídá o tom, že některé domácnosti mají podnikání jako vedlejší činnost k zaměstnání.

Příjmy z podnikání tvoří většinu příjmů této kategorie, avšak v průběhu let je patrný snižující se podíl na celkových příjmech domácností osob samostatně činných, nejvyšší byl v roce 2006, to příjmy z podnikání tvořily 69,5 % veškerých příjmů, v roce 2020 už to bylo jen 65,4 %. Tyto příjmy měly rostoucí tendenci, vyjma let 2010 až 2013, jejich vývoj tak byl shodný s vývojem celkových příjmů této kategorie.

Sociální příjmy se nepodílejí významnou měrou na celkových příjmech této kategorie. Jejich vývoj byl nestálý, podíl těchto příjmů v roce 2006 činil 7,6 %, do roku 2020 došlo ke snížení tohoto podílu na 6,5 %

Ostatní příjmy se podíleli nejmenší měrou, tento podíl byl v rozsahu od 2 do 3,9 % na celkových příjmech. Od roku 2006 do roku 2020 vzrostly o 5 738 Kč. Nejvyšší hodnoty dosahovaly v roce 2019 ve výši 9 570 Kč na osobu za rok.

Tabulka č. 13 Vývoj hrubých příjmů domácností osob samostatně činných na osobu/rok v Kč

Elementární charakteristiky hrubých peněžních příjmů domácností						
Rok	Příjmy domácností osob samostatně činných	První absolutní diference	Druhá absolutní diference	Koeficient růstu	Tempo přírůstku (%)	Bazický index
2006	155 649	x	x	x	x	1
2007	169 171	13 522	x	1,087	8,687	1,087
2008	182 032	12 861	-661	1,076	7,602	1,170
2009	193 870	11 838	-1 023	1,065	6,503	1,246
2010	186 636	-7 234	-19 072	0,963	-3,731	1,199
2011	183 740	-2 896	4 338	0,984	-1,551	1,180
2012	178 672	-5 069	-2 173	0,972	-2,759	1,148
2013	183 603	4 931	10 000	1,028	2,760	1,180
2014	193 432	9 828	4 897	1,054	5,353	1,243
2015	197 053	3 621	-6 207	1,019	1,872	1,266
2016	213 686	16 632	13 011	1,084	8,441	1,373
2017	224 133	10 447	-6 185	1,049	4,889	1,440
2018	235 643	11 510	1 063	1,051	5,135	1,514
2019	259 058	23 415	11 905	1,099	9,937	1,664
2020	278 313	19 255	-4 160	1,074	7,433	1,788
Průměr	202 313	8 762	441	1,043	x	x

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní výpočty

Příjmy domácností osob samostatně činných měly rostoucí charakter, jak je patrné z tabulky č. 13. Dle první absolutní diference došlo k nejvyššímu nárůstu příjmů v roce 2019 o 23 415 Kč oproti roku 2018, v roce 2020 vzrostly příjmy o 19 255 Kč oproti roku 2019. K největšímu poklesu příjmů došlo v roce 2010, to příjmy klesly o 7 234 Kč oproti roku 2009. Dle druhé absolutní diference nastalo v roce 2016 největší zrychlení růstu příjmů o 13 011 Kč než v roce předchozím, naopak v roce 2010 nastala o 19 072 Kč nižší změna než v roce 2009. Koeficient růstu značí nejvyšší nárůst příjmů v roce 2019 na 1,099, dle tempa přírůstku došlo k nejvyššímu poklesu v roce 2010, a to o 3,7 % oproti roku 2009. Hodnota bazického indexu značí v roce 2020 78,8% nárůst příjmů oproti roku 2006

V průměru rostly příjmy této kategorie každým rokem o 8 762 Kč. I u této kategorie domácností je dynamika růstu příjmů v posledních letech markantní.

Vývoj hrubých příjmů domácností osob samostatně činných vhodně popisuje kvadratická funkce, která je ve tvaru $y' = 176\,992,9 - 3\,500,1t_i + 645t_i^2$, vývoj této časové řady je zobrazen v příloze č. 20. Z hodnoty indexu determinace $I^2 = 0,9168$ vyplývá, že zvolená trendová funkce vystihuje vývoj časové řady z 91,68 %. Výsledky výpočtu z programu Statistica 14 jsou součástí přílohy č. 21.

Tabulka č. 14 Predikce vývoje hrubých příjmů domácností osob samostatně činných na osobu/rok v Kč

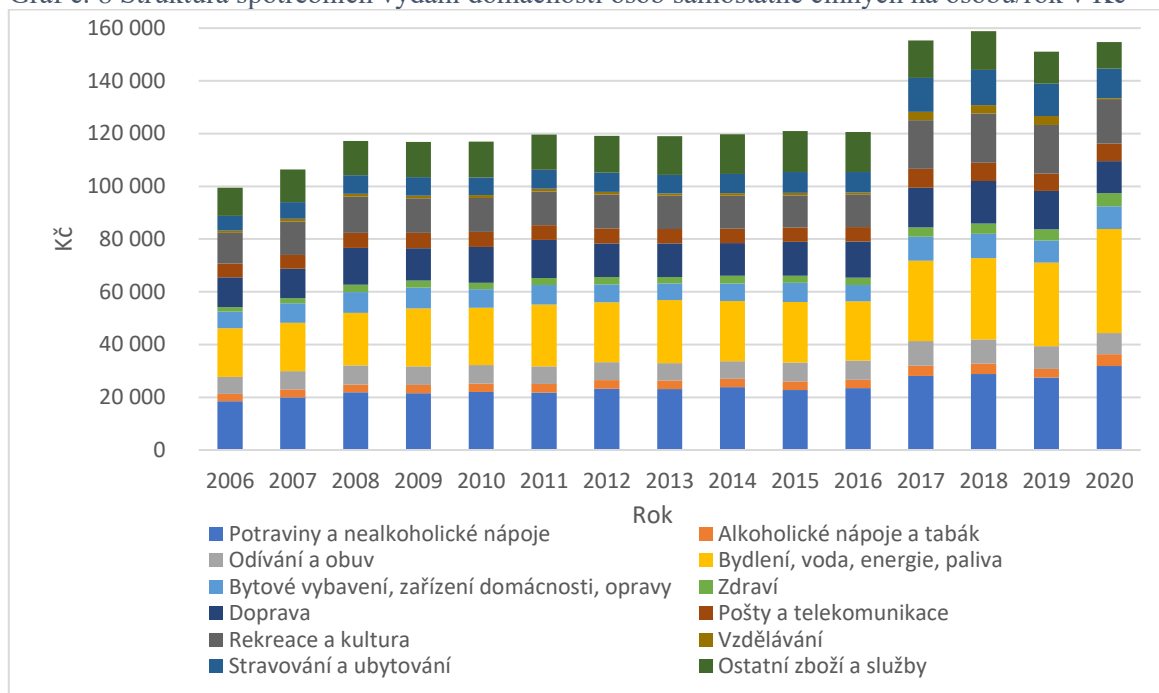
Rok	Bodový odhad	Intervalový odhad ($\alpha = 0,05$)	
		Dolní mez	Horní mez
2021	286 113,5	265 627,5	306 599,4
2022	303 989,7	277 698,0	330 099,4

Zdroj: příloha č. 21, vlastní zpracování

Pomocí kvadratické trendové funkce byl vypočten odhad budoucího vývoje hrubých příjmů domácností osob samostatně činných pro roky 2021 a 2022. V roce 2021 by dle predikce měly příjmy dosáhnout 286 114 Kč na osobu za rok, s 95%-ní spolehlivostí se příjmy budou nacházet v intervalu od 265 628 do 306 599 Kč. V roce 2022 by měly být příjmy ve výši 303 990 Kč na osobu za rok. Intervalový odhad značí, že se s 95%-ní spolehlivostí příjmy budou nacházet v intervalu od 277 698 do 330 099 Kč. Odhad budoucího vývoje příjmů této kategorie byl proveden i dle vypočteného průměrného absolutního přírůstku, dle něj by v roce 2021 měly příjmy dosáhnout 287 075 Kč a v roce 2022 výše 295 837 Kč. Dle průměrného koeficientu růstu by příjmy v roce 2021 měly být ve výši 290 280 Kč a v roce 2022 ve výši 302 762 Kč.

4.4.2 Spotřební vydání domácností osob samostatně činných

Graf č. 8 Struktura spotřebních vydání domácností osob samostatně činných na osobu/rok v Kč

Zdroj: Český statistický úřad, příloha č. 22, vlastní zpracování

Z grafu č. 8 vyplývá, že spotřební výdaje domácností osob samostatně činných v průběhu let vzrostly, a to o 56 %, tedy 55 202 Kč.

Výdaje za potraviny tvořily 18,1 a 20,6 % veškerých výdajů, nejvíce to bylo právě v roce 2020, to vydaly domácnosti 31 906 Kč na osobu za rok za potraviny a nealkoholické nápoje. Tato skupina měla 2. největší podíl na celkovém objemu spotřebních vydání této kategorie.

Za bydlení, vodu, energie a paliva vydala tato kategorie nejvíce, jednalo se o 16,9 až 25,5 % veškerých spotřebních vydání, tento podíl v průběhu sledovaného období postupně narůstal. Mezi rokem 2019 a 2020 došlo k výraznému nárůstu těchto výdajů, konkrétně o 24 %, v roce 2020 tak tyto domácnosti vydaly 39 453 Kč na osobu za rok na bydlení a služby s ním spojené.

Rekreace a kultura je 3. nejpočetnější skupina, co do objemu spotřebních vydání, podílela se na nich z 10,0 až 12,2 %, v roce 2006 byl podíl těchto výdajů 11,7 % v roce 2020 10,6 %.

Podíl výdajů na dopravu se v průběhu sledovaného období snižoval, v roce 2006 vydaly domácnosti 11,4 % celkových výdajů na dopravu, v roce 2020 tento podíl činil 7,8 % z celkových výdajů.

Tabulka č. 15 Vývoj spotřebních vydání domácností osob samostatně činných na osobu/rok v Kč

Elementární charakteristiky spotřebních vydání domácností						
Rok	Spotřební výdaje domácností osob samostatně činných	První absolutní diference	Druhá absolutní diference	Koeficient růstu	Tempo přírůstku (%)	Bazický index
2006	99 518	x	x	x	x	1
2007	106 446	6 928	x	1,070	6,962	1,070
2008	117 154	10 708	3 780	1,101	10,060	1,177
2009	116 856	-298	-11 006	0,997	-0,254	1,174
2010	116 900	44	342	1,000	0,038	1,175
2011	119 678	2 778	2 734	1,024	2,376	1,203
2012	119 153	-525	-3 303	0,996	-0,439	1,197
2013	119 031	-122	403	0,999	-0,102	1,196
2014	119 804	773	895	1,006	0,649	1,204
2015	121 005	1 201	428	1,010	1,002	1,216
2016	120 552	-453	-1 654	0,996	-0,374	1,211
2017	155 378	34 826	35 279	1,289	28,889	1,561
2018	158 868	3 490	-31 336	1,022	2,246	1,596
2019	151 025	-7 843	-11 333	0,951	-4,937	1,518
2020	154 720	3 695	11 538	1,024	2,447	1,555
Průměr	126 406	3 943	-249	1,035	x	x

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní výpočty

Spotřební vydání domácností osob samostatně činných v průběhu sledovaného období narůstaly, jak je patrné z tabulky č. 15. Do roku 2008 docházelo k jejich výraznému růstu, poté se až do roku 2016 držely v intervalu mezi 116 856 Kč až 121 005 Kč. V posledních letech sledovaného období docházelo k jejich nárůstu i poklesu. Dle první absolutní diference došlo k nejvyššímu nárůstu výdajů v roce 2017, výdaje vzrostly o 34 826 Kč oproti roku 2016. Podle druhé absolutní diference nastalo v roce 2017 největší zrychlení o 35 279 Kč. Koeficient růstu značí nejvyšší nárůst výdajů v roce 2017 na 1,289, dle tempa přírůstku došlo k nejvyššímu poklesu vydání v roce 2019, a to o 4,9 % oproti roku 2018. Hodnota bazického indexu značí nejvyšší hodnotu výdajů v roce 2018, oproti roku 2006 se jednalo o nárůst o 59,6 %. V průběhu sledovaného období spotřební vydání domácností osob samostatně činných rostly v průměru o 3 943 Kč za rok.

Trend vývoje spotřebních vydání domácností osob samostatně činných v letech 2006 až 2020 byl popsán lineární trendovou funkcí, vývoj této časové řady je zobrazen v příloze č. 23. Lineární funkce je ve tvaru $y' = 96\,954,24 + 3\,681,45t_i$ (viz příloha č. 24).

Koeficient determinace $I^2 = 0,7668$ udává, že zvolená trendová funkce vystihuje vývoj dané časové řady z 76,68 %.

Tabulka č. 16 Predikce vývoje spotřebních vydání domácností osob samostatně činných na osobu/rok v Kč

Rok	Bodový odhad	Intervalový odhad ($\alpha = 0,05$)	
		Dolní mez	Horní mez
2021	155 857,5	144 798,3	166 916,7
2022	159 538,9	147 395,7	171 682,2

Zdroj: příloha č. 24, vlastní zpracování

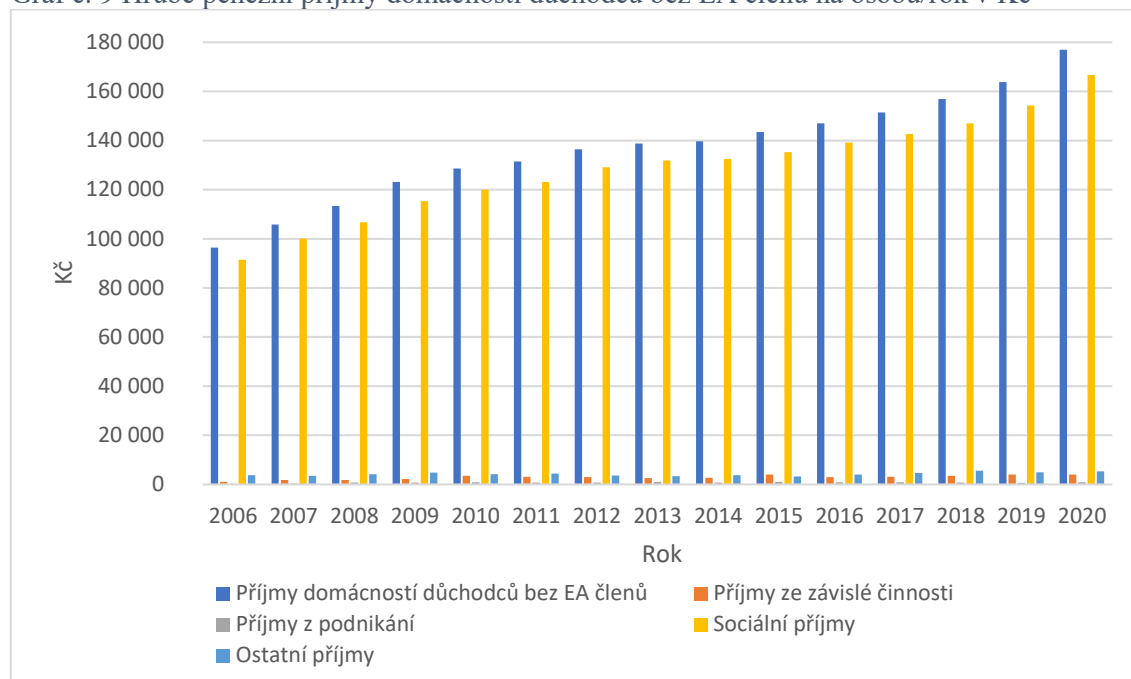
V následujících dvou letech by dle predikce měla spotřební vydání narůstat. V roce 2021 by měly výdaje dosahovat hodnoty 155 858 Kč na osobu za rok, s 95%-ní spolehlivostí se hodnota výdajů bude nacházet v pásmu od 144 798 do 166 917 Kč. V roce 2022 by měly výdaje, dosahovat hodnoty 159 539 Kč, podle intervalového odhadu se s 95%-ní spolehlivostí budou výdaje pohybovat mezi 147 396 až 171 682 Kč. Odhad budoucího vývoje této kategorie byl dále proveden pomocí průměrného koeficientu růstu, dle tohoto koeficientu by spotřební výdaje v roce 2021 dosahovaly hodnot 160 135 Kč a v roce 2022 165 740 Kč. Oba tyto výsledky se nacházejí v intervalovém pásmu předpovědi.

4.5 Analýza příjmů a vydání domácností důchodců bez EA členů

Spotřební vydání domácností důchodců bez EA členů činila v průběhu sledovaného období 83 až 94 % jejich hrubých příjmů. V roce 2006 tyto domácnosti vydaly 94 % svých hrubých příjmů na spotřební vydání, nejméně vydaly v roce 2016, to jejich spotřební vydání činila 83 % jejich hrubých příjmů. Z absolutního hlediska byly spotřební výdaje této kategorie domácností nejvyšší v roce 2020 ve výši 149 204 Kč na osobu za rok, stejně tak jejich hrubé příjmy byly v roce 2020 nejvyšší, v hodnotě 176 898 Kč, podíl spotřebních vydání na hrubých příjmech v roce 2020 činil 84 % a byl tak druhý nejnižší po roce 2016.

4.5.1 Příjmy domácností důchodců bez EA členů

Graf č. 9 Hrubé peněžní příjmy domácností důchodců bez EA členů na osobu/rok v Kč

Zdroj: Český statistický úřad, příloha č. 25, vlastní zpracování

Jak je patrné z grafu č. 9 příjmy domácností důchodců bez EA členů měly v průběhu sledovaného období rostoucí tendenci, v žádném roce nedošlo k poklesu jejich hrubých příjmů. V průběhu patnácti let příjmy vzrostly o 83,5 %, což činilo nárůst o 80 470 Kč.

Příjmy ze závislé činnosti v průběhu let vzrostly téměř čtyřnásobně, docházelo u nich ke střídání nárůstů i poklesů. Na celkových příjmech se podílely pouze z 1,0 až 2,7 %.

Příjmy z podnikání se u této kategorie podílely na celkových příjmech ze všech skupin nejméně, v průběhu let se jednalo vždy o méně než 1 %.

Sociální příjmy jsou hlavní skupinou, ze které plynou těmto domácnostem příjmy. Tyto příjmy kopírovaly vývoj jejich celkových příjmů a v žádném roce nedošlo k jejich poklesu. Na celkových příjmech této kategorie domácností se podílely z 93,3 až 95,0 %, právě 95 % to bylo v roce 2013, to celkové příjmy činily 138 782 Kč a sociální příjmy byly ve výši 131 874 Kč. K nejvyššímu nárůstu došlo v roce 2020, kdy sociální příjmy oproti roku 2019 vzrostly o 8,1 %, tedy 12 423 Kč, nejnižší nárůst byl zaznamenán v roce 2014, to sociální příjmy oproti roku 2013 vzrostly o 0,5 %, pouhých 604 Kč. V průměru sociální příjmy rostly každým rokem o 5 015 Kč.

Ostatní příjmy u této kategorie se podílely na celkových příjmech mezi 2,2 až 3,9 %. Jejich vliv stejně tak, jako v případě příjmů ze závislé činnosti a příjmů z podnikání nebyl výrazný.

Tabulka č. 17 Vývoj hrubých příjmů domácností důchodců bez EA členů na osobu/rok v Kč

Elementární charakteristiky hrubých peněžních příjmů domácností						
Rok	Příjmy domácností důchodců bez EA členů	První absolutní diference	Druhá absolutní diference	Koeficient růstu	Tempo přírůstku (%)	Bazický index
2006	96 428	x	x	x	x	1
2007	105 830	9 402	x	1,098	9,750	1,098
2008	113 425	7 595	-1 807	1,072	7,177	1,176
2009	123 190	9 765	2 170	1,086	8,609	1,278
2010	128 569	5 379	-4 386	1,044	4,366	1,333
2011	131 450	2 881	-2 498	1,022	2,241	1,363
2012	136 469	5 019	2 138	1,038	3,818	1,415
2013	138 782	2 314	-2 706	1,017	1,695	1,439
2014	139 633	851	-1 463	1,006	0,613	1,448
2015	143 494	3 860	3 009	1,028	2,764	1,488
2016	147 049	3 555	-305	1,025	2,478	1,525
2017	151 444	4 395	839	1,030	2,989	1,571
2018	156 852	5 408	1 014	1,036	3,571	1,627
2019	163 817	6 965	1 556	1,044	4,440	1,699
2020	176 898	13 081	6 116	1,080	7,985	1,835
Průměr	136 889	5 748	283	1,045	x	x

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní výpočty

Jak je z tabulky č. 17 patrné, příjmy domácností důchodců bez EA členů rostly. Podle první absolutní diference došlo k nejvyššímu nárůstu příjmů v roce 2020, a to o celých 13 081 Kč, druhý nejvyšší nárůst byl zaznamenán v roce 2009 o 9 765 Kč. K největšímu zrychlení nárůstu příjmů došlo taktéž v roce 2020, naopak nejvíce negativní změna nastala v roce 2010, a to o 4 386 Kč méně oproti předchozímu roku. Dle tempa přírůstku nejvyšší nárůst příjmů nastal v roce 2007 o 9,8 %, tomu odpovídá i koeficient růstu, který byl ten rok na své nejvyšší hodnotě od počátku sledovaného období. Hodnota bazického indexu v roce 2020 značí 84% nárůst příjmů oproti roku 2006. V průměru rostl domácnostem každý rok příjem o 5 748 Kč.

Dosavadní vývoj hrubých příjmů domácností důchodců bez EA členů nejlépe popisuje lineární trendová funkce (viz příloha č. 26). Ta je ve tvaru $y' = 99\,058,52 +$

4 728,77t_i. Získaná hodnota koeficientu determinace $I^2 = 0,9584$ udává, že lineární trend je velmi vhodný pro modelování analyzované časové řady, neboť jeho pomocí se podařilo vysvětlit 95,84 % celkového kolísání dané řady (výsledky viz příloha č. 27).

Tabulka č. 18 Predikce vývoje hrubých příjmů důchodců bez EA členů na osobu/rok v Kč

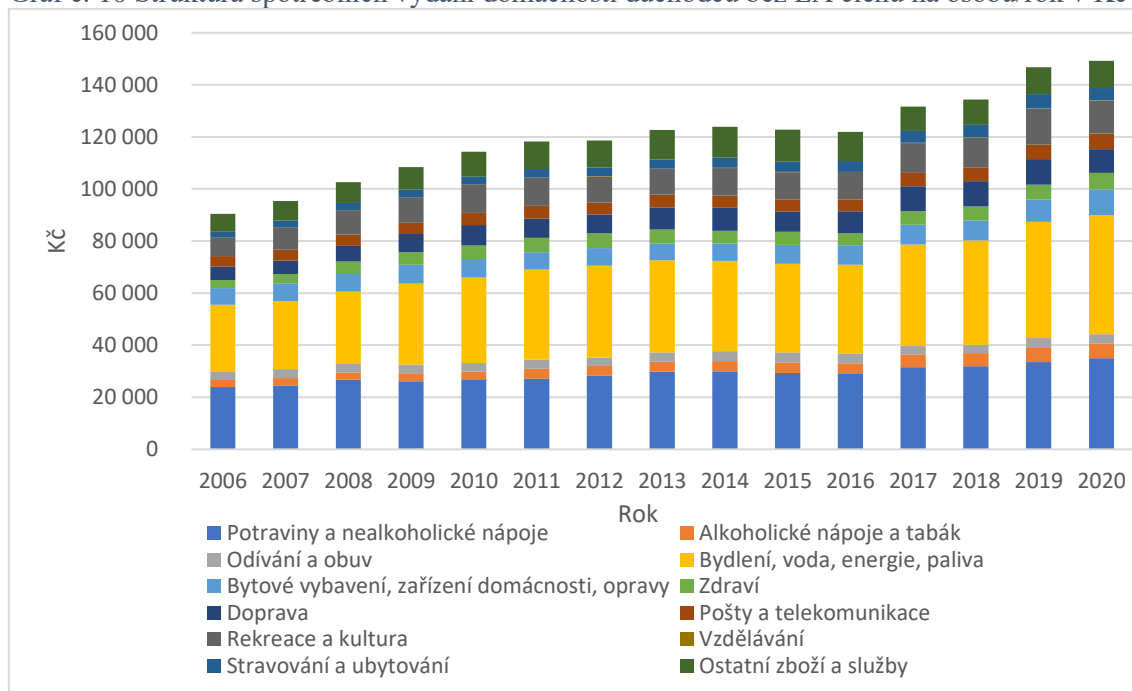
Rok	Bodový odhad	Intervalový odhad ($\alpha = 0,05$)	
		Dolní mez	Horní mez
2021	174 718,8	169 349,6	180 088,0
2022	179 447,6	173 552,1	185 343,1

Zdroj: příloha č. 27, vlastní zpracování

V roce 2021 by dle predikce měly příjmy dosáhnout 174 719 Kč na osobu za rok, což je nižší hodnota, než jaké dosáhly v roce 2020. S 95%-ní spolehlivostí se příjmy budou nacházet v intervalu od 169 350 do 180 088 Kč. V roce 2022 by měly být příjmy ve výši 179 448 Kč na osobu za rok, s 95%-ní spolehlivostí se příjmy budou nacházet v intervalu od 173 552 do 185 343 Kč. Dle průměrného koeficientu růstu by příjmy v roce 2021 měly být ve výši 184 858 Kč a v roce 2022 ve výši 193 177 Kč.

4.5.2 Spotřební vydání domácností důchodců bez EA členů

Graf č. 10 Struktura spotřebních vydání domácností důchodců bez EA členů na osobu/rok v Kč

Zdroj: Český statistický úřad, příloha č. 28, vlastní zpracování

Z grafu č. 10 je patrné, že spotřební vydání domácností důchodců bez EA členů od roku 2006 vzrostla. Výdaje na potraviny a alkoholické nápoje taktéž vzrostly, tato skupina

výdajů měla druhý největší podíl na celkových vydání. Od roku 2006 do roku 2020 se tato vydání zvýšila o 11 004 Kč na osobu, což činí nárůst o 46 %. Podíl výdajů na potraviny se v průběhu sledovaného období snižoval a pohyboval mezi 22,8 až 26,5 %. Stejně tak, jako u většiny domácností se jednalo o 2. nejpočetnější skupinu výdajů.

Výdaje za bydlení, vodu, energie a paliva tvoří největší část veškerých výdajů této kategorie. Podíl této skupiny na celkových výdajích se pohyboval mezi 27,0 až 30,7 %, v roce 2020 to tak byla téměř třetina veškerých spotřebních vydání. Od roku 2006, kdy tyto výdaje činily 25 841 Kč na osobu za rok do roku 2020, kdy činily 45 764 Kč, došlo k nárůstu o 77 %.

Spotřební vydání na zdraví vzrostla více než dvojnásobně, ze všech sledovaných kategorií domácností právě tato vydá na skupinu zdraví nejvíce. V roce 2012 byl podíl výdajů na zdraví největší a dosahoval 4,8 %.

Podíl výdajů na skupinu výdajů doprava a alkoholické nápoje a tabák byl v průběhu sledovaného období konstantní.

Tabulka č. 19 Vývoj spotřebních vydání domácností důchodců bez EA členů na osobu/rok v Kč

Elementární charakteristiky spotřebních vydání českých domácností						
Rok	Spotřební výdaje domácností důchodců bez EA členů	První absolutní diference	Druhá absolutní diference	Koeficient růstu	Tempo přírůstku (%)	Bazický index
2006	90 476	x	x	x	x	1
2007	95 404	4 928	x	1,054	5,447	1,054
2008	102 579	7 175	2 247	1,075	7,521	1,134
2009	108 427	5 848	-1 327	1,057	5,701	1,198
2010	114 346	5 919	71	1,055	5,459	1,264
2011	118 251	3 905	-2 014	1,034	3,415	1,307
2012	118 670	419	-3 486	1,004	0,354	1,312
2013	122 709	4 039	3 620	1,034	3,404	1,356
2014	123 849	1 140	-2 899	1,009	0,929	1,369
2015	122 764	-1 085	-2 225	0,991	-0,876	1,357
2016	121 998	-766	319	0,994	-0,624	1,348
2017	131 697	9 699	10 465	1,080	7,95	1,456
2018	134 388	2 691	-7 008	1,020	2,043	1,485
2019	146 735	12 347	9 656	1,092	9,188	1,622
2020	149 204	2 469	-9 878	1,017	1,683	1,649
Průměr	120 100	4 195	-189	1,047	x	x

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní výpočty

Z tabulky č. 19 vyplývá, že spotřební vydání domácností důchodců bez EA členů měly rostoucí tendenci, k jejich poklesu došlo pouze v roce 2015 a 2016. Dle první absolutní difference došlo k nejvyššímu nárůstu spotřebních výdajů této kategorie v roce 2019 o 12 347 Kč, k největšímu poklesu došlo v roce 2015, a to o 1 085 Kč. Podle druhé absolutní difference nastalo v roce 2017 největší zrychlení o 10 465 Kč oproti roku 2016. Tempo přírůstku značí nejvyšší nárůst výdajů v roce 2019, a to nárůst o 9,2 % oproti roku 2018, tomu odpovídá i koeficient růstu. Hodnota bazického indexu vykazuje nejvyšší hodnotu výdajů v roce 2020, oproti roku 2006 se jednalo o nárůst o 64,9 %. V roce 2006 vydaly domácnosti důchodců bez EA členů 93,8 % hrubých příjmů za spotřební výdaje, v roce 2020 to bylo už jen 84,3 % hrubých příjmů. V průběhu sledovaného období spotřební vydání rostly v průměru o 4 195 Kč.

Trend vývoje spotřebních vydání domácností důchodců bez EA členů byl popsán lineární trendovou funkcí (viz příloha č. 29) ve tvaru $y' = 91\,289,29 + 3\,601,31t_i$. Z hodnoty koeficientu determinace $I^2 = 0,9321$ vyplývá, že zvolená trendová funkce vystihuje vývoj časové řady z 93,21 %, výsledky výpočtu z programu Statistica 14 jsou součástí přílohy č. 30.

Tabulka č. 20 Predikce vývoje spotřebních vydání důchodců bez EA členů na osobu/rok v Kč

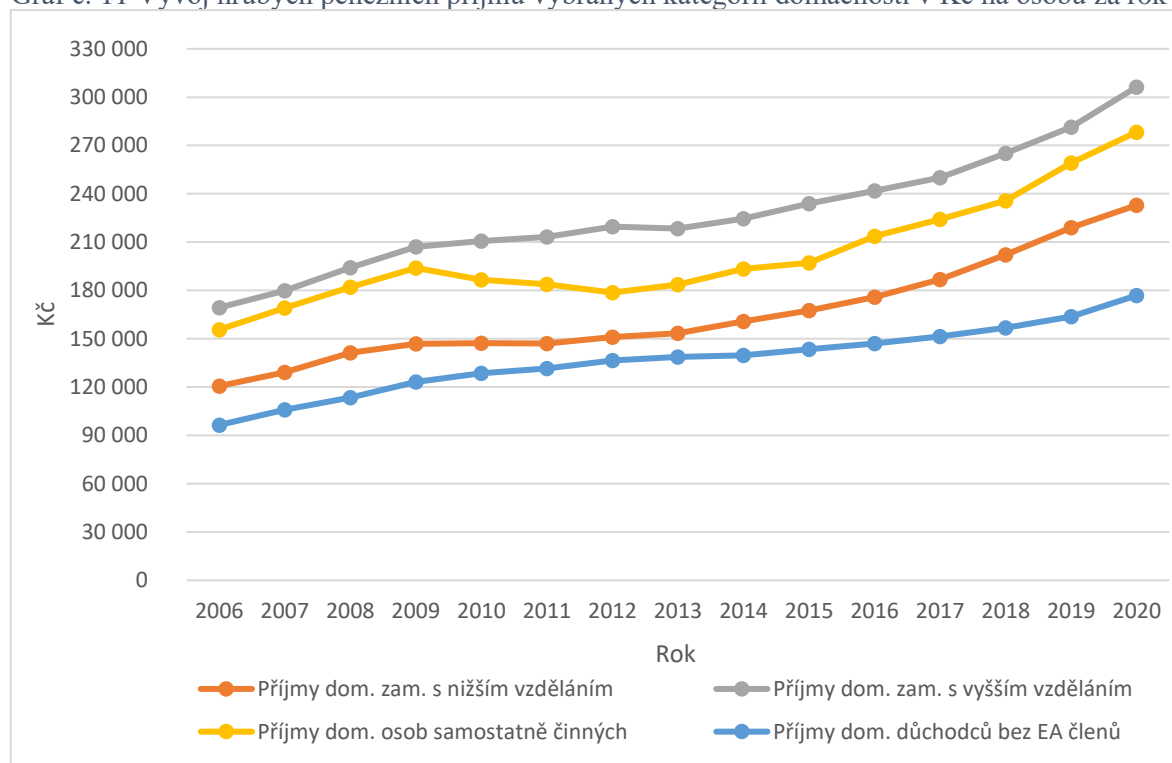
Rok	Bodový odhad	Intervalový odhad ($\alpha = 0,05$)	
		Dolní mez	Horní mez
2021	148 910,3	143 615,4	154 205,2
2022	152 511,6	146 697,7	158 325,5

Zdroj: příloha č. 30, vlastní zpracování

Na základě lineární trendové funkce byl vypočten bodový a intervalový odhad budoucího vývoje spotřebních vydání. V roce 2021 by výdaje měly dosahovat hodnoty 148 910 Kč na osobu za rok, s 95%-ní spolehlivostí se hodnota výdajů bude nacházet v pásmu od 143 615 do 154 205 Kč. V roce 2022 by měly výdaje, dle bodového odhadu, dosahovat hodnoty 152 512 Kč, podle intervalového odhadu se s 95%-ní spolehlivostí budou výdaje pohybovat mezi 146 698 až 158 326 Kč. Odhad budoucího vývoje této kategorie byl dále proveden pomocí průměrného koeficientu růstu, dle tohoto koeficientu by spotřební výdaje v roce 2021 dosahovaly hodnot 156 216 Kč a v roce 2022 163 556 Kč.

4.6 Komparace hrubých příjmů vybraných kategorií domácností

Graf č. 11 Vývoj hrubých peněžních příjmů vybraných kategorií domácností v Kč na osobu za rok

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

K největšímu procentuálnímu nárůstu hrubých příjmů došlo u kategorie domácností zaměstnanců s nižším vzděláním, ta vzrostla od počátku sledovaného období do roku 2020 o 93 %. Hrubé příjmy kategorie domácností důchodců bez EA členů vzrostly o 84 %, u domácností zaměstnanců s vyšším vzděláním vrostly o 81 %. Nejméně vzrostly hrubé příjmy u domácností osob samostatně činných, a to o 79 %.

Jak je z grafu č. 11 patrné, po celou dobu sledovaného období měly nejvyšší příjmy domácnosti zaměstnanců s vyšším vzděláním, nejbližší jim byly domácnosti osob samostatně činných, zejména zpočátku sledovaného období byl mezi těmito domácnostmi rozdíl okolo 12 500 Kč, od roku 2010 se tento rozdíl začal výrazněji zvyšovat a v roce 2012 dosahoval rozdíl mezi příjmy těchto dvou domácností vůbec nejvyšší hodnoty ve výši 40 941 Kč. Od té doby už takový rozdíl nenastal a ke konci sledovaného období byl okolo 26 500 Kč na osobu za rok.

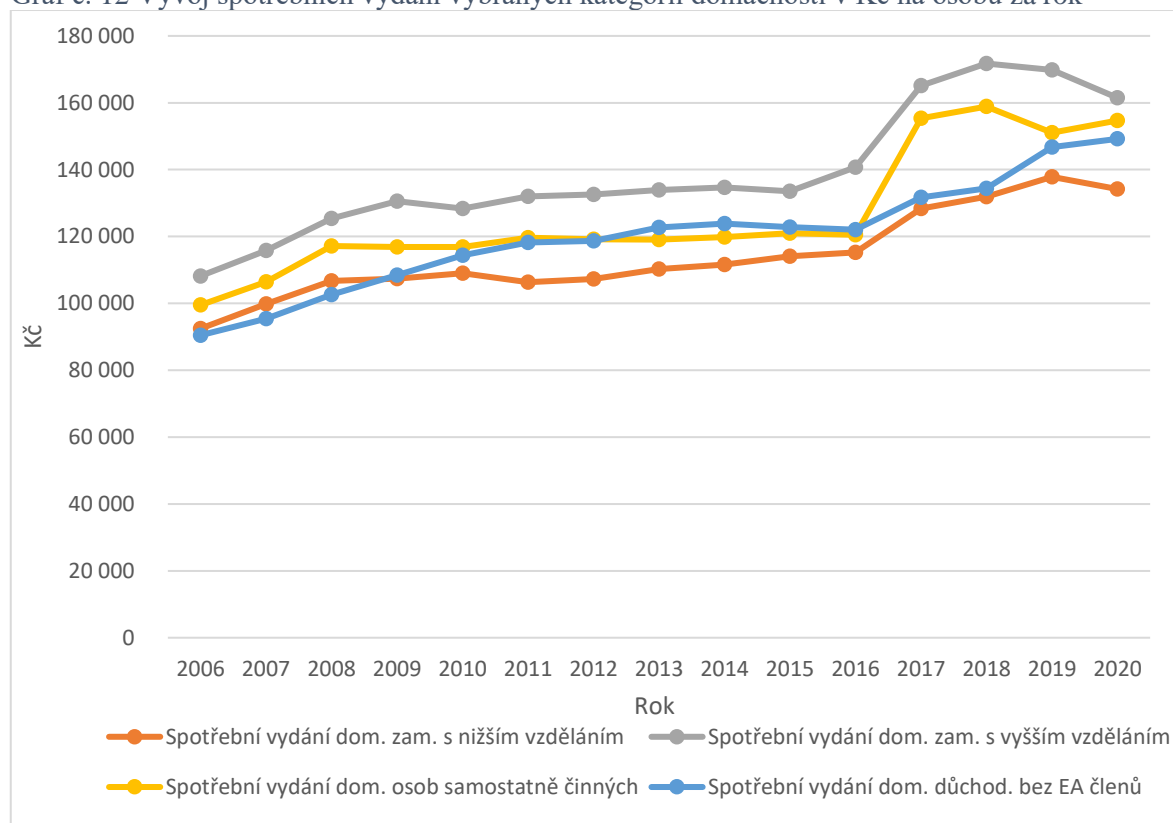
Podíl příjmů kategorií domácností osob samostatně činných a domácností důchodců bez EA členů na příjmech domácností zaměstnanců s vyšším vzděláním, které dosahovaly nejvyšších hodnot, se v průběhu sledovaného období téměř nezměnil. V roce 2006 dosahovaly příjmy domácností důchodců bez EA členů 56,9 % příjmů domácností

zaměstnanců s vyšším vzděláním, v roce 2020 to bylo 57,8 %. Příjmy domácností osob samostatně činných dosahovaly v roce 2006 91,9 % příjmů domácností zaměstnanců s vyšším vzděláním, v roce 2020 to bylo 90,9 %. Změna nastala u domácností zaměstnanců s nižším vzděláním, jejichž příjmy dosahovaly v roce 2006 71,2 % příjmů domácností zaměstnanců s vyšším vzděláním a v roce 2020 již 76,1 %.

V konečném důsledku lze říci, že podíl příjmů domácností důchodců bez EA členů a domácností zaměstnanců s nižším vzděláním k příjmům domácnostem zaměstnanců s vyšším vzděláním vzrostl, u všech kategorií domácností měly příjmy rostoucí tendenci, k meziročnímu poklesu příjmů docházelo jen výjimečně.

4.7 Komparace spotřebních vydání vybraných kategorií domácností

Graf č. 12 Vývoj spotřebních vydání vybraných kategorií domácností v Kč na osobu za rok

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

Z grafu č. 12 je patrné, že nejvyšší spotřební vydání měla po celou dobu sledovaného období kategorie domácností zaměstnanců s vyšším vzděláním, nejnižší spotřební vydání měla v počátku sledovaného období kategorie domácností důchodců bez EA členů, to se ale roku 2009 změnilo, a od té doby měla nejnižší výdaje kategorie domácností zaměstnanců s nižším vzděláním.

K nejvyššímu procentuálnímu nárůstu spotřebních vydání došlo u kategorie domácností důchodců bez EA členů, ta vzrostla od počátku sledovaného období do roku 2020 o 65 %, u kategorie domácností osob samostatně činných to bylo 56 %. Spotřební vydání kategorie domácností zaměstnanců s vyšším vzděláním vzrostla o 49 % a u domácnosti zaměstnanců s nižším vzděláním o 45 %.

Spotřební vydání na potraviny a nealkoholické nápoje vzrostla za sledované období nejvíce u kategorie domácností osob samostatně činných, a to o 73 %, u kategorie domácností zaměstnanců s vyšším vzděláním to bylo o 65 %. Nejméně výdaje na potraviny vzrostly u domácností důchodců bez EA členů, konkrétně o 46 %, následovány kategorií domácností zaměstnanců s nižším vzděláním, kde došlo k nárůstu o 53 %.

Nejvýznamnější položkou, která se na celkových výdajích podílí u všech kategorií domácností je skupina bydlení, voda, energie a paliva, pro všechny kategorie domácností je to v posledních letech nejobjemnější položka spotřebních vydání. Nejvíce vzrostly výdaje za tuto skupinu kategorií domácností osob samostatně činných, od počátku sledovaného období až do roku 2020 se tyto výdaje zvýšily o 115 %. U domácností zaměstnanců s nižším vzděláním výdaje vzrostly o 79 %, u domácností důchodců bez EA členů o 77 %. Nejméně pak vzrostly náklady na bydlení u domácností zaměstnanců s vyšším vzděláním, a to o 68 %.

U domácností zaměstnanců byla po většinu sledovaného období 3. nejobjemnější položkou skupina doprava. Od počátku sledovaného období do roku 2020 vzrostla u domácností zaměstnanců s nižším vzděláním o 28 %, u domácností zaměstnanců s vyšším vzděláním o 30 %. U kategorií domácností osob samostatně činných a důchodců bez EA členů byla 3. nejobjemnější položka po většinu času skupina rekreace a kultura, u prvně zmíněné kategorie vzrostla o 41 % a u domácností důchodců bez EA členů o 76 %.

Tabulka č. 21 Porovnání podílu jednotlivých skupin spotřebních vydání na celkových výdajích vybraných kategorií domácností v roce 2006 a 2020 (v %)

	Domácnosti zaměstnanců s nižším vzděláním		Domácnosti zaměstnanců s vyšším vzděláním		Domácnosti osob samostatně činných		Domácnosti důchodců bez EA členů	
	2006	2020	2006	2020	2006	2020	2006	2020
Potraviny a nealkoholické nápoje	20,3	21,4	16,9	18,7	18,5	20,6	26,5	23,4
Alkoholické nápoje, tabák	3,4	4,1	2,2	2,7	2,9	2,9	2,9	3,8
Odívání a obuv	5,4	4,4	6,2	5,1	6,5	5,2	3,5	2,4
Bydlení, voda, energie a paliva	19,0	23,5	18,6	21,0	18,4	25,5	28,6	30,7
Bytové vybavení, zařízení domácností, opravy	6,9	7,5	7,3	7,0	6,4	5,6	7,0	6,6
Zdraví	1,6	2,2	1,8	2,9	1,7	3,3	3,4	4,3
Doprava	12,3	10,8	12,7	11,1	11,4	7,8	5,7	6,1
Pošty a telekomunikace	4,8	5,1	4,7	4,1	5,2	4,3	4,4	4,0
Rekreace a kultura	9,5	8,1	11,5	10,7	11,7	10,6	8,0	8,5
Vzdělávání	0,4	0,6	0,8	1,8	0,9	0,4	0,0	0,1
Stravování a ubytování	5,1	4,9	6,3	7,5	5,6	7,3	2,4	3,2
Ostatní zboží a služby	11,2	7,3	11,1	7,4	10,8	6,5	7,6	6,9

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní výpočty

Jak je z tabulky č. 21 patrné, struktura spotřebních vydání prošla od roku 2006 do roku 2020 mírnými změnami. Největší změna byla patrná u skupin výdajů bydlení, voda, energie a paliva a ostatní služby a stravování. Podíl vydání za bydlení a služby s ním spojené soustavně rostl u všech sledovaných kategorií, zatímco podíl vydání na ostatní zboží a služby se snižoval. Podíl výdajů na bydlení nejvíce vzrostl u domácností osob samostatně činných, mezi rokem 2006 a 2020 došlo k nárůstu o 7,1 p. b. a u domácností zaměstnanců s nižším vzděláním o 4,5 p. b. Pro domácnosti důchodců bez EA členů byl podíl výdajů na bydlení oproti ostatním kategoriím domácností v letech 2006 i 2020 znatelně vyšší.

Podíl výdajů za potraviny a nealkoholické nápoje vzrostl u domácností zaměstnanců s nižším vzděláním o 1,1 p. b., u domácností zaměstnanců s vyšším vzděláním o 1,8 p. b. a u domácností osob samostatně činných o 1,9 p. b. Naopak k poklesu podílu těchto výdajů došlo u domácností důchodců bez EA členů, a to o 3,1 p. b., tyto domácnosti vydaly za potraviny a nealkoholické nápoje větší část výdajů roce 2006, avšak podíl výdajů na tuto skupinu byl pro domácnosti důchodců bez EA členů stále vyšší než u zbylých domácností.

Podíl výdajů na ostatní zboží a služby, kam patří útraty za kadeřnické služby, osobní péči, ale i pojištění se u všech kategorií domácností snížil. Negativně lze vnímat zvýšený podíl výdajů na tabák a alkoholické nápoje, který u všech sledovaných domácností vzrostl nebo stagnoval.

Podíl spotřebních vydání na zdraví u všech sledovaných kategorií domácností vzrostl, nejvyšší byl u domácností důchodců bez EA členů, v posledních letech narůstá počet lékařských zákroků, které si jednotlivci hradí sami, dochází k vývoji nových dražších léků a v neposlední řadě v roce 2020 téměř každý nakupoval roušky a jiné ochranné prostředky, jedná se tedy o celkovou změnu struktury financování zdravotnictví i vliv událostí daného roku.

Podíl výdajů na bytové vybavení, zařízení domácností, opravy a na skupinu pošty a telekomunikace byl v průběhu celého sledovaného období, i mezi jednotlivými kategoriemi domácností poměrně stabilní.

Podíl výdajů na rekreaci, kulturu a dopravu se mezi rokem 2006 a 2020 u domácností zaměstnanců a domácností osob samostatně činných snížil, důvodem tohoto poklesu v roce 2020 mohla být i omezení pro vstup na kulturní akce, uzavřená pracoviště a práce na home office. Podíl těchto výdajů na skupiny rekreace a kultura a dopravu byl v meziročním porovnání nejvyšší v obou případech u domácností zaměstnanců s vyšším vzděláním a nejnižší u domácností důchodců bez EA členů.

Podíl výdajů na nezbytné položky, jako jsou výdaje za potraviny, bydlení a zdraví, které domácnosti nemohou vynechat se za sledované období u domácností zaměstnanců a domácností osob samostatně činných zvýšil, tyto domácnosti tak mají méně možností, aby utrácely své finanční prostředky za libovolné zboží a služby.

5 Výsledky a diskuse

Z analýzy hrubých příjmů českých domácností celkem vyplývá, že v průběhu sledovaného období jejich příjmy rostly, v žádném roce nedošlo k poklesu. Růst celkových hrubých příjmů poznamenala celosvětová finanční krize, která v České republice naplno vypukla v roce 2009 a jejíž následky přetrvávaly i v roce 2013, hrubé příjmy za české domácnosti celkem rostly v období od roku 2010 do roku 2013 minimálně. Poté se opět zrychlila dynamika růstu a následovalo znovu období výrazného růstu hrubých příjmů, které ani důsledky pandemie covid-19 výrazně nezmírnily, neboť v roce 2019 došlo k nárůstu hrubých příjmů českých domácností celkem o 7,6 %, tedy 16 431 Kč a v roce 2020 o 8,2 %, tedy 19 101 Kč na osobu za rok. Ve vlastní části diplomové práce byla provedena predikce budoucího vývoje hrubých příjmů, a to pomocí odhadu budoucího vývoje kvadratickou trendovou funkcí a dle průměrného koeficientu růstu. Dle šetření Příjmy a životní podmínky za rok 2021, činily hrubé příjmy českých domácností celkem částku 264 254 Kč na osobu za rok. Odhad budoucího vývoje hrubých příjmů pomocí kvadratické trendové funkce byl ve výši 254 747 Kč, podle průměrného koeficientu růstu mohly příjmy v roce 2021 dosahovat hodnoty 264 139 Kč. Z těchto odhadů byl nejbližší výsledné hodnotě odhad pomocí průměrného koeficientu růstu, který se lišil o 115 Kč.

Spotřební vydání českých domácností celkem měla rostoucí tendenci, domácnosti v průběhu let svá spotřební vydání zvyšovala. V počátku sledovaného období rostla spotřební vydání vyšším tempem, naopak od roku 2009 do roku 2015 domácnosti více spořily své příjmy. Od roku 2015 začala spotřební vydání, oproti předchozím letem, znovu mírně vzrůstat. V roce 2020 došlo k jedinému poklesu spotřebních vydání, pravděpodobně z důvodu finanční nejistoty, vyvolané pandemií covid-19, která zasáhla celý svět. Porovnání odhadů budoucího vývoje spotřebních vydání, provedených ve vlastní části diplomové práce, s konečnými výsledky spotřebních vydání za rok 2021 není možné, neboť tyto výsledky budou známy až v letních měsících roku 2022.

V analyzovaném období měly hrubé příjmy domácností zaměstnanců s nižším vzděláním rostoucí charakter, jejich vývoj kopíroval prosperitu ekonomiky České republiky, kdy v počátku sledovaného období po vstupu do EU až do roku 2009 příjmy výrazně rostly, poté přišlo ochlazení v období hospodářské krize a příjmy začaly narůstat, tak jako před krizí od roku 2016 do roku 2020. V roce 2021, dle šetření Příjmy a životní podmínky, vzrostly

hrubé příjmy této kategorie domácností o 4 542 Kč na osobu za rok oproti roku 2020, což činilo nárůst o 2 %, růst hrubých příjmů této kategorie domácností tak byl nejvíce zasažen pandemií covid-19. Hlavní složkou příjmů této kategorie byly příjmy ze závislé činnosti, které ve sledovaném období tvořily 83 až 87 % veškerých jejich příjmů, ostatní druhy příjmů jednotlivě nepřesáhly hranici 15 % v meziročním sledování.

Dle šetření Příjmy a životní podmínky za rok 2021, činily hrubé příjmy domácností zaměstnanců s nižším vzděláním částku 237 481 Kč na osobu za rok, bodový odhad budoucího vývoje pomocí trendové funkce byl ve výši 220 468 Kč, podle průměrného koeficientu růstu měly příjmy v roce 2021 dosahovat hodnoty 244 353 Kč a dle průměrného absolutního přírůstku by měly být ve výši 240 962 Kč na osobu za rok. Vzhledem k poměrně stabilnímu růstu hrubých příjmů, činila predikce dle průměrného absolutního přírůstku nejlepší odhad od konečného výsledku, který se za rok 2021 lišil o 3 481 Kč.

Spotřební vydání této kategorie nejvýrazněji rostla v počátku sledovaného období, v letech 2006 až 2008 a poté mezi lety 2017 až 2019. V průběhu sledovaného období docházelo k zavádění nových výrobků a služeb na trh, domácnosti tím měly více možností, jak své výdaje rozložit. Domácnosti zaměstnanců s nižším vzděláním dokázaly svá spotřební vydání snížit hned dvakrát, poprvé v roce 2011 a podruhé v roce 2020. Domácnosti vydaly nejvíce výdajů za potraviny a nealkoholické nápoje a skupinu bydlení, voda, energie a paliva, tyto dvě skupiny po celou dobu sledovaného období výrazně převyšovaly ostatní skupiny výdajů a jejich pořadí na 1. místě se v různých letech střídalo.

Jak grafickou analýzou, tak i výpočtem elementární charakteristik bylo prokázáno, že hrubé příjmy kategorie domácností zaměstnanců s vyšším vzděláním měly rostoucí tendenci, vyjma roku 2013 nedošlo k poklesu hrubých příjmů, přičemž dynamika tohoto růstu v posledních letech výrazně vzrostla. Příjmy ze závislé činnosti tvořily většinou část jejich celkových příjmů, podíl ostatních složek příjmu nepřesáhl v jednotlivých letech hranici 10 % celkových hrubých příjmů této kategorie. Pomocí kvadratické trendové funkce byl proveden bodový odhad budoucího vývoje hrubých příjmů, pro rok 2021, který dosahoval hodnoty 305 325 Kč. Pomocí průměrného koeficientu růstu byl taktéž odhadnut budoucí vývoj a příjmy v roce 2021 měly činit hodnotu 319 766 Kč, dle průměrného absolutního přírůstku by příjmy měly dosahovat výše 316 071 Kč na osobu za rok. Výsledná hodnota z šetření Příjmy a životní podmínky za rok 2021 činila 322 642 Kč, tomuto byl nejbližší odhad pomocí průměrného koeficientu růstu s rozdílem 2 876 Kč.

V průběhu sledovaného období měly spotřební vydání domácností zaměstnanců s vyšším vzděláním rostoucí charakter, avšak tyto domácnosti dokázaly čtyřikrát své výdaje snížit, jednalo se o roky 2010, 2015, 2019 a 2020. U této kategorie dominovaly po celou dobu sledovaného období výdaje na bydlení, vodu, energie a paliva.

Podstatnou část hrubých příjmů domácností osob samostatně činných tvořily příjmy z podnikání. V průběhu sledovaného období jejich celkové hrubé příjmy rostly, k jejich poklesu došlo pouze v letech 2010 - 2012, důsledky hospodářské krize se na příjmech této kategorie projeví nejvíce. Od roku 2016 hrubé příjmy znovu začaly významně růst, i přes pandemii covid-19 vzrostly v roce 2020 příjmy o 7,43 %, tedy 19 255 Kč na osobu za rok, tento nárůst patřil mezi nejvyšší vůbec. Dle šetření Příjmy a životní podmínky za rok 2021, činily výsledné hrubé příjmy domácností osob samostatně činných částku 297 824 Kč na osobu za rok, bodový odhad budoucího vývoje pomocí trendové funkce byl ve výši 286 114 Kč, podle průměrného koeficientu růstu měly příjmy v roce 2021 dosahovat hodnoty 290 280 Kč a dle průměrného absolutního přírůstku měly být ve výši 287 075 Kč na osobu za rok. Průměrný koeficient růstu byl odhadem nejbližší, ale i přesto se lišil o 7 544 Kč.

Spotřební vydání stejně jako u ostatních kategorií rostla nejvíce v počátku sledovaného období, mezi lety 2008 – 2016 byly tyto domácnosti schopné několikrát snížit svá vydání, důvodem tohoto snížení a nízkého růstu výdajů byly důsledky nastupující hospodářské krize. Domácnosti na základě výše svých příjmů rozhodovaly o výši výdajů, tyto rozhodnutí se ve výdajích projeví s mírným zpožděním, a tak pokles spotřebních vydání v letech 2012 a 2013 odrážel pokles hrubých příjmů v letech 2010 - 2012.

Z analýzy domácností důchodců bez EA členů vyplývá, že jejich hrubé příjmy v průběhu sledovaného období vzrostly, k nejvyššímu nárůstu docházelo zejména na počátku a ke konci sledovaného období. Stežejní část příjmů této kategorie tvoří sociální příjmy, které každoročně tvořily více než 90 % jejich celkových příjmů, ostatní složky příjmu byly téměř zanedbatelné. Z šetření Příjmy a životní podmínky pro rok 2021 vychází výsledná hodnota hrubých příjmů domácností důchodců bez EA členů ve výši 193 506 Kč na osobu za rok. Dle odhadu pomocí trendové funkce měly v roce 2021 příjmy dosahovat hodnoty 174 719 Kč, dle průměrného absolutního přírůstku 182 646 Kč a pomocí průměrného koeficientu růstu hodnoty 184 858 Kč, nejbližší finální hodnotě byl odhad pomocí průměrného koeficientu růstu, který se lišil o 8 648 Kč na osobu za rok. Hrubé

příjmy domácností důchodců bez EA členů vzrostly v roce 2021 oproti roku 2020 o 9,4 %, což činilo 16 608 Kč na osobu za rok, to bylo způsobeno vysokou valorizací důchodů, oproti předchozím rokům, a došlo tak k 2. nejvyššímu přírůstku jejich příjmů od roku 2006.

Spotřební vydání po většinu sledovaného období rostly, domácnostem nezbývalo mnoho prostředků na šetření a většinu svých finančních prostředků vydaly na spotřebu. Obdobně jako u domácností zaměstnanců s vyšším vzděláním, i tyto domácnosti každoročně vydaly nejvíce výdajů za bydlení a služby s ním spojené. V posledních letech u této kategorie výdaje na bydlení, vodu, energie a paliva dále rostou, pokud by tento vývoj pokračoval bez odpovídajícího nárůstu příjmů, může dojít k snížení životní úrovně nejstarších občanů.

6 Závěr

Příjmy slouží domácnostem k uspokojení jejich základních i sekundárních potřeb. Časová řada hrubých příjmů vykazovala u všech kategorií domácností po sledované období rostoucí trend. V počátku sledovaného období mezi roky 2006 - 2008 příjmy výrazně rostly, tempo růstu příjmů se u všech domácností pohybovalo mezi 6,2 až 9,8 %. V období od roku 2009 do roku 2011 rostly příjmy domácnostem zaměstnanců s vyšším vzděláním a domácnostem důchodců bez EA členů, příjmy domácností zaměstnanců s nižším vzděláním více méně stagnovaly a u domácností osob samostatně činných začaly příjmy klesat, to bylo důsledkem nepříznivé ekonomické situace v České republice, která se projevila především v sektoru služeb. Mezi roky 2012 - 2014 příjmy domácností začaly mírně vzrůstat. Od roku 2015 začaly příjmy růst již výraznějším tempem, podíl příjmů ze závislé činnosti u domácností zaměstnanců s nižším vzděláním na celkových příjmech, stejně tak podíl příjmů z podnikání na celkových příjmech u domácností osob samostatně činných začal narůstat. Od roku 2018 se dynamika růstu příjmů významně zvýšila, obdobně jako tomu bylo na počátku sledovaného období, tempo přírůstku příjmů se pohybovalo mezi 4,4 až 10 %, lze tak spekulovat o jistém trendu, který byl spjat s celkovou ekonomickou prosperitou České republiky v posledních letech sledovaného období.

K největšímu procentuálnímu nárůstu hrubých příjmů došlo u kategorie domácností zaměstnanců s nižším vzděláním, ta vzrostla od počátku sledovaného období do roku 2020 o 93 %, u domácností důchodců bez EA členů vzrostly hrubé příjmy o 84 %, u domácností zaměstnanců s vyšším vzděláním vrostly o 81 %. Nejméně vzrostly hrubé příjmy u domácností osob samostatně činných, a to o 79 %.

Struktura příjmů se v jednotlivých domácnostech lišila, nejvyšší podíl na hrubých příjmech u domácností zaměstnanců tvořily příjmy ze závislé činnosti, jednalo se o 83 až 89 %, procentuální zastoupení příjmů ze závislé činnosti na celkových příjmech domácností zaměstnanců v obou případech vzrostlo. Domácnostem osob samostatně činných plynuly příjmy především z podnikání, podíl příjmů z podnikání na jejich celkových příjmech se v průběhu sledované období snížil z 69 % na 65 %, tento pokles se přesunul do příjmů ze závislé činnosti, jejichž podíl na celkových příjmech vzrostl z 21 % na 25 %. U domácností důchodců bez EA členů jsou jejich hlavní složkou příjmů sociální příjmy, jejich podíl na celkových příjmech této kategorie se prakticky nezměnil. Výsledky ukazují,

že podíl příjmů vůči příjmům jednotlivých kategorií posiluje především u domácností zaměstnanců s nižším vzděláním.

Při porovnání spotřebních vydání byly mezi sledovanými kategoriemi zjištěny rozdíly, nejen ve výši celkových výdajů, ale i struktura, která je pro jednotlivé domácnosti procentuálně odlišná. Spotřební vydání v letech 2006 - 2008 u sledovaných kategorií domácností rostla, jednalo se zejména o skupiny potraviny a nealkoholické nápoje, bydlení a výdaje s ním spojené, a dále o skupiny doprava a rekreace a kultura. V roce 2009, kdy se výrazněji projevila v České republice hospodářská krize domácnosti již nenavýšovaly spotřebu takovým tempem. Až do roku 2011 rostly výdaje u domácností zaměstnanců a domácností osob samostatně činných minimálně, naopak domácnostem důchodců bez EA členů vzrostly v tomto období výdaje o více než 10 000 Kč, což činilo nárůst 9,1 %, bylo to způsobeno nárůstem spotřebních vydání zejména u skupiny bydlení, voda, energie a paliva a ostatní zboží a služby. Mezi lety 2012 - 2014 začala spotřební vydání domácností znovu mírně narůstat, podíl výdajů na bydlení a služby s ním spojené a skupina ostatní zboží a služby vůči celkovým spotřebním výdajům mírně vzrostl. Mezi lety 2015 - 2017 došlo k výraznému nárůstu spotřebních vydání u všech sledovaných kategorií domácností, výdaje rostly zejména ve skupině potraviny a nealkoholické nápoje, rekreace a kultura a bydlení, voda, energie a paliva, vliv na růst těchto výdajů mělo neustálé zvyšování cen za poskytnuté energie. V letech 2018 - 2020 došlo u sledovaných domácností k nárůstu i poklesu výdajů, právě v tomto období dosahovaly spotřební vydání svého absolutního maxima u všech sledovaných kategorií domácností, konkrétně v roce 2018 ve výši 171 748 Kč u domácností zaměstnanců s vyšším vzděláním a u domácností osob samostatně činných ve výši 158 868 Kč, v roce 2019 ve výši 137 841 Kč u domácností zaměstnanců s nižším vzděláním a v roce 2020 ve výši 149 204 Kč u domácností důchodců bez EA členů.

K nejvyššímu procentuálnímu nárůstu celkových spotřebních výdajů došlo u domácností důchodců bez EA členů o 65 %, nejméně pak u domácností zaměstnanců s nižším vzděláním, a to o 45 %. Kategorie domácností zaměstnanců s nižším vzděláním a domácností osob samostatně činných zaznamenaly mezi rokem 2006 - 2020 nejvyšší procentuální nárůst výdajů ve skupině výdajů bydlení, voda, energie a paliva, u první zmíněné kategorie tyto výdaje vzrostly o 79 %, u druhé zmíněné se jednalo o nárůst o 115 %, přičemž i podíl výdajů na bydlení na celkových spotřebních výdajích vzrostl, u domácností

zaměstnanců s nižším vzděláním o více než 4 p. b. a u domácností osob samostatně činných o více než 7 p. b. Domácnosti důchodců se odlišují především vyšším podílem výdajů na bydlení a energie, podíl této skupiny výdajů tvořil ve sledovaném období 25,8 až 30,7 %, zatímco u ostatních sledovaných domácností dosahovaly výdaje na bydlení a energie 16,9 až 25,5 % jejich celkových spotřebních vydání.

Jak vyplývá z analýzy výdajů, určité položky spotřebních vydání jsou pro domácnosti z velké míry neovlivnitelné vzhledem k základním životním potřebám, mezi tyto položky se řadí obzvlášť výdaje za potraviny a nealkoholické nápoje, bydlení, vodu, energie a paliva a zdraví. V pořadí těchto skupin nedošlo v roce 2020 oproti roku 2006 téměř k žádným změnám, jediné, co se změnilo, je jejich podíl na celkových spotřebních vydání. Pozitivním zjištěním je, že v případě nepředvídatelných situací, kterým musejí domácnosti čelit, jako bylo vypuknutí celosvětové hospodářské krize, či v roce 2020 pandemie covid-19 jsou domácnosti do jisté míry schopny svá vydání ovlivnit a snížit. Spotřební vydání domácností v průběhu času rostla, tento aspekt lze z jistého pohledu vnímat i jako odraz či důsledek pozitivní socioekonomické situace v České republice, navíc spotřeba domácností ovlivňuje a má silný vliv na růstu ekonomiky státu.

Z poznatků této práce vyplývá, že životní úroveň českých domácností se v průběhu let zvyšuje, což dokazuje růst hrubých příjmů a snižující podíl výdajů na spotřebu na příjmech domácností. Domácnosti přizpůsobují výši svých výdajů k výši svých příjmů, k zvyšování výdajů dochází s jistým časovým zpožděním, než domácnosti zjistí, s jakou výší mohou dlouhodobě disponovat.

7 Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. ARNOLDOVÁ, Anna. *Sociální zabezpečení I*. Praha: GRADA Publishing, 2012, 352 s. ISBN 978-80-247-3724-9.
2. BRČÁK, Josef, Bohuslav SEKERKA a Dana STARÁ. *Makroekonomie – teorie a praxe*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014, 223 s. ISBN 978-80-7380-492-3.
3. ČELEDOVÁ, Libuše a Rostislav ČEVELA. *Výchova ke zdraví*. Praha: GRADA Publishing, 2010. ISBN 9788024732138.
4. ČELEDOVÁ, Libuše, Zdeněk KALVACH a Rostislav ČEVELA. *Úvod do gerontologie*. Karolinum, 2016. ISBN 978-80-246-3404-3.
5. HINDLS, Richard, Stanislava HRONOVÁ, Jan SEGER a Jakub FISCHER. *Statistika pro ekonomy*. 2. vyd. Praha: Professional Publishing, 2007. ISBN 978-80-86946-43-6.
6. JUREČKA, Václav a kol. *Makroekonomie*. 3. aktualiz. vyd. Praha: GRADA Publishing, 2017, 268 s. ISBN 978-80-271-0251-8.
7. KÁBA, Bohumil a Libuše SVATOŠOVÁ. *Statistické nástroje ekonomického výzkumu*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012, 176 s. ISBN 978-80-7380-359-9.
8. KOWALSKÁ, Radomíra. *Ekonomika pro střední zdravotnické školy*. Praha: GRADA Publishing, 2014. ISBN 978-80-247-5091-0.
9. KRÍŽKOVÁ, Alena, Marta VOHLÍDALOVÁ, Kristýna POSPÍŠILOVÁ a Hana MAŘIKOVÁ. *Aktuální rozdíly v odměňování žen a mužů v ČR*. Praha, 2017. ISBN 978-80-7421-147-8.
10. LIŠKA, Václav. *Makroekonomie*. 2. vyd. Praha: Professional Publishing, 2004, 628 s. ISBN 80-86419-54-1.
11. SAMUELSON, Paul Anthony a Wiliam NORDHAUS. *Ekonomie*. 19. Praha: NS Svoboda, 2013, 715 s. ISBN 978-80-205-0629-0.
12. SMRČKA, Luboš. *Rodinné finance: ekonomická krize a krach optimismu*. 1. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2010, XXII, 538 s. ISBN 978-80-7400-199-4.
13. SOUKUP, J. *Makroekonomie: moderní přístup*. Praha: Management Press, 2007. 514 s. ISBN 978-80-7261-174-4.
14. SVATOŠOVÁ, Libuše a Bohumil KÁBA. *Statistické metody II*. Praha, 2016, 105 s. ISBN 978-80-213-1736-9.

Internetové zdroje

1. 3 types of income: Definition and examples. Indeed [online]. 2021 [cit. 2021-8-28]. Dostupné z: <https://www.indeed.com/career-advice/career-development/types-of-income>
2. Cenzové domácnosti. ČSÚ [online]. 2014 [cit. 2021-8-28]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/13-2130-03—5_4_cenzove_domacnosti
3. Daň z příjmů fyzických osob — příjmy podle paragrafů. Finance [online]. [cit. 2021-8-28]. Dostupné z: <https://www.finance.cz/dane-a-mzda/dane-z-prijmu/dan-z-prijmu-fo/prijmy/>
4. Inflace a jak a proc se v cesku pocita. Statistikaamy [online]. 2015 [cit. 2021-8-26]. Dostupné z: <https://www.statistikaamy.cz/2015/02/22/inflace-jak-a-proc-se-v-cesku-pocita/>
5. K pojmu společné domácnosti. Epravo [online]. 2016 [cit. 2021-8-28]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/k-pojmu-spolecne-domacnosti-100793.html>
6. Klasifikace individuální spotřeby cz-coicop. ČSÚ [online]. 2014 [cit. 2021-8-28]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/klasifikace_individualni_spotreby_-_cz_coicop-
7. KORELESKI, Dariusz. Living standarts vs life quality. Oeconomia.actapol.net [online]. 2007 [cit. 2021-8-24]. Dostupné z: http://www.oeconomia.actapol.net/pub/6_3_65.pdf
8. PROKOP, Daniel, Václav KORBEL, Lucie MARKOVÁ a Daša GARDOŠÍKOVÁ. Nerovnosti ve vzdělání jako zdroj neefektivity. *Paqresearch.cz* [online]. [cit. 2022-02-13]. Dostupné z: <https://www.paqresearch.cz/post/nerovnosti-vevzd%C4%9BI%C3%A1v%C3%A1n%C3%AD-jakozdroj-neepektivity>
9. Příjmy a životní podmínky domácností: metodické vysvětlivky [online]. 2020 [cit. 2021-8-24]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/prijmy-a-zivotni-podminky-domacnosti-cdknb922a5>
10. Příjmy a životní podmínky domácností 2020. ČSÚ [online]. [cit. 2022-02-19]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/prijmy-a-zivotni-podminky-domacnosti-cdknb922a5>
11. Příspěvek na bydlení. Uradprace [online]. 2021 [cit. 2021-8-28]. Dostupné z: <https://www.uradprace.cz/prispevek-na-bydleni>
12. Odměňování ve mzdové a platové sféře. *Ipsv* [online]. [cit. 2022-01-20]. Dostupné z: <https://www.ispv.cz/cz/Aktuality/Zverejneny-vysledky-za-3--ctvrtleti-2021.aspx>
13. Quality of life. Investopedia [online]. 2021 [cit. 2021-8-28]. Dostupné z: <https://www.investopedia.com/terms/q/quality-of-life.asp>
14. Roste podíl osob pod hranicí příjmové chudoby. ČSÚ [online]. 2012 [cit. 2021-8-18]. Dostupné z: https://www.czso.cz/documents/10180/20555411/1804120620_21.pdf/926df11d-05ba-456a-9b84-63368874bfc7?version=1.0
15. Spotřební výdaje domácností - 2020. ČSÚ [online]. 2021 [cit. 2022-02-19]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/spotrebni-vydaje-domacnosti-2020>

16. SRÚ - Metodika do roku 2016. ČSÚ [online]. 2019 [cit. 2022-02-19]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/statistika-rodinnych-uctu-metodika>
17. SRÚ - Metodika od roku 2017. ČSÚ [online]. [cit. 2022-02-19]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/statistika-rodinnych-uctu-metodika-v-roce-2017>
18. Statistika rodinných účtů. ČSÚ [online]. [cit. 2021-8-24]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/vykazy/statistika_rodinnych_uctu
19. Struktura mezd zaměstnanců 2020. ČSÚ [online]. 2021 [cit. 2022-02-13]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/struktura-mezd-zamestnancu-2020>
20. ŠUSTOVÁ, Šárka. Příjem domácností. *Statistikaamy* [online]. 07.07.2015 [cit. 2022-01-20]. Dostupné z: <https://www.statistikaamy.cz/2015/07/07/prijem-domacnosti/>
21. Výběrová šetření u domácností. ČSÚ [online]. [cit. 2022-02-14]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/vykazy/vyberova-setreni-u-domacnosti>
22. VÝVOJ VYBRANÝCH UKAZATELŮ ŽIVOTNÍ ÚROVNĚ V ČESKÉ REPUBLICE V LETECH 1993 – 2020. MPSV [online]. [cit. 2022-02-19]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/documents/20142/225504/V%C3%BDvoj+vybran%C3%BDch+ukazatel%C5%AF+v+letech+1993-2020+%C4%8CJ.pdf/b9108749-81c3-3f23-d9c8-aeefc5c9709>
23. Životní a existenční minimum. MPSV [online]. 2020 [cit. 2021-8-28]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/zivotni-a-existencni-minimum1>

8 Přílohy

Příloha č. 1 Hrubé příjmy českých domácností podle postavení osoby v čele na osobu/rok v Kč.....	77
Příloha č. 2 Trend vývoje hrubých příjmů českých domácností celkem v letech 2006-2020 ..	78
Příloha č. 3 Výsledky analýzy časové řady – příjmy českých domácností celkem v letech 2006–2020 s předpovědí na 2 následující období.....	78
Příloha č. 4 Spotřební vydání českých domácností podle postavení osoby v čele na osobu/rok v Kč.....	79
Příloha č. 5 Trend vývoje spotřebních vydání českých domácností celkem v letech 2006-2020	80
Příloha č. 6 Výsledky analýzy časové řady – spotřební vydání českých domácností celkem v letech 2006–2020 s předpovědí na 2 následující období	80
Příloha č. 7 Hrubé příjmy domácností zaměstnanců s nižším vzděláním na osobu/rok v Kč	81
Příloha č. 8 Trend vývoje hrubých příjmů domácností zaměstnanců s niž. vzděláním v letech 2006-2020	82
Příloha č. 9 Výsledky analýzy časové řady – hrubé příjmy domácností zaměstnanců s niž. vzděláním v letech 2006–2020 s předpovědí na 2 následující období	82
Příloha č. 10 Struktura spotřebních vydání domácností zaměstnanců s nižším vzděláním na osobu/rok v Kč.....	83
Příloha č. 11 Trend vývoje spotřebních vydání domácností zaměstnanců s niž. vzděláním v letech 2006-2020.....	84
Příloha č. 12 Výsledky analýzy časové řady – spotřební vydání domácností zaměstnanců s niž. vzděláním v letech 2006–2020 s předpovědí na 2 následující období	84
Příloha č. 13 Hrubé příjmy domácností zaměstnanců s vyšším vzděláním na osobu/rok v Kč ..	85
Příloha č. 14 Trend vývoje hrubých příjmů domácností zaměstnanců s vyšším vzděláním v letech 2006-2020.....	86
Příloha č. 15 Výsledky analýzy časové řady – Hrubé příjmy domácností zaměstnanců s vyšším vzděláním v letech 2006–2020 s předpovědí na 2 následující období.....	86
Příloha č. 16 Struktura spotřebních vydání domácností zaměstnanců s vyšším vzděláním na osobu/rok v Kč.....	87
Příloha č. 17 Trend vývoje spotřebních vydání domácností zaměstnanců s vyšším vzděláním v letech 2006-2020.....	88
Příloha č. 18 Výsledky analýzy časové řady – Spotřební vydání domácností zaměstnanců s vyšším vzděláním v letech 2006–2020 s předpovědí na 2 následující období.....	88
Příloha č. 19 Hrubé příjmy domácností osob samostatně činných na osobu/rok v Kč.....	89
Příloha č. 20 Trend vývoje hrubých příjmů domácností osob samostatně činných v letech 2006-2020	90
Příloha č. 21 Výsledky analýzy časové řady – Hrubé příjmy domácností osob samostatně činných v letech 2006–2020 s předpovědí na 2 následující období	90
Příloha č. 22 Struktura spotřebních vydání domácností osob samostatně činných na osobu/rok v Kč.....	91
Příloha č. 23 Trend vývoje spotřebních vydání domácností osob samostatně činných v letech 2006-2020	92
Příloha č. 24 Výsledky analýzy časové řady – Spotřební vydání domácností osob samostatně činných v letech 2006–2020 s předpovědí na 2 následující období	92
Příloha č. 25 Hrubé příjmy domácností zaměstnanců důchodců bez EA členů na osobu/rok v Kč.....	93

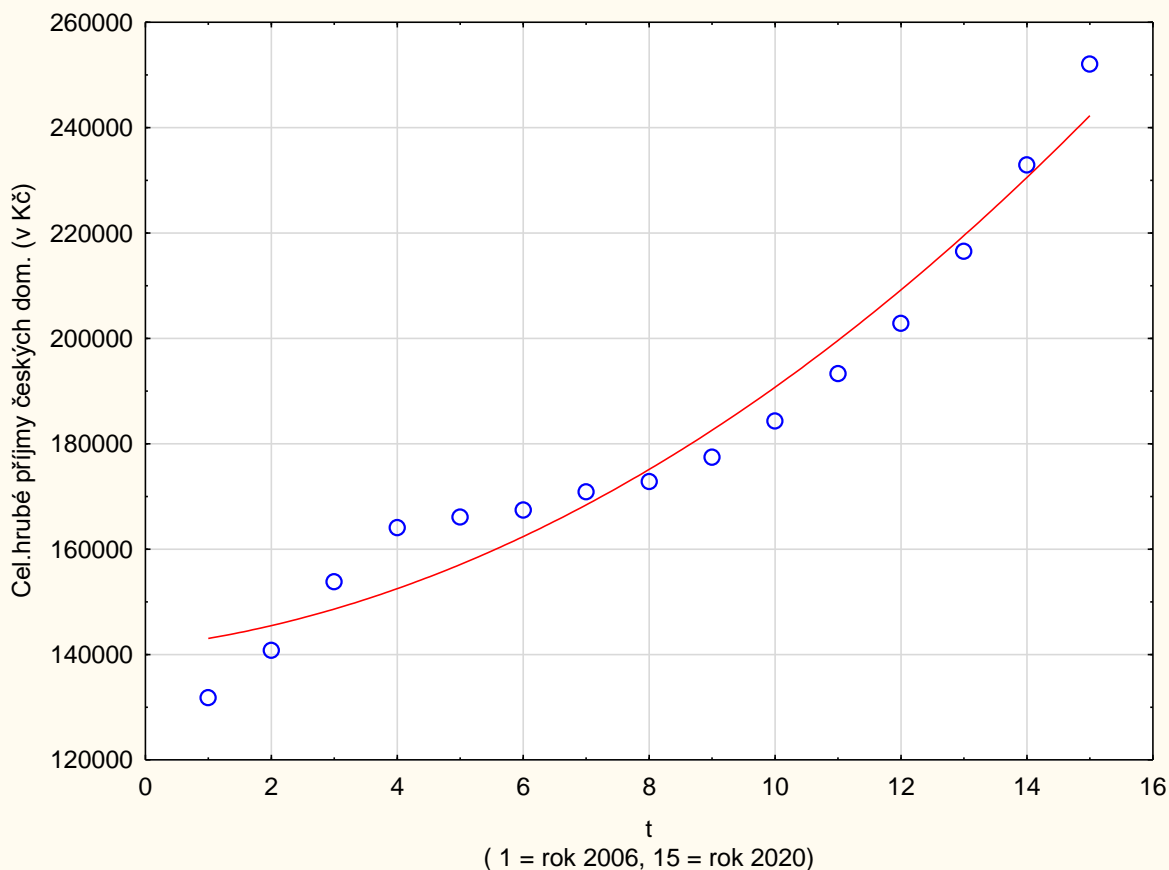
Příloha č. 26 Trend vývoje hrubých příjmů dom. důchodců bez EA členů v letech 2006-2020	94
Příloha č. 27 Výsledky analýzy časové řady – Hrubé příjmy domácností důchodců bez EA členů v letech 2006–2020 s předpovědí na 2 následující období	94
Příloha č. 28 Struktura spotřebních vydání domácností důchodců bez EA členů na osobu/rok v Kč	95
Příloha č. 29 Trend vývoje spotřebních vydání dom. důchodců bez EA členů v letech 2006-2020	96
Příloha č. 30 Výsledky analýzy časové řady – Spotřební vydání domácností důchodců bez EA členů v letech 2006–2020 s předpovědí na 2 následující období	96

Příloha č. 1 Hrubé příjmy českých domácností podle postavení osoby v čele na osobu/rok v Kč

	Hrubé příjmy českých domácností celkem	Hrubé příjmy domácností zaměstnanců s nižším vzděláním	Hrubé příjmy domácností zaměstnanců s vyšším vzděláním	Hrubé příjmy domácností osob samostatně činných	Hrubé příjmy domácností důchodců bez EA členů
2006	131 812	120 614	169 340	155 649	96 428
2007	140 823	129 243	179 891	169 171	105 830
2008	153 826	141 209	194 181	182 032	113 425
2009	164 105	146 751	207 095	193 870	123 190
2010	166 087	147 241	210 594	186 636	128 569
2011	167 429	146 982	213 220	183 740	131 450
2012	170 872	151 045	219 613	178 672	136 469
2013	172 802	153 387	218 479	183 603	138 782
2014	177 430	160 689	224 623	193 432	139 633
2015	184 337	167 580	233 964	197 053	143 494
2016	193 303	175 958	241 867	213 686	147 049
2017	202 861	186 854	250 044	224 133	151 444
2018	216 510	202 035	265 024	235 643	156 852
2019	232 941	218 976	281 432	259 058	163 817
2020	252 041	232 939	306 289	278 313	176 898

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

Příloha č. 2 Trend vývoje hrubých příjmů českých domácností celkem v letech 2006-2020

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování v programu Statistica

Příloha č. 3 Výsledky analýzy časové řady – příjmy českých domácností celkem v letech 2006–2020 s předpovědí na 2 následující období

Shrnutí regrese pro závislou proměnnou: Cel. hrubé příjmy českých dom. (v Kč) R= ,97732802 R2= ,95517007 Upravené R2= ,94769841 F(2,12)=127,84 p<,00000 Směr. chyba odhadu: 7556,0						
	b*	Sm.chyba z b*	b	Sm.chyba z b	t(12)	p-hodnot
N=15						
Abs. člen			141331,4	6730,423	20,99888	0,000000
t	0,184247	0,262008	1361,2	1935,690	0,70321	0,495342
V1**2	0,797219	0,262008	358,0	117,643	3,04273	0,010222

Předpovězené hodnoty (Cel. hrubé příjmy českých dom. rok 2021) proměnné: Cel. hrubé příjmy českých dom. (v Kč)			
Proměnná	b-váha	Hodnota	b-váha *Hodnota
t	1361,199	16,0000	21779,2
V1**2	357,955	256,0000	91636,6
Abs. člen			141331,4
Předpověď			254747,1
-95,0%LS			240082,8
+95,0%LS			269411,5

Proměnná	Předpovězené hodnoty (Cel. hrubé příjmy českých dom. rok 2022) proměnné: Cel. hrubé příjmy českých dom. (v Kč)		
	b-váha	Hodnota	b-váha *Hodnota
t	1361,199	17,0000	23140,4
V1**2	357,955	289,0000	103449,1
Abs. člen			141331,4
Předpověď			267920,9
-95,0%LS			249165,8
+95,0%LS			286675,9

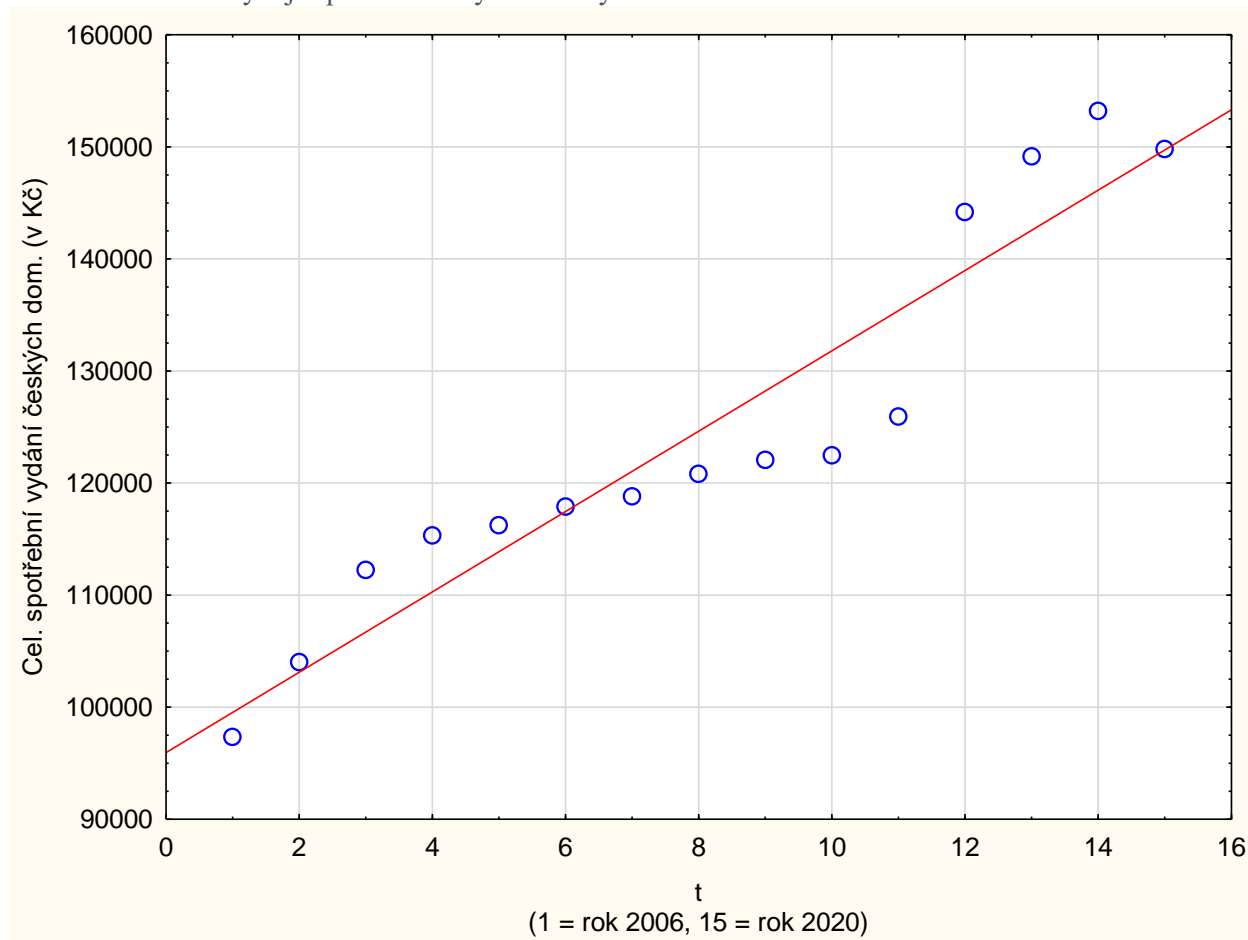
Zdroj: Český statistický úřad, vlastní výpočty v programu Statistica

Příloha č. 4 Spotřební vydání českých domácností podle postavení osoby v čele na osobu/rok v Kč

	Spotřební výdaje českých domácností celkem	Spotřební výdaje domácností zaměstnanců s nižším vzděláním	Spotřební výdaje domácností zaměstnanců s vyšším vzděláním	Spotřební výdaje domácností osob samostatně činných	Spotřební výdaje domácností důchodců bez EA členů
2006	97 342	92 471	108 197	99 518	90 476
2007	104 017	99 821	115 804	106 446	95 404
2008	112 256	106 708	125 435	117 154	102 579
2009	115 309	107 441	130 529	116 856	108 427
2010	116 244	109 061	128 331	116 900	114 346
2011	117 882	106 317	132 006	119 678	118 251
2012	118 819	107 272	132 598	119 153	118 670
2013	120 827	110 261	133 871	119 031	122 709
2014	122 049	111 637	134 691	119 804	123 849
2015	122 467	114 139	133 555	121 005	122 764
2016	125 947	115 232	140 756	120 552	121 998
2017	144 196	128 358	165 159	155 378	131 697
2018	149 162	131 910	171 748	158 868	134 388
2019	153 193	137 841	169 843	151 025	146 735
2020	149 810	134 200	161 511	154 720	149 204

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

Příloha č. 5 Trend vývoje spotřebních vydání českých domácností celkem v letech 2006-2020

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování program Statistica

Příloha č. 6 Výsledky analýzy časové řady – spotřební vydání českých domácností celkem v letech 2006–2020 s předpovědí na 2 následující období

Shrnutí regrese pro závislou proměnnou: Cel. spotřební vydání českých dom. (v Kč) R= ,94610833 R2= ,89512097 Upravené R2= ,88705335 F(1,13)=110,95 p<,00000 Směr. chyba odhadu: 5695,8						
N=15	b*	Sm.chyba z b*	b	Sm.chyba z b	t(13)	p-hodnot
Abs. člen			95951,27	3094,836	31,00367	0,000000
t	0,946108	0,089820	3585,42	340,387	10,53339	0,000000

Předpovězené hodnoty (Cel. spotřební vydání českých dom. rok 2021) proměnné: Cel. spotřební vydání českých dom. (v Kč)			
Proměnná	b-váha	Hodnota	b-váha *Hodnota
t	3585,425	16,00000	57366,8
Abs.člen			95951,3
Předpověď			153318,1
-95,0%LS			146632,1
+95,0%LS			160004,1

Proměnná	Předpovězené hodnoty (Cel. spotřební vydání českých dom. rok 2022) proměnné: Cel. spotřební vydání českých dom. (v Kč)		
	b-váha	Hodnota	b-váha *Hodnota
t	3585,425	17,00000	60952,2
Abs. člen			95951,3
Předpověď			156903,5
-95,0%LS			149562,2
+95,0%LS			164244,8

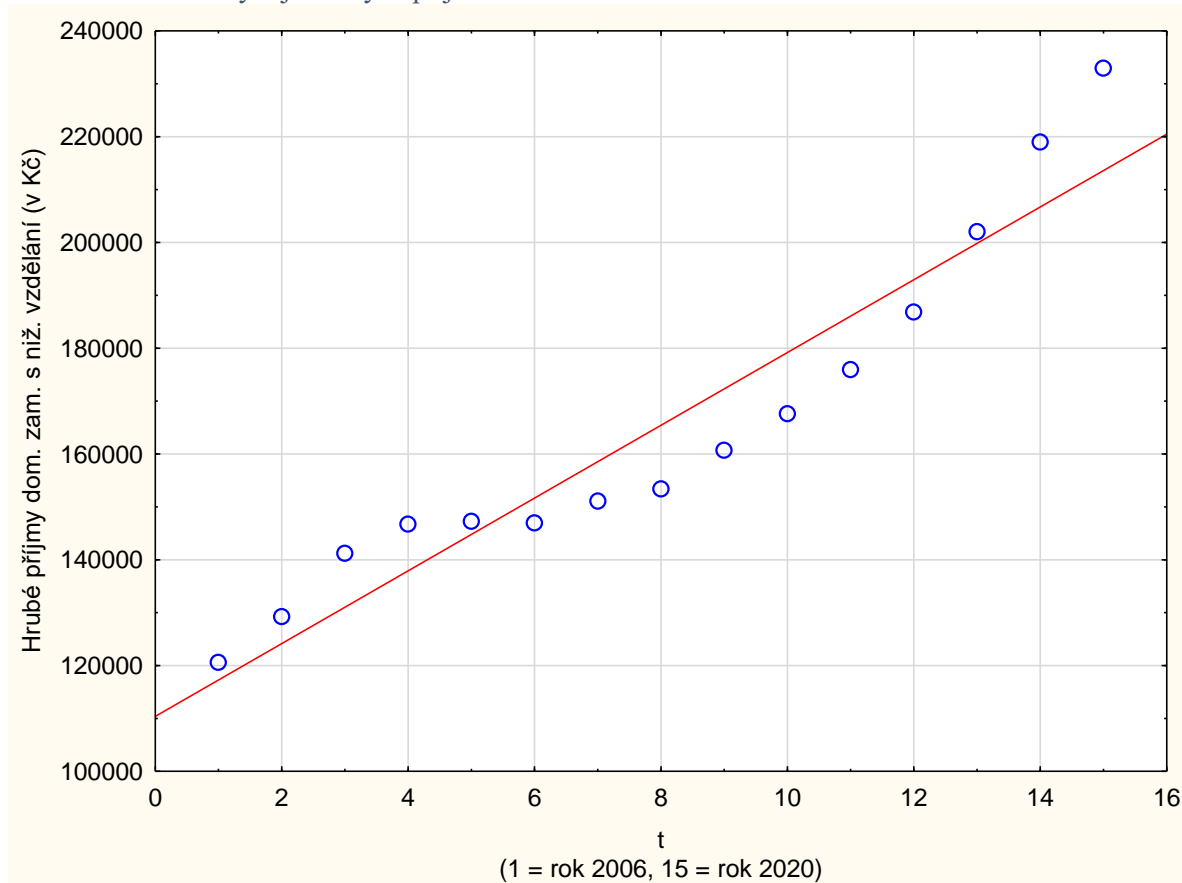
Zdroj: Český statistický úřad, vlastní výpočty v programu Statistica

Příloha č. 7 Hrubé příjmy domácností zaměstnanců s nižším vzděláním na osobu/rok v Kč

	Hrubé příjmy domácností zaměstnanců s nižším vzděláním	Příjmy ze závislé činnosti	Příjmy z podnikání	Sociální příjmy	Ostatní příjmy	Naturální příjmy
2006	120 614	101 183	2 318	15 359	1 754	772
2007	129 243	108 326	3 099	15 387	2 431	3398
2008	141 209	118 155	3 068	17 646	2 339	3599
2009	146 751	123 233	3 000	17 825	2 693	3696
2010	147 241	122 346	2 709	19 134	3 053	3 640
2011	146 982	121 931	2 987	19 083	2 981	4 806
2012	151 045	125 933	3 766	17 991	3 355	4 912
2013	153 387	129 038	3 391	17 778	3 180	4 802
2014	160 689	134 646	4 229	18 114	3 700	5 359
2015	167 580	143 643	3 222	17 733	2 982	5 337
2016	175 958	152 097	3 131	17 932	2 798	5 623
2017	186 854	162 364	3 089	18 269	3 132	6 122
2018	202 035	175 495	4 239	19 003	3 299	6 741
2019	218 976	191 548	4 711	19 249	3 468	7 519
2020	232 939	202 404	5 349	21 521	3 664	8 474

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

Příloha č. 8 Trend vývoje hrubých příjmů domácností zaměstnanců s niž. vzděláním v letech 2006-2020

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování v programu Statistica

Příloha č. 9 Výsledky analýzy časové řady – hrubé příjmy domácností zaměstnanců s niž. vzděláním v letech 2006–2020 s předpovědí na 2 následující období

Shrnutí regrese pro závislou proměnnou: Hrubé příjmy dom. zam. s niž. vzdělání (v Kč)						
R= ,95143878 R2= ,90523575 Upravené R2= ,89794619						
F(1,13)=124,18 p<,00000 Směr. chyba odhadu: 10330,						
	b*	Sm.chyba z b*	b	Sm.chyba z b	t(13)	p-hodnot
N=15						
Abs.člen			110399,3	5612,787	19,66924	0,000000
t	0,951439	0,085379	6879,3	617,324	11,14372	0,000000
Předpovězené hodnoty (Hrubé příjmy zaměstnanců s nižším vzděláním rok 2021)						
proměnné: Hrubé příjmy dom. zam. s niž. vzdělání (v Kč)						
Proměnná	b-váha	Hodnota	b-váha *Hodnota			
t	6879,290	16,00000	110068,6			
Abs.člen			110399,3			
Předpověď			220467,9			
-95,0%LS			208342,2			
+95,0%LS			232593,6			

Předpovězené hodnoty (Hrubé příjmy zaměstnanců s nižším vzděláním rok 2022) proměnné: Hrubé příjmy dom. zam. s niž. vzdělání (v Kč)			
Proměnná	b-váha	Hodnota	b-váha *Hodnota
t	6879,290	17,00000	116947,9
Abs. člen			110399,3
Předpověď			227347,2
-95,0%LS			214033,0
+95,0%LS			240661,4

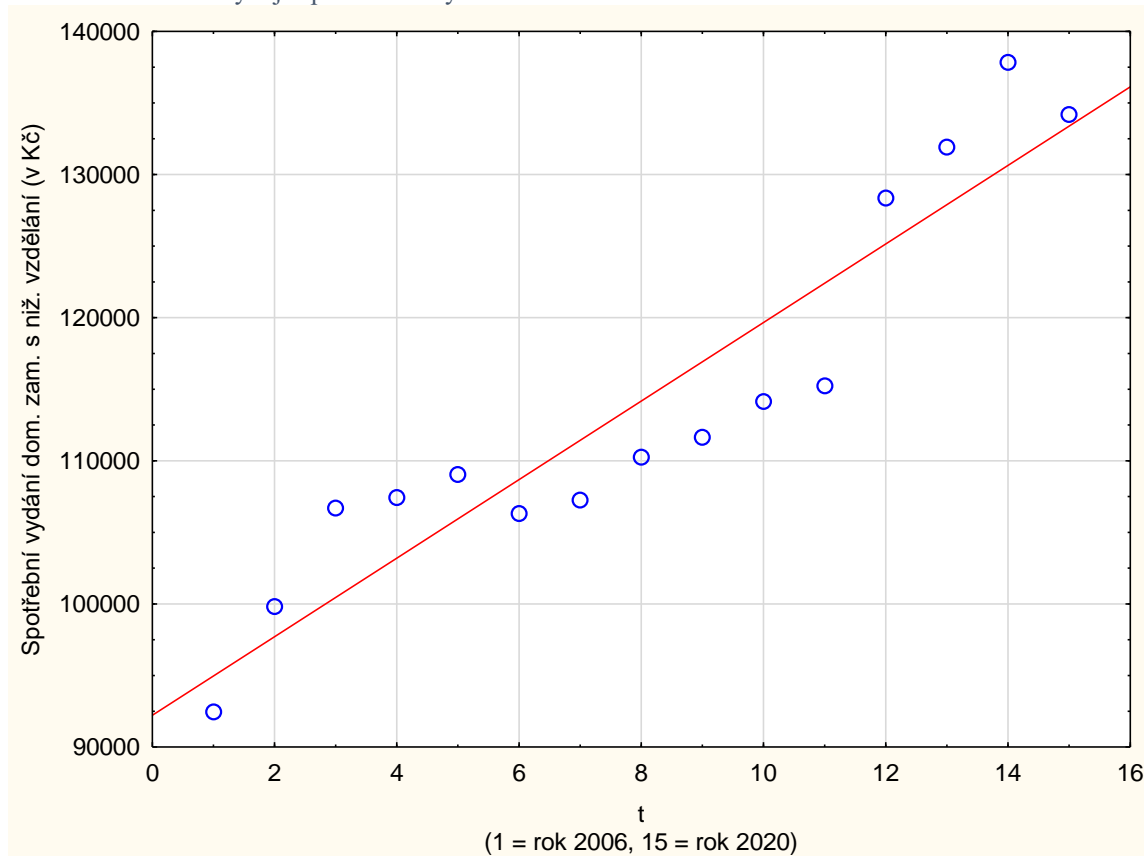
Zdroj: Český statistický úřad, vlastní výpočty v programu Statistica

Příloha č. 10 Struktura spotřebních vydání domácností zaměstnanců s nižším vzděláním na osobu/rok v Kč

	POTRAVINY A NEALKOHOLICKÉ NÁPOJE	ALKOHOLICKÉ NÁPOJE, TABÁK	ODÍVÁNÍ A OBUV	BYDLENÍ, VODA, ENERGIE, PALIVA	BYTOVÉ VYBAVENÍ, ZÁŘÍZENÍ DOMÁCNOSTI,	ZDRAVÍ	DOPRAVA	POŠTY A TELEKOMUNIKACE	REKREACE A KULTURA	VZDĚLÁVÁNÍ	STRAVOVÁNÍ A UBÝTOVÁNÍ	OSTATNÍ ZBOŽÍ A SLUŽBY
2006	18 810	3 098	4 999	17 589	6 357	1 504	11 392	4 443	8 796	393	4 717	10 375
2007	19 981	3 311	5 194	18 386	7 041	1 737	12 831	4 770	9 677	462	5 121	11 308
2008	21 619	3 450	5 404	19 899	7 387	2 308	13 295	5 180	10 441	524	5 398	11 803
2009	21 118	3 486	5 422	21 857	7 166	2 406	12 034	5 178	10 197	595	5 470	12 512
2010	21 521	3 400	5 414	22 321	6 631	2 276	13 488	5 158	10 161	571	5 482	12 637
2011	21 085	3 442	5 161	23 123	6 675	2 262	12 260	5 033	9 092	562	5 298	12 323
2012	22 146	3 476	5 078	22 296	5 886	2 276	13 053	5 140	8 955	675	5 540	12 750
2013	23 033	3 495	5 216	23 250	6 016	2 215	13 339	5 029	9 164	613	5 535	13 356
2014	23 520	3 751	5 502	22 943	6 384	2 333	12 707	5 029	9 255	639	5 688	13 886
2015	23 721	3 922	5 915	22 444	6 563	2 408	13 398	5 084	9 791	599	6 144	14 149
2016	23 414	4 078	6 052	22 700	6 686	2 615	13 997	5 174	9 364	623	6 261	14 269
2017	26 743	4 805	5 777	30 219	8 103	2 370	13 563	6 452	11 997	1 133	7 858	9 336
2018	27 539	5 024	5 819	31 183	8 266	2 497	14 048	6 465	11 988	1 152	8 194	9 736
2019	27 894	5 303	6 073	32 303	9 962	2 978	15 699	6 643	12 127	1 196	7 946	9 717
2020	28 728	5 538	5 955	31 558	10 003	2 958	14 534	6 837	10 889	791	6 612	9 797

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

Příloha č. 11 Trend vývoje spotřebních vydání domácností zaměstnanců s niž. vzděláním v letech 2006-2020

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování v programu Statistica

Příloha č. 12 Výsledky analýzy časové řady – spotřební vydání domácností zaměstnanců s niž. vzděláním v letech 2006–2020 s předpovědí na 2 následující období

Shrnutí regrese pro závislou proměnnou: Spotřební vydání dom. zam. s niž. vzděláním (v Kč)						
R= ,93477345 R2= ,87380141 Upravené R2= ,86409383						
F(1,13)=90,012 p<,00000 Směr. chyba odhadu: 4840,3						
N=15	b*	Sm.chyba z b*	b	Sm.chyba z b	t(13)	p-hodnot
Abs. člen			92222,99	2630,006	35,06570	0,000000
t	0,934773	0,098527	2744,37	289,262	9,48748	0,000000
Předpovězené hodnoty (Spotřební vydání dom. zaměstnanců s nižším vzděláním v Kč rok 2021)						
proměnné: Spotřební vydání dom. zam. s niž. vzděláním (v Kč)						
Proměnná	b-váha	Hodnota	b-váha *Hodnota			
t	2744,368	16,00000	43909,9			
Abs. člen			92223,0			
Předpověď			136132,9			
-95,0%LS			130451,1			
+95,0%LS			141814,7			

Předpovězené hodnoty (Spotřební vydán dom. zaměstnanců s nižším vzděláním v Kč rok 2022) proměnné: Spotřební vydání dom. zam. s niž. vzděláním (v Kč)			
Proměnná	b-váha	Hodnota	b-váha *Hodnota
t	2744,368	17,00000	46654,3
Abs.člen			92223,0
Předpověď			138877,2
-95,0%LS			132638,5
+95,0%LS			145115,9

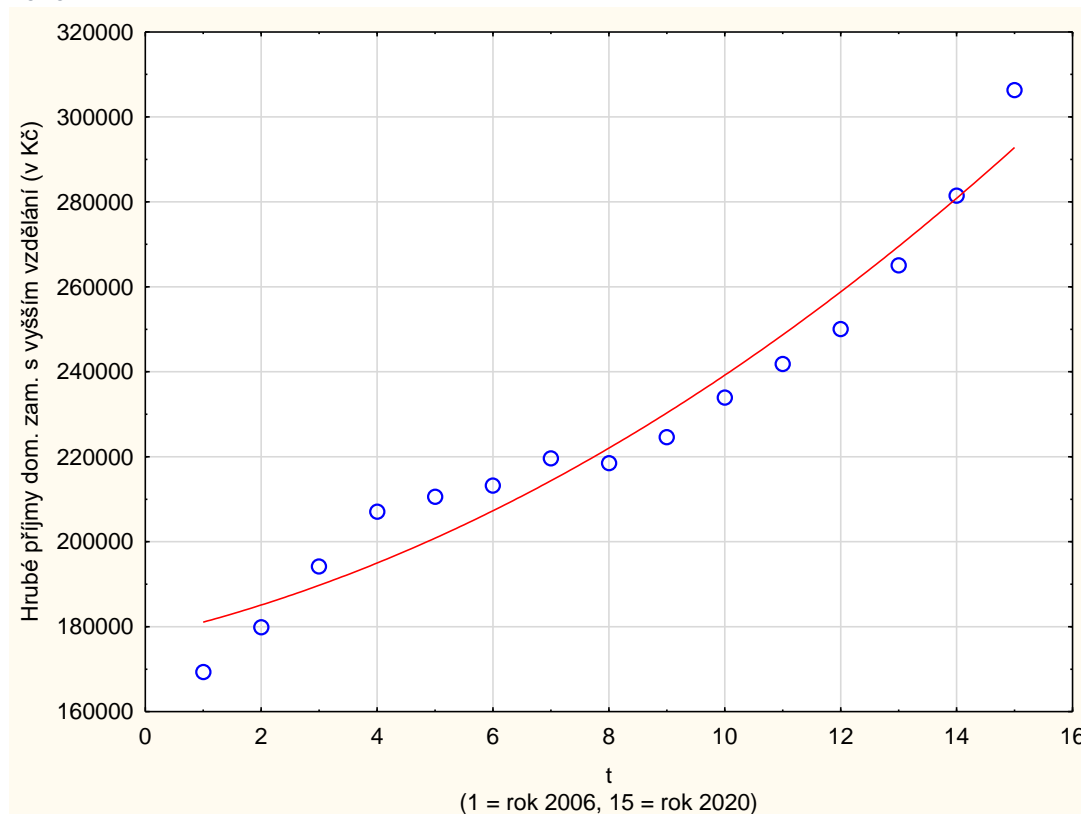
Zdroj: Český statistický úřad, vlastní výpočty v programu Statistica

Příloha č. 13 Hrubé příjmy domácností zaměstnanců s vyšším vzděláním na osobu/rok v Kč

	Hrubé příjmy domácností zaměstnanců s vyšším vzděláním	Příjmy ze závislé činnosti	Příjmy z podnikání	Sociální příjmy	Ostatní příjmy	Naturální příjmy
2006	169 340	149 376	5 014	11 607	3 342	1074
2007	179 891	158 359	5 745	12 251	3 536	4359
2008	194 181	167 478	6 500	14 753	5 449	4585
2009	207 095	179 792	8 146	14 457	4 700	4915
2010	210 594	181 327	7 332	15 983	5 952	4 960
2011	213 220	184 083	6 988	15 937	6 212	8 745
2012	219 613	191 582	7 193	15 422	5 416	8 973
2013	218 479	189 859	7 960	15 157	5 503	8 827
2014	224 623	197 183	7 207	14 061	6 172	8 895
2015	233 964	205 986	6 905	14 680	6 393	9 044
2016	241 867	212 338	7 211	14 475	7 844	9 213
2017	250 044	219 986	7 053	15 784	7 222	9 474
2018	265 024	233 770	8 439	14 676	8 139	10 201
2019	281 432	250 787	8 084	15 103	7 457	11 047
2020	306 289	272 531	9 646	16 394	7 718	12 359

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

Příloha č. 14 Trend vývoje hrubých příjmů domácností zaměstnanců s vyšším vzděláním v letech 2006-2020

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování v programu Statistica

Příloha č. 15 Výsledky analýzy časové řady – Hrubé příjmy domácností zaměstnanců s vyšším vzděláním v letech 2006–2020 s předpovědí na 2 následující období

Shrnutí regrese pro závislou proměnnou: Hrubé příjmy dom. zam. s vyšším vzděláním (v Kč)						
R= ,97645452 R2= ,95346343 Upravené R2= ,94570734						
F(2,12)=122,93 p<,00000 Směr. chyba odhadu: 8605,9						
	b*	Sm.chyba z b*	b	Sm.chyba z b	t(12)	p-hodnot
N=15						
Abs.člen			177655,9	7665,523	23,17597	0,000000
t	0,377271	0,266948	3115,7	2204,627	1,41327	0,182986
V1**2	0,605618	0,266948	304,0	133,988	2,26867	0,042540

Předpovězené hodnoty (Hrubé příjmy zaměstnanců s vyšším vzděláním v Kč rok 2021)			
proměnné: Hrubé příjmy dom. zam. s vyšším vzděláním (v Kč)			
Proměnná	b-váha	Hodnota	b-váha *Hodnota
t	3115,743	16,0000	49851,9
V1**2	303,974	256,0000	77817,4
Abs.člen			177655,9
Předpověď			305325,1
-95,0%LS			288623,4
+95,0%LS			322026,9

Proměnná	Předpovězené hodnoty (Hrubé příjmy zaměstnanců s vyšším vzděláním v Kč rok 2022) proměnné: Hrubé příjmy dom. zam. s vyšším vzděláním (v Kč)		
	b-váha	Hodnota	b-váha *Hodnota
t	3115,743	17,0000	52967,6
V1**2	303,974	289,0000	87848,5
Abs. člen			177655,9
Předpověď			318472,0
-95,0%LS			297111,2
+95,0%LS			339832,8

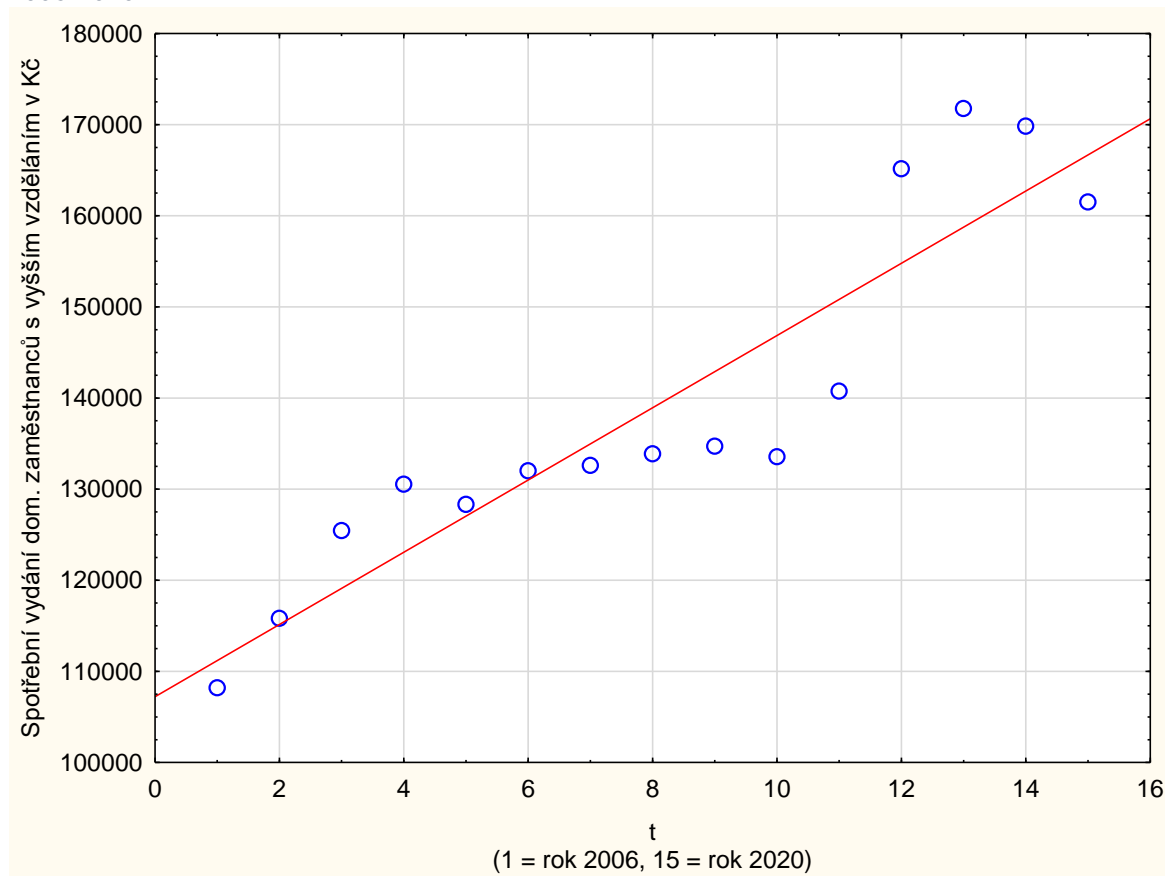
Zdroj: Český statistický úřad, vlastní výpočty v programu Statistica

Příloha č. 16 Struktura spotřebních vydání domácností zaměstnanců s vyšším vzděláním na osobu/rok v Kč

	POTRAVINY A NEALKOHOLICKÉ NÁPOJE	ALKOHOLICKÉ NÁPOJE, TABÁK	ODÍVÁNÍ A OBUV	BYDLENÍ, VODA, ENERGIE, PALIVA	BYTOVÉ VYBAVENÍ, ZAŘÍZENÍ DOMÁCNOSTI, OPRAVY	ZDRAVÍ	DOPRAVA	POŠTY A TELEKOMUNIKACE	REKREACE A KULTURA	VZDĚLÁVÁNÍ	STRAVOVÁNÍ A UBYTOVÁNÍ	OSTATNÍ ZBOŽÍ A SLUŽBY
2006	18 322	2 400	6 664	20 139	7 913	1 946	13 724	5 039	12 427	844	6 780	12 000
2007	20 063	2 517	6 969	20 637	8 470	2 419	14 463	5 290	13 420	937	7 243	13 377
2008	21 664	2 694	7 459	22 626	8 739	2 881	15 836	5 657	14 449	1 121	7 926	14 383
2009	21 688	2 878	7 574	24 596	8 977	2 962	16 404	5 784	14 725	1 104	8 224	15 614
2010	21 430	2 860	7 634	24 716	8 620	2 912	14 754	5 869	14 252	1 241	8 233	15 811
2011	21 911	2 945	7 437	25 412	8 598	3 099	16 656	5 656	14 600	1 235	8 370	16 086
2012	22 971	2 942	7 365	25 720	8 023	3 061	16 871	5 739	13 850	1 248	8 821	15 988
2013	23 371	2 940	7 602	26 201	7 756	3 000	17 185	5 611	13 605	1 052	8 739	16 807
2014	23 725	3 059	7 737	25 056	8 022	3 108	16 402	5 467	14 352	1 101	9 124	17 539
2015	23 576	3 114	7 682	24 450	8 520	2 944	16 497	5 399	13 802	1 136	9 416	17 020
2016	24 166	3 213	8 433	25 222	9 033	3 123	17 607	5 407	15 184	1 124	10 215	18 029
2017	28 166	4 534	10 177	33 602	11 883	3 909	18 323	7 098	18 987	1 824	14 334	12 323
2018	28 713	4 641	10 406	35 003	12 461	4 056	19 358	6 966	19 876	1 735	15 569	12 964
2019	28 998	4 306	9 492	35 729	10 715	4 393	19 593	6 842	19 616	2 848	15 059	12 251
2020	30 209	4 376	8 243	33 915	11 244	4 682	17 861	6 674	17 202	2 943	12 155	12 008

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

Příloha č. 17 Trend vývoje spotřebních vydání domácností zaměstnanců s vyšším vzděláním v letech 2006-2020

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování v programu Statistica

Příloha č. 18 Výsledky analýzy časové řady – Spotřební vydání domácností zaměstnanců s vyšším vzděláním v letech 2006–2020 s předpovědí na 2 následující období

Shrnutí regrese pro závislou proměnnou: (Spotřební vydání dom. zaměstnanců s vyšším vzděláním(v Kč))						
R= ,91648718 R2= ,83994876 Upravené R2= ,82763712						
F(1,13)=68,224 p<.00000 Směr. chyba odhadu: 8031,0						
N=15	b*	Sm.chyba z b*	b	Sm.chyba z b	t(13)	p-hodnot
Abs.člen			107221,8	4363,701	24,57130	0,000000
t	0,916487	0,110958	3964,2	479,943	8,25978	0,000002

Předpovězené hodnoty (Spotřební vydání dom. zaměstnanců s vyšším vzděláním v Kč rok 2021)			
proměnné: Cel.spotř.vydání dom. Zaměstnanců s vyšším vzděláním (v Kč)			
Proměnná	b-váha	Hodnota	b-váha *Hodnota
t	3964,225	16,00000	63427,6
Abs.člen			107221,8
Předpověď			170649,4
-95,0%LS			161222,2
+95,0%LS			180076,6

Proměnná	Předpovězené hodnoty (Spotřební vydán dom. zaměstnanců s vyšším vzděláním v Kč rok 2022) proměnné: Cel.spotř.vydání dom. Zaměstnanců s vyšším vzděláním (v Kč)		
	b-váha	Hodnota	b-váha *Hodnota
t	3964,225	17,00000	67391,8
Abs.člen			107221,8
Předpověď			174613,6
-95,0%LS			164262,4
+95,0%LS			184964,9

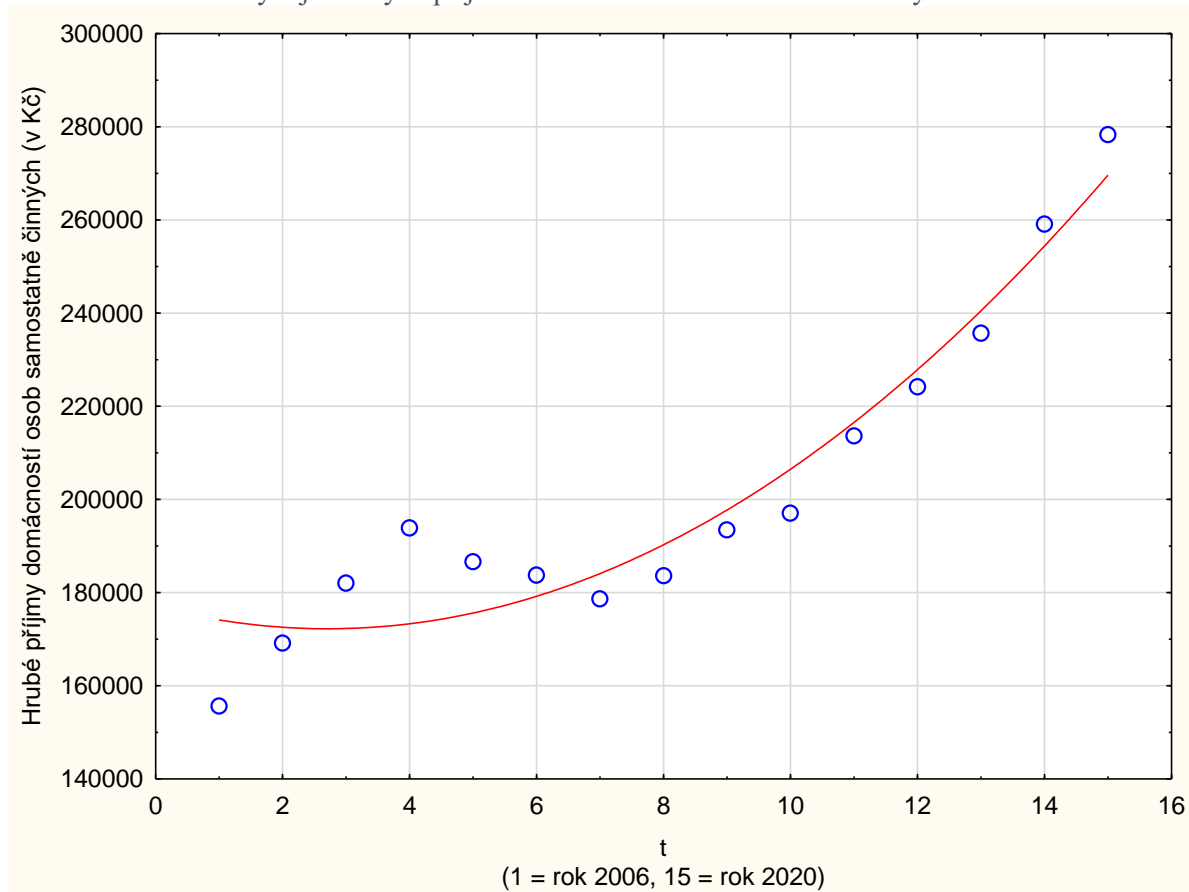
Zdroj: Český statistický úřad, vlastní výpočty v programu Statistica

Příloha č. 19 Hrubé příjmy domácností osob samostatně činných na osobu/rok v Kč

	Hrubé příjmy domácností osob samostatně činných	Příjmy ze závislé činnosti	Příjmy z podnikání	Sociální příjmy	Ostatní příjmy	Naturální příjmy
2006	155 649	32 470	108 154	11 873	3 152	857
2007	169 171	36 500	116 529	11 950	4 191	2097
2008	182 032	40 286	121 272	14 312	6 161	2319
2009	193 870	43 139	128 635	14 489	7 606	2421
2010	186 636	41 596	123 560	14 859	6 621	2 245
2011	183 740	40 933	121 976	15 343	5 489	3 031
2012	178 672	41 249	117 121	15 329	4 972	3 041
2013	183 603	44 569	119 145	14 818	5 071	3 677
2014	193 432	44 322	127 974	14 290	6 846	3 720
2015	197 053	45 308	131 636	14 047	6 063	3 363
2016	213 686	50 234	141 534	15 100	6 817	3 553
2017	224 133	56 890	145 125	14 496	7 622	3 364
2018	235 643	59 370	151 647	15 680	8 946	3 803
2019	259 058	63 959	167 596	17 932	9 570	4 144
2020	278 313	69 432	181 918	18 073	8 890	4 620

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

Příloha č. 20 Trend vývoje hrubých příjmů domácností osob samostatně činných v letech 2006-2020

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování v programu Statistica

Příloha č. 21 Výsledky analýzy časové řady – Hrubé příjmy domácností osob samostatně činných v letech 2006–2020 s předpovědí na 2 následující období

Shrnutí regrese pro závislou proměnnou: Hrubé příjmy domácností osob samostatně činných (v Kč) R= ,95751372 R2= ,91683252 Upravené R2= ,90297128 F(2,12)=66,144 p<,00000 Směr. chyba odhadu: 10556,						
N=15	b*	Sm.chyba z b*	b	Sm.chyba z b	t(12)	p-hodnot
Abs.člen			176992,9	9402,350	18,82433	0,000000
t	-0,461916	0,356867	-3500,1	2704,144	-1,29437	0,219894
V1**2	1,400603	0,356867	645,0	164,346	3,92472	0,002018

Předpovězené hodnoty (Hrubé příjmy domácností osob samostatně činných v Kč rok 2021) proměnné: Hrubé příjmy domácností osob samostatně činných (v Kč)			
Proměnná	b-váha	Hodnota	b-váha *Hodnota
t	-3500,15	16,0000	-56002,4
V1**2	645,01	256,0000	165123,0
Abs.člen			176992,9
Předpověď			286113,5
-95,0%LS			265627,5
+95,0%LS			306599,4

Proměnná	Předpovězené hodnoty (Hrubé příjmy domácností osob samostatně činných v Kč rok 2022) proměnné: Hrubé příjmy domácností osob samostatně činných (v Kč)		
	b-váha	Hodnota	b-váha *Hodnota
t	-3500,15	17,0000	-59502,5
V1**2	645,01	289,0000	186408,3
Abs. člen			176992,9
Předpověď			303898,7
-95,0%LS			277698,0
+95,0%LS			330099,4

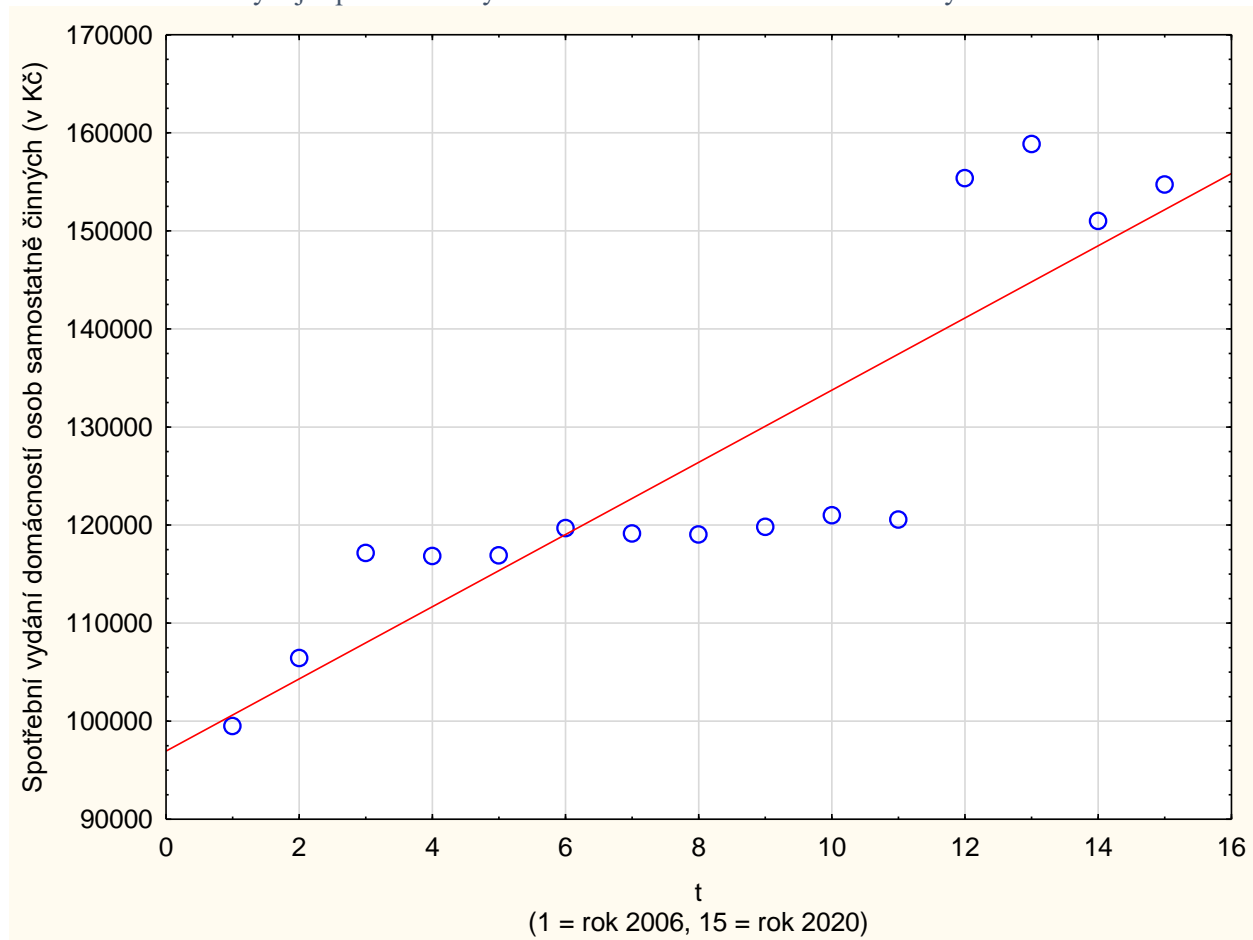
Zdroj: Český statistický úřad, vlastní výpočty v programu Statistica

Příloha č. 22 Struktura spotřebních vydání domácností osob samostatně činných na osobu/rok v Kč

	POTRAVINY A NEALKOHOLICKÉ NÁPOJE	ALKOHOLICKÉ NÁPOJE, TABÁK	ODÍVÁNÍ A OBUV	BYDLENÍ, VODA, ENERGIE, PALIVA	BYTOVÉ VYBAVENÍ, ZARÍZENÍ DOMÁCNOSTI, OPRAVY	ZDRAVÍ	DOPRAVA	POŠTY A TELEKOMUNIKACE	REKREACE A KULTURA	VZDĚLÁVÁNÍ	STRAVOVÁNÍ A UBÝTOVÁNÍ	OSTATNÍ ZBOŽÍ A SLUŽBY
2006	18 443	2 848	6 478	18 360	6 347	1 718	11 315	5 165	11 681	867	5 572	10 724
2007	19 957	2 987	7 025	18 258	7 374	2 047	11 112	5 270	12 582	1 042	6 378	12 416
2008	21 911	2 953	7 279	19 853	7 898	2 759	14 024	5 737	13 694	1 087	7 003	12 957
2009	21 496	3 165	7 109	21 961	7 842	2 709	12 235	5 887	13 026	969	7 062	13 396
2010	21 971	3 176	7 113	21 656	7 018	2 484	13 600	5 751	12 846	1 043	6 703	13 541
2011	21 729	3 308	6 732	23 400	7 414	2 681	14 423	5 602	12 779	1 027	7 238	13 345
2012	23 232	3 265	6 820	22 734	6 761	2 829	12 735	5 693	12 900	929	7 328	13 928
2013	23 105	3 257	6 626	23 819	6 420	2 358	12 808	5 453	12 585	902	7 012	14 684
2014	23 838	3 131	6 739	22 743	6 770	2 832	12 461	5 362	12 530	1 009	7 276	15 113
2015	22 784	3 240	7 132	23 035	7 236	2 615	12 928	5 393	12 164	970	7 919	15 589
2016	23 511	3 113	7 236	22 501	6 258	2 754	13 677	5 540	12 181	882	7 786	15 112
2017	28 142	3 873	9 275	30 523	9 037	3 611	15 050	7 091	18 528	3 087	12 877	14 284
2018	28 857	3 907	9 140	30 901	9 181	3 835	16 147	6 919	18 770	3 099	13 350	14 762
2019	27 511	3 307	8 511	31 762	8 315	4 234	14 584	6 598	18 490	3 369	12 296	12 049
2020	31 906	4 431	7 983	39 453	8 617	5 061	12 122	6 706	16 421	696	11 253	10 071

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

Příloha č. 23 Trend vývoje spotřebních vydání domácností osob samostatně činných v letech 2006-2020

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování v programu Statistica

Příloha č. 24 Výsledky analýzy časové řady – Spotřební vydání domácností osob samostatně činných v letech 2006–2020 s předpovědí na 2 následující období

Shrnutí regrese pro závislou proměnnou: Spotřební vydání domácností osob samostatně činných (v Kč)						
R= ,87568975 R2= ,76683254 Upravené R2= ,74889658						
F(1,13)=42,754 p<,00002 Směr. chyba odhadu: 9421,3						
	b*	Sm.chyba z b*	b	Sm.chyba z b	t(13)	p-hodnot
N=15						
Abs.člen			96954,24	5119,135	18,93957	0,000000
t	0,875690	0,133925	3681,45	563,030	6,53865	0,000019

Předpovězené hodnoty (Spotřební vydání domácností osob samostatně činných v Kč rok 2021)			
proměnné: Spotřební vydání domácností osob samostatně činných (v Kč)			
Proměnná	b-váha	Hodnota	b-váha *Hodnota
t	3681,454	16,00000	58903,3
Abs.člen			96954,2
Předpověď			155857,5
-95,0%LS			144798,3
+95,0%LS			166916,7

Proměnná	Předpovězené hodnoty (Spotřební vydání domácností osob samostatně činných v Kč rok 2022) proměnné: Spotřební vydání domácností osob samostatně činných (v Kč)		
	b-váha	Hodnota	b-váha *Hodnota
t	3681,454	17,00000	62584,7
Abs.člen			96954,2
Předpověď			159538,9
-95,0%LS			147395,7
+95,0%LS			171682,2

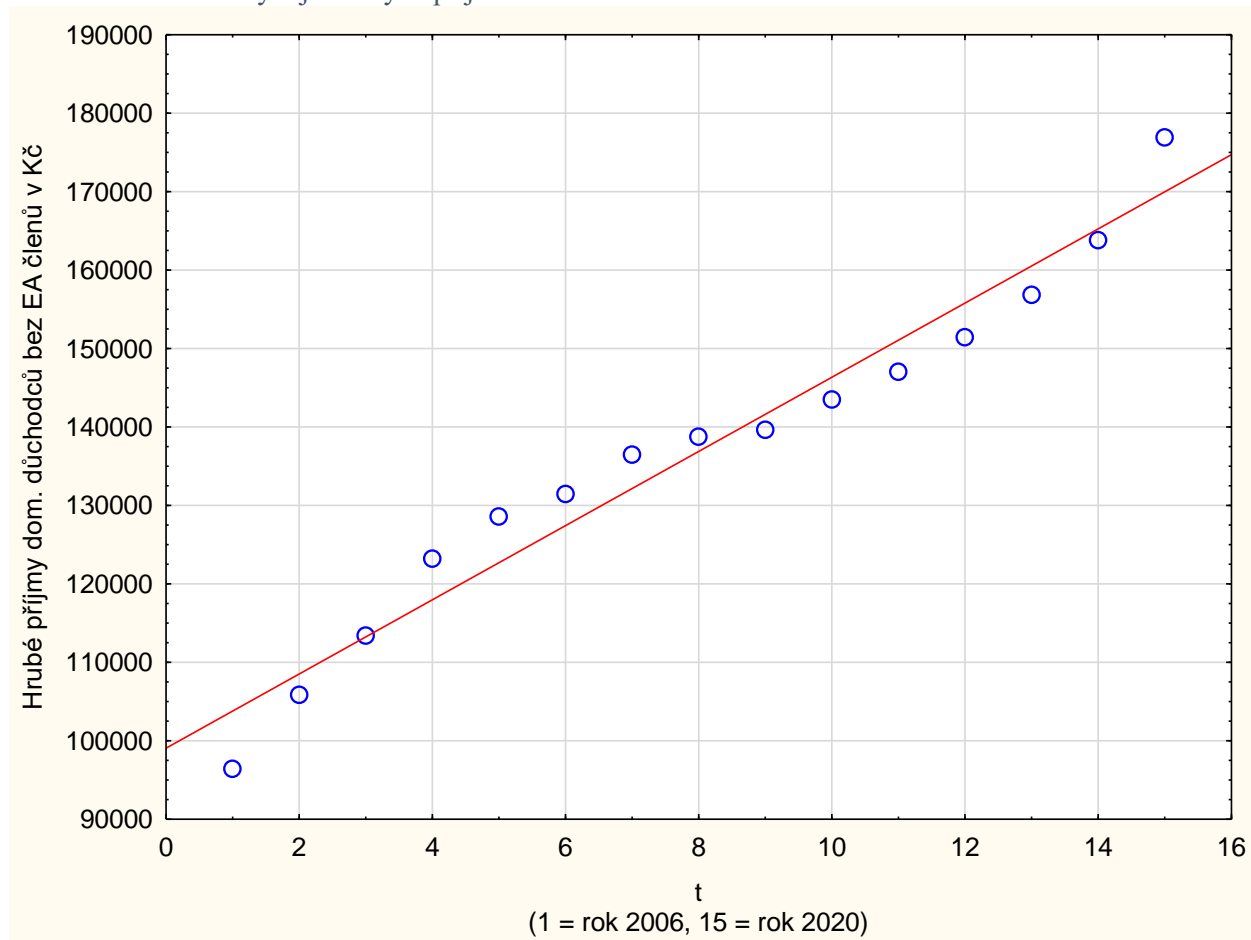
Zdroj: Český statistický úřad, vlastní výpočty v program Statistica

Příloha č. 25 Hrubé příjmy domácností zaměstnanců důchodců bez EA členů na osobu/rok v Kč

	Hrubé příjmy domácností důchodců bez EA členů	Příjmy ze závislé činnosti	Příjmy z podnikání	Sociální příjmy	Ostatní příjmy	Naturální příjmy
2006	96 428	1 043	195	91 419	3 771	778
2007	105 830	1 828	400	100 085	3 517	1406
2008	113 425	1 862	729	106 744	4 090	1605
2009	123 190	2 230	779	115 331	4 850	1858
2010	128 569	3 484	910	119 998	4 178	1 736
2011	131 450	3 057	767	123 160	4 466	1 730
2012	136 469	2 955	747	129 147	3 620	1 976
2013	138 782	2 603	975	131 874	3 330	2 092
2014	139 633	2 661	766	132 478	3 729	2 211
2015	143 494	3 967	1 086	135 251	3 191	2 250
2016	147 049	3 027	873	139 120	4 028	2 372
2017	151 444	3 129	897	142 721	4 698	2 439
2018	156 852	3 563	755	146 933	5 601	2 492
2019	163 817	4 044	626	154 224	4 922	2 697
2020	176 898	4 032	899	166 647	5 320	2 673

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

Příloha č. 26 Trend vývoje hrubých příjmů dom. důchodců bez EA členů v letech 2006-2020

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování v programu Statistica

Příloha č. 27 Výsledky analýzy časové řady – Hrubé příjmy domácností důchodců bez EA členů v letech 2006–2020 s předpovědí na 2 následující období

Shrnutí regrese pro závislou proměnnou: Hrubé příjmy domácností důchodců bez EA členů (v Kč)						
R= ,97896328 R2= ,95836911 Upravené R2= ,95516673						
F(1,13)=299,27 p<,00000 Směr. chyba odhadu: 4574,0						
	b*	Sm.chyba z b*	b	Sm.chyba z b	t(13)	p-hodnot
N=15						
Abs.člen			99058,52	2485,324	39,85739	0,000000
t	0,978963	0,056590	4728,77	273,349	17,29937	0,000000

Předpovězené hodnoty (Hrubé příjmy domácností důchodců bez EA členů v Kč rok 2021)			
proměnné: Hrubé příjmy domácností důchodců bez ekonomicky aktivních členů (v Kč)			
Proměnná	b-váha	Hodnota	b-váha *Hodnota
t	4728,768	16,00000	75660,3
Abs.člen			99058,5
Předpověď			174718,8
-95,0%LS			169349,6
+95,0%LS			180088,0

Proměnná	Předpovězené hodnoty (Hrubé příjmy domácností důchodců bez EA členů v Kč rok 2022) proměnné: Hrubé příjmy domácností důchodců bez ekonomicky aktivních členů (v Kč)		
	b-váha	Hodnota	b-váha *Hodnota
t	4728,768	17,00000	80389,1
Abs. člen			99058,5
Předpověď			179447,6
-95,0%LS			173552,1
+95,0%LS			185343,1

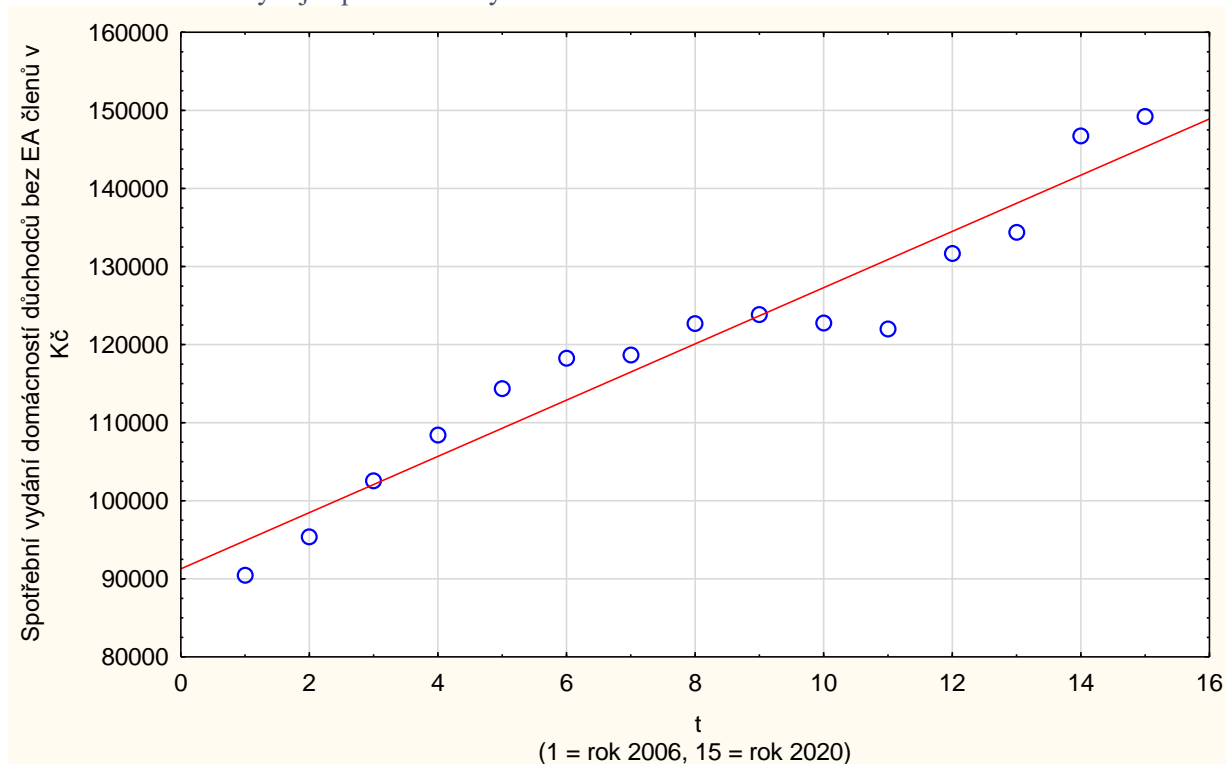
Zdroj: Český statistický úřad, vlastní výpočty v programu Statistica

Příloha č. 28 Struktura spotřebních vydání domácností důchodců bez EA členů na osobu/rok v Kč

	POTRAVINY A NEALKOHOLICKÉ NÁPOJE	ALKOHOLICKÉ NÁPOJE, TABÁK	ODÍVÁNÍ A OBUV	BYDLENÍ, VODA, ENERGIE, PALIVA	BYTOVÉ VYBAVENÍ, ZAŘÍZENÍ DOMÁCNOSTI, OPRAVY	ZDRAVÍ	DOPRAVA	POŠTY A TELEKOMUNIKACE	REKREACE A KULTURA	VZDĚLÁVÁNÍ	STRAVOVÁNÍ A UBYTOVÁNÍ	OSTATNÍ ZBOŽÍ A SLUŽBY
2006	23 946	2 641	3 132	25 841	6 376	3 086	5 140	4 019	7 194	21	2 177	6 903
2007	24 596	2 822	3 428	26 069	6 856	3 549	5 230	4 147	8 542	24	2 578	7 564
2008	26 769	2 746	3 291	27 780	6 734	4 790	6 037	4 347	9 308	28	2 757	7 992
2009	26 105	3 126	3 315	31 145	7 265	4 754	6 968	4 367	9 644	24	3 107	8 607
2010	26 606	3 249	3 297	32 815	7 103	5 246	7 889	4 652	10 883	46	2 917	9 642
2011	27 157	3 810	3 588	34 568	6 643	5 423	7 385	4 927	10 781	72	3 373	10 522
2012	28 279	3 757	3 260	35 202	6 760	5 675	7 228	4 642	9 934	269	3 342	10 323
2013	29 854	3 811	3 519	35 404	6 490	5 386	8 516	4 839	9 854	130	3 558	11 350
2014	29 976	3 886	3 809	34 761	6 539	5 027	8 745	4 755	10 532	134	3 881	11 805
2015	29 318	3 929	3 962	34 034	7 336	4 993	7 757	4 660	10 441	100	3 949	12 285
2016	29 244	3 757	3 836	34 063	7 526	4 565	8 459	4 562	10 553	34	4 209	11 191
2017	31 525	4 961	3 239	38 973	7 534	5 240	9 556	5 178	11 432	83	4 600	9 377
2018	31 910	5 097	3 206	39 994	7 630	5 451	9 761	5 109	11 609	84	4 772	9 765
2019	33 490	5 398	3 810	44 684	8 611	5 643	9 820	5 607	13 793	108	5 426	10 345
2020	34 950	5 683	3 633	45 764	9 782	6 420	9 074	6 029	12 655	102	4 751	10 361

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

Příloha č. 29 Trend vývoje spotřebních vydání dom. důchodců bez EA členů v letech 2006-2020

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování v programu Statistica

Příloha č. 30 Výsledky analýzy časové řady – Spotřební vydání domácností důchodců bez EA členů v letech 2006–2020 s předpovědí na 2 následující období

Shrnutí regrese pro závislou proměnnou: Spotřební vydání dom. důchodců bez EA členů v Kč						
R= ,96545731 R2= ,93210782 Upravené R2= ,92688535						
F(1,13)=178,48 p<,00000 Směr. chyba odhadu: 4510,7						
	b*	Sm.chyba z b*	b	Sm.chyba z b	t(13)	p-hodnot
N=15						
Abs.člen			91289,29	2450,933	37,24676	0,000000
t	0,965457	0,072267	3601,31	269,567	13,35964	0,000000

Předpovězené hodnoty (Spotřební vydání dom. důchodců bez EA členů v Kč rok 2021)			
proměnné: Cel.spotř.vydání domdůchodcu(v Kč)			
Proměnná	b-váha	Hodnota	b-váha *Hodnota
t	3601,314	16,00000	57621,0
Abs.člen			91289,3
Předpověď			148910,3
-95,0%LS			143615,4
+95,0%LS			154205,2

Předpovězené hodnoty (Spotřební vydání dom. důchodců bez EA členů v Kč rok 2022)			
proměnné: Cel.spotř.vydání domdůchodcu(v Kč)			
Proměnná	b-váha	Hodnota	b-váha *Hodnota
t	3601,314	17,00000	61222,3
Abs.člen			91289,3
Předpověď			152511,6
-95,0%LS			146697,7
+95,0%LS			158325,5

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní výpočty v programu Statistica